

Tupakkatilasto 2014

Tobaksstatistik 2014

Tobacco statistics 2014

Tuomo Varis
+358 29 524 7654
tuomo.varis@thl.fi

Sirpa Virtanen
+358 29 524 7495
sirpa.virtanen@thl.fi

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
PL 30 (Mannerheimintie 166, Helsinki)
00271 Helsinki
Puhelin: + 358 29 524 6000
www.thl.fi

Tupakkatilasto 2014

29.9.2015

15–64-vuotiaista suomalaisista noin 16 prosenttia tupakoi päivittäin vuonna 2014. Työkäisistä miehistä päivittäin tupakoi 17 prosenttia ja naisista 14 prosenttia. Vuonna 2015 päivittäin tupakoi sekä 16-vuotiaista tytöistä että pojista 11 prosenttia.

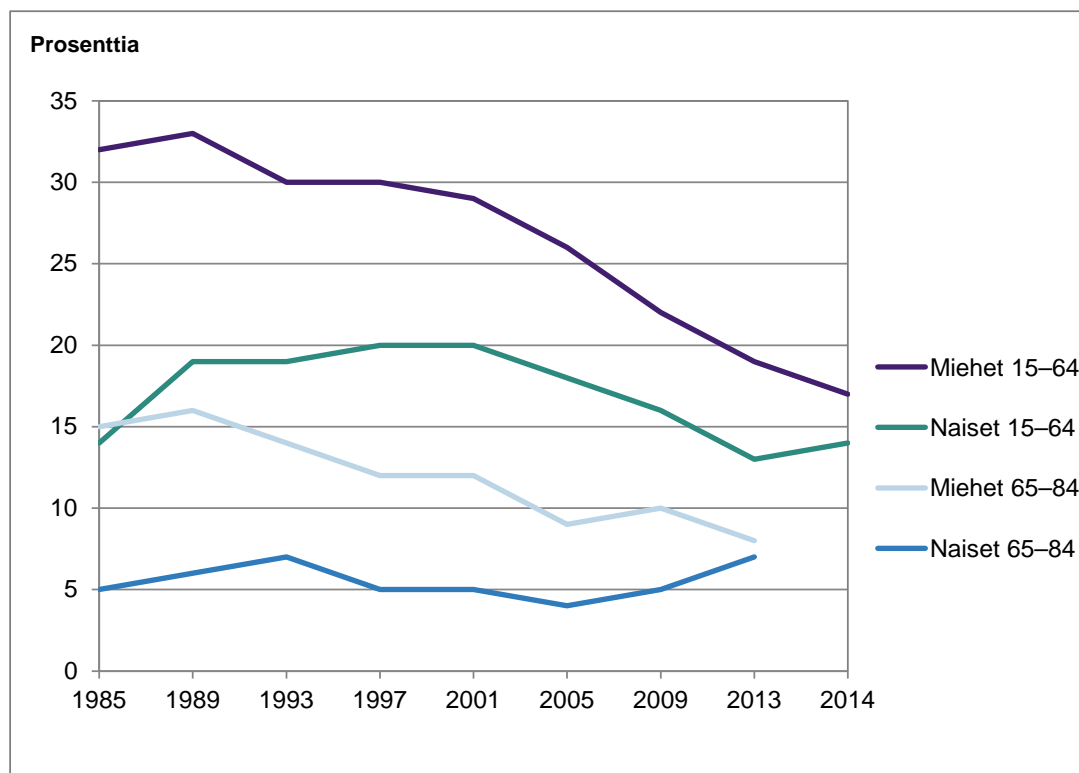
Sähkösavukkeiden käyttö on harvinaista. Vuonna 2014 vain alle prosentti miehistä ja naisista käytti sähkösavukkeita päivittäin. Sähkösavukkeita käyttivät satunnaisesti eniten 15–24-vuotiaat naiset, joiden joukossa satunnaisesti käyttäviä oli 7 prosenttia.

Tupakoinnin arvioidaan aiheuttaneen vuonna 2012 yhteensä noin 1,5 miljardin euron taloudelliset haittakustannukset yhteiskunnalle.

Tullin valmisteverotilaston mukaan vuonna 2014 (joulukuu 2013–marraskuu 2014) Suomessa kulutettiin vähemmän verollisia tupakkatuotteita kuin edellisenä vuotena. Verollisia savukkeita kulutettiin 4 317 miljoonaa kappaletta ja sikareita 117 miljoonaa kappaletta.

Suomalaiset toivat ulkomaanmatkoilta arviolta 470 miljoonaa verovapaata savuketta vuonna 2014. Verottomien savukkeiden kulutus väheni noin 20 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna.

Kuvio 1. Päivittäin tupakointien miesten ja naisten osuudet (%) ikäryhmittäin 1985–2014

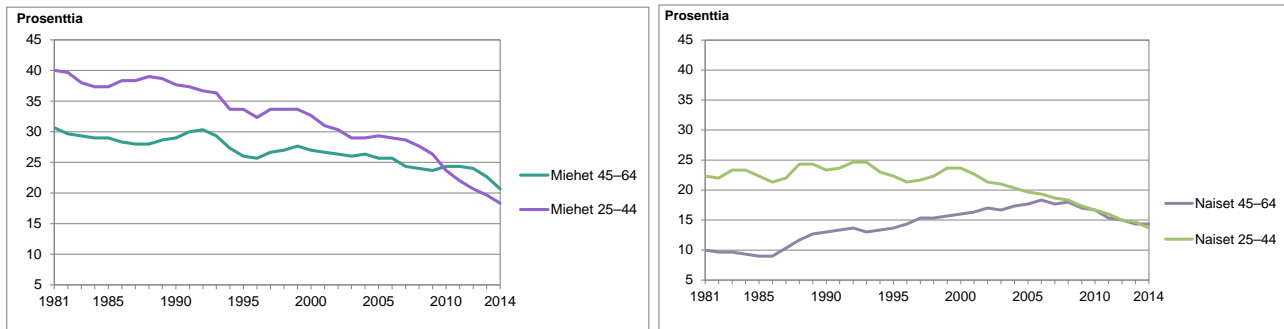

Lähde: Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys (AVTK) -tutkimus. THL.
Eläkeikäisen väestön terveyskäyttäytyminen ja terveys (EVTk) -tutkimus. THL.

Väestön tupakointi

Vuonna 2014 suomalaisista 15–64-vuotiaista miehistä päivittäin tupakoi¹ 17 prosenttia ja naisista 14 prosenttia, ja noin 6 prosenttia tupakoi satunnaisesti. Nuorista, 15–24-vuotiaista miehistä poltti päivittäin 11 prosenttia, satunnaisesti 9 prosenttia. Vastaavasti nuorista naisista päivittäin poltti 14 prosenttia ja satunnaisesti 8 prosenttia.

Kuvio 2. Päivittäin tupakoivien 25–64-vuotiaiden miesten ja naisten osuudet (%) ikäryhmittäin 1981–2014, kolmen vuoden liukuva keskiarvo¹

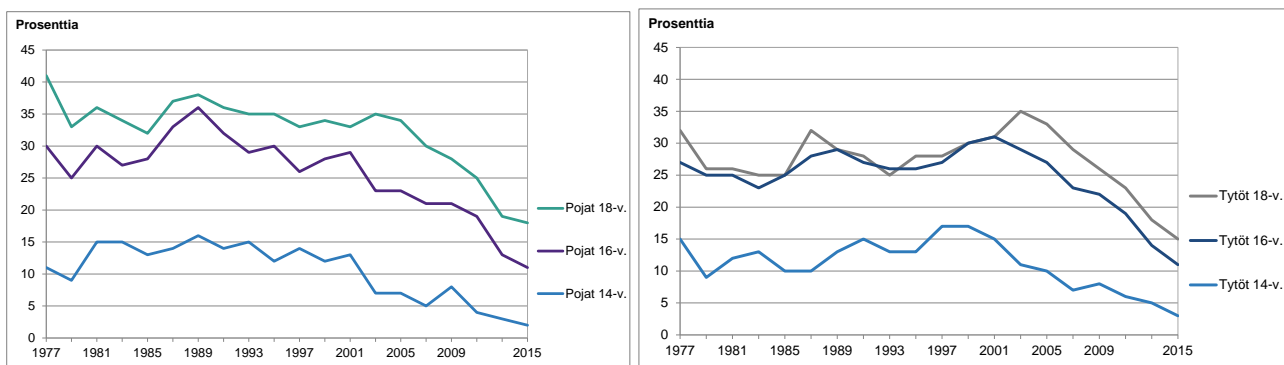
Lähde: Suomalaisen aikuisväestön terveystutkimus (AVTK). THL.

1) Kolmen vuoden liukuva keskiarvo saadaan laskemalla yhteen tilastovuosi ja kaksi edellistä vuotta ja jakamalla summa kolmella.

Miesten tupakointi on vähentynyt viime vuosikymmenien aikana. Naisten tupakointi pysyi pitkään vakaana, mutta on laskenut vuodesta 2008 alkaen. Vuonna 2015 päivittäin tupakoi sekä 16-vuotiaista pojista että tytöistä 11 prosenttia.² (Liitetaulukot 1 ja 6; kuvat 1–3.)

Eläkeikäisessä väestössä miehistä tupakoi päivittäin 8 prosenttia ja naisista 7 prosenttia vuonna 2013 (Kuvio 1).³ Eläkeikäisten naisten päivittäinen tupakointi lähti kasvuun 2000-luvun puolivälissä. Vuodesta 2005 naisten päivittäinen tupakointi on kasvanut kolme prosenttiyksikköä, kun samaan aikaan miesten tupakointi on laskenut prosenttiyksikön. Naisten tupakoinnin kasvu selittynee nuoresta asti runsaasti tupakoineen naisten kohortin saavutettua eläkeiän.

Kuvio 3. Päivittäin tupakoivien 14-, 16- ja 18-vuotiaiden poikien ja tyttöjen osuudet (%) 1977–2015

Lähde: Nuorten terveystapatutkimus (NTTT). Tampereen yliopisto.

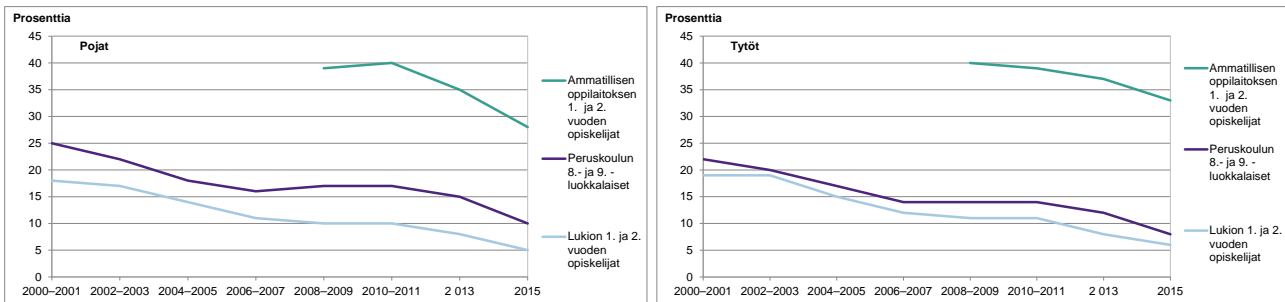
¹ 15–64-vuotiaiden suomalaisten tupakointitiedot saadaan vuosittain toteutettavasta THL:n Suomalaisen aikuisväestön terveystutkimuksesta (AVTK).

² 14-, 16- ja 18-vuotiaiden tupakointitiedot saadaan joka toinen vuosi toteutettavasta Tampereen yliopiston terveystieteen yksikön Nuorten terveystapatutkimuksesta (NTTT).

³ Eläkeikäisten (65–84-vuotiaiden) tupakointitiedot saadaan joka toinen vuosi toteutettavasta THL:n Eläkeikäisten väestön terveystutkimuksesta (EVTK).

Vuonna 2015 Perusopetuksen 8. ja 9. luokkalaisista yhdeksän prosenttia tupakoi päivittäin (tytöistä 8 % ja pojista 10 %). Lukioiden 1. ja 2. vuoden opiskelijoista päivittäin tupakoivia oli kuusi prosenttia. Opetussuunnitelmaperusteisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa opiskelevien kohdalla tupakointi on edelleen huomattavasti muita kouluasteita yleisempää. Ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijoista päivittäin tupakoi 30 prosenttia (tytöistä 33 % ja pojista 28 %). Vaikka ammatillisissa oppilaitoksissa päivittäin tupakoivien osuus on vieläkin suuri, on tupakointi edelleen vuonna 2015 vähentynyt. (Kuvio 4.)

Kuvio 4. Päivittäin tupakoivien 14–20-vuotiaiden poikien ja tyttöjen osuudet 2000–2015

Lähde: Kouluterveyskysely. THL.

Nuuskan päivittäinen käyttäminen vuonna 2015 perusopetuksen 8. ja 9. luokkalaisilla tytöillä, lukion 1. ja 2. vuoden tytöillä sekä ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden tytöillä oli hyvin harvinaista (alle 1 %). Sen sijaan pojat käyttivät päivittäin nuuskaa huomattavasti yleisemmin. Peruskouluissa päivittäin nuuskaa käytti pojista kahdeksan prosenttia, lukioissa yhdeksän prosenttia ja ammatillisissa oppilaitoksissa 13 prosenttia. Päivittäin nuuskaa käyttävien poikien osuus on kaksinkertaistunut vuoteen 2010/2011 verrattuna.

Nuuskaa käytti vuonna 2014 päivittäin 2,4 prosenttia 15–64-vuotiaista miehistä. Nuuskaaminen oli yleisintä 25–34-vuotiailla miehillä, joista 5,2 prosenttia ilmoitti nuuskaavansa päivittäin. Satunnaisesti nuuskaa käytti 3,2 prosenttia miehistä. Satunnaisesti eniten nuuskasivat 25–34-vuotiaat miehet, joista 8,1 prosenttia ilmoitti nuuskaavansa satunnaisesti. Miehistä 84 prosenttia ja naisista 98 prosenttia ei ole koskaan nuuskannut. Naisilla päivittäinen nuuskan käyttö on erittäin vähäistä (0,2 %). Prosentti 15–24-vuotiaista naisista nuuskasi satunnaisesti. (Liitetaulukko 12.) Nuorten terveystapatutkimuksen mukaan 16-vuotiaista pojista nuuskasi vuonna 2015 päivittäin 3 prosenttia ja 18-vuotiaista pojista 5,6 prosenttia.

Nikotiinia sisältäviä sähkösavukkeita käytti päivittäin perusopetuksen 8. ja 9. luokkalaisista pojista neljä prosenttia ja lukiolaisista kaksi prosenttia. Perusopetuksen ja lukioiden tytöistä alle prosentti käytti nikotiinia sisältäviä sähkösavukkeita päivittäin. Ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden pojista seitsemän prosenttia ja tytöistä kolme prosenttia käytti nikotiinipitoisia sähkösavukkeita päivittäin.

Sähkösavukkeiden käyttö on harvinaista. Vuonna 2014 vain alle prosentti miehistä ja naisista käytti sähkösavukkeita päivittäin. Satunnaisesti sähkösavukkeita käyttivät eniten 15–24-vuotiaat naiset, joiden joukossa satunnaisesti käyttäviä oli 7 prosenttia. Miehistä satunnaiskäyttäjiä oli eniten 25–34-vuotiaiden joukossa (5 %). Miehistä 92 prosenttia ja naisista 95 prosenttia ei ollut koskaan käyttänyt sähkösavukkeita.

Nuorten terveystapatutkimuksen mukaan sähkösavukkeiden kokeilut ovat lisääntyneet vuosien 2013 ja 2015 välillä. Päivittäinen käyttö koskee pääasiassa 18-vuotiaita poikia, joista tuotteita käytti päivittäin 3,5 prosenttia. Noin puolet sähkösavukkeita käyttävistä käytti nikotiinipitoisia nesteitä.

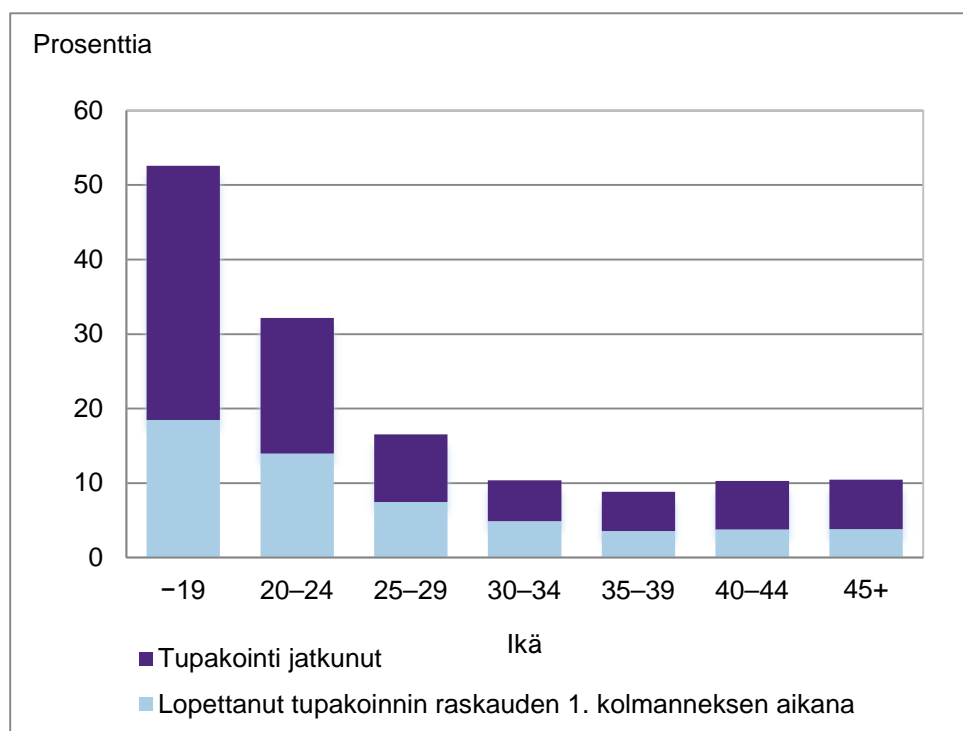
Tupakoinnin haluaisi lopettaa 58 prosenttia 15–64-vuotiaista tupakoitsijoista. Tupakoivista miehistä 10 prosenttia ja naisista 12 prosenttia ilmoitti, ettei halua lopettaa tupakointia. Päivittäin tupakoivista miehistä 35 prosenttia ja naisista 42 prosenttia oli yrittänyt lopettaa tupakoinnin olemalla tupakoimatta vähintään vuorokauden viimeisen 12 kuukauden aikana. (Liitetaulukot 8–9.) Nikotiinikorvaushoitoa ilmoitti käyttäneensä tupakoinnin lopettamiseksi viimeisen 12 kuukauden aikana 18 prosenttia miehistä ja 15 prosenttia naisista.

Raskauden aikainen tupakointi

Vuonna 2013 raskauden aikana tupakoi 16 prosenttia kaikista synnyttäjäistä. 2000-luvun alkuvuosina vastaava luku oli noin 15 prosenttia. THL:n Perinataalitalaston⁴ mukaan viime vuosina tupakoivista yhä useampi on ilmoittanut lopettaneensa tupakoinnin raskauden ensimmäisen kolmanneksen aikana. Vuonna 2013 tupakoinnin ilmoitti lopettaneensa 43,8 prosenttia tupakoineista, mikä on noin 2 prosenttiyksikköä enemmän kuin edellisellä vuotena.

Raskauden aikainen tupakointi on yleisempää nuoremmassa ikäryhmissä. Vuonna 2013 alle 20-vuotiaista synnyttäjäistä 52,6 prosenttia tupakoi raskauden aikana, ja heistä 35,1 prosenttia ilmoitti lopettaneensa tupakoinnin raskauden ensimmäisen kolmanneksen aikana. Yli 35-vuotiaista synnyttäjäistä 9,1 prosenttia tupakoi raskauden aikana, ja heistä 39,7 prosenttia lopetti tupakoinnin raskauden alkuaikana. (Kuvio 5.)

Kuvio 5. Synnyttäjien tupakointi ja tupakoinnin lopettaminen raskauden ensimmäisen kolmanneksen aikana ikäryhmittäin 2013, %

Lähde: Perinataalitalasto. SVT. THL.

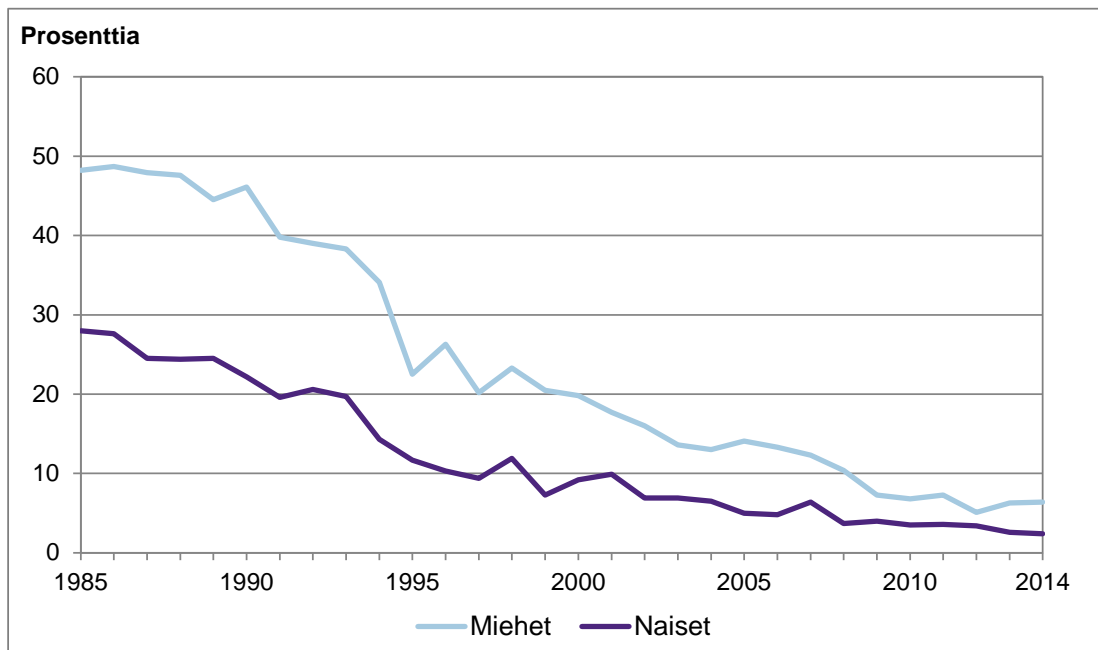
⁴ Synnyttäjäistä, synnytyksistä ja vastasyntyneistä julkaistaan vuosittain erillinen tilastoraportti (<http://www.thl.fi/tilastot/synnyttajat>), jossa on tietoja muun muassa raskauden aikaisesta tupakoinnista.

Tupakansavulle altistuminen työpaikoilla

Tupakkalain vuonna 1995 voimaan tullut muutos rajoitti tupakointia työpaikoilla. Tupakointi on sallittu ainoastaan erillisessä tupakointitilassa, josta tupakansavu ei saa levitä työpaikan muihin tiloihin. Ravintoloita koskeva tupakkalaki tuli osittaisena voimaan kahdessa vaiheessa vuosina 2000 ja 2004. Täysimääräisesti tupakointikielto toteutui ravintoloissa vuonna 2007. Edelleenkin ravintolat voivat sallia tupakoinnin erillisissä tupakointitiloissa, joista tupakansavu ei saa levitä ravintolan muihin osiin. Tupakkalaki asettaa ravintoloiden tupakointitiloille tiukemmat vaatimukset kuin muiden työpaikkojen tupakointitiloille.

Tupakoimattomien työntekijöiden päivittäinen altistuminen työpaikan tupakansavulle väheni vuosina 1985–2014 miehillä 48 prosentista kuuteen prosenttiin ja naisilla 28 prosentista kahteen prosenttiin THL:n Suomalaisen aikuisväestön terveystutkimuksen ja terveys (AVTK) - tutkimuksen mukaan. Vuosittainen väheneminen oli selvästi suurinta vuosien 1994 ja 1995 välillä, jolloin tupakkalain muutos tuli voimaan. (Liitetaulukko 13; Kuvio 6.)

Kuvio 6. Tupakoimattomien työntekijöiden altistuminen tupakansavulle päivittäin työpaikalla sukupuolen mukaan (%) 1985–2014

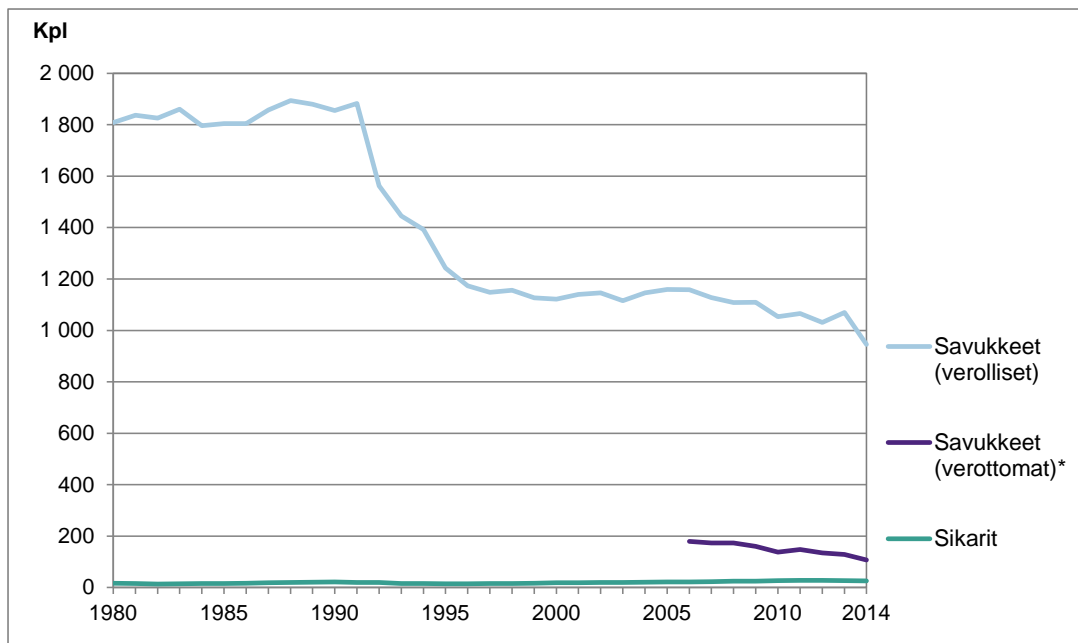

Lähde: Suomalaisen aikuisväestön terveystutkimuksen ja terveys (AVTK) -tutkimus. THL.

Tupakkatuotteiden kulutus 2014

Suomessa kulutettiin vuonna 2014 (joulukuun 2013–marraskuun 2014 tietojen mukaan) vähiten verollisia tupakkatuotteita (pois lukien irtotupakka) yli 30 vuoteen. Vuonna 2014 verollisia savukkeita kulutettiin 4 317 miljoonaa kappaletta ja sikareita 117 miljoonaa kappaletta. Savukkeiden kulutus väheni noin yksitoista prosenttia ja sikarien kulutus väheni noin kuusi prosenttia vuoteen 2013 verrattuna. Verottomien savukkeiden kulutus väheni 16 prosenttia edellisestä vuodesta; suomalaiset toivat ulkomaanmatkoilta 488 miljoonaa verovapaata savuketta vuonna 2014. (Liitetaulukko 15.)

Kuvio 7. Verollisten ja verovapaiden savukkeiden sekä sikareiden kulutus (joulumarraskuu) kappaletta 15 vuotta täyttäneeltä asukasta kohti 1980–2014

Lähde: Tulli; THL.

*Savukkeiden verotonta matkustajatuontia on tutkittu vuodesta 2006 alkaen.

Vuonna 2014 (joulukuu 2013–marraskuu 2014) savukkeita kulutettiin 1 053 kappaletta 15 vuotta täyttäneeltä henkilöä kohden. Vuoden 2005 jälkeen savukkeiden kulutuksen trendi on ollut laskeva. Sikarien keskimääräinen kulutus 15 vuotta täyttäneitä kohden oli 1980-luvun alussa 17 kappaletta vuodessa. Vuoden 2005 jälkeen sikarien kulutus on ohittanut 1990-luvun alun tason ollessa 26 kappaletta vuonna 2014. Irtotupakan kulutus väheni vuodesta 2002 vuoteen 2010, jonka jälkeen se on vaihdellut suhteellisen paljon vuosittain. Vuonna 2014 irtotupakkaa kulutettiin 15 vuotta täyttäneitä kohti 145 grammaa, joka on huomattavasti vähemmän kuin edellisvuonna (179 grammaa). (Liitetaulukko 16; kuvio 7.)

Tupakkatuotteiden keskimääräinen henkilöä kohden laskettu kulutus oli suurimmillaan 1950-luvun puolivälistä tupakkalain säätämiseen, vuoteen 1976 asti. Kulutus kasvoi uudelleen 1980-luvun jälkipuoliskolla, mutta väheni huomattavasti 1990-luvulla. Suurin väheneminen sijoittuu 1990-luvun alun lamavuosiin. Kulutus ei enää laman jälkeen palautunut sitä edeltävälle tasolle, vaan jäi pysyvästi matalammaksi. Vuonna 2014 savukkeita kulutettiin 1 079 kappaletta 15 vuotta täyttäneeltä henkilöä kohden, kun vuonna 2013 vastaava määrä oli 1 654 kappaletta. Suuret vuosittaiset muutokset tupakkatuotteiden verotusluvuissa viime vuosina selittyvät vuosien 2009, 2012, 2014 ja 2015 tupakkaveron korotuksilla. TNS Gallupin matkustajatuontiseurannan mukaan matkustajatuonti on veronkorotuksista huolimatta vähentynyt viime vuosina. (Liitetaulukko 19.)

Tullin haltuun ottamien savukkeiden määrä kasvoi merkittävästi vuodesta 1995 vuoteen 2000, jolloin se saavutti huippunsa. Haltuun otettujen savukkeiden määrä on laskenut vuodesta 2006 vuoteen 2011, mutta nousi selvästi vuonna 2012. Vuonna 2013 haltuun otettujen savukkeiden määrä laski jälleen huomattavasti, eikä suurta muutosta havaittu seuraavana vuonna. Vuonna 2012 tulli takavarikoi 28,0 miljoonaa savuketta, kun se vuonna 2013 otti haltuun 3,8 miljoonaa savuketta⁵ ja 4,8 miljoonaa savuketta vuonna 2014. (Liitetaulukko 18.)

⁵ Vuonna 2012 Tulli paljasti yhteensä 42,5 miljoonaa savuketta, jotka oli tuotu laittomasti Suomeen. Näistä savukkeista Tulli sai haltuunsa 28 miljoonaa ja 14,5 miljoonaa savukkeen salakuljetus ja edelleenvälittäminen pystyttiin selvittämään esitutkinnoissa. Haltuun otettujen savukkeiden määrä oli jopa kaksinkertainen verrattuna edellisen viiden vuoden ajan keskiarvoon. Määrään vaikuttaa kaksi suurempaa savuketakavarikkoa. Vuosina 2013–2014 ei tehty yhtään suurempaa savuketakavarikkoa.

Sähkösavuke

Tupakkalain mukaan sähkösavuke ei ole tupakkatuote, vaan tupakkajäljitelmä, sillä se muistuttaa muodoltaan läheisesti tupakkatuotetta tai tupakointivälinettä. Sähkösavukkeessa käytettävä nikotiinin neste on puolestaan tupakkalaissa tarkoitettua tupakan vastiketta. Jos nesteessä on nikotiinia, se luokitellaan lääkkeeksi ja siihen sovelletaan lääkelakia. Nikotiinillisen nesteen myynti vaatii lääkelain mukaisen luvan. Vain vähän nikotiinia sisältävät tuotteet katsotaan Suomessa itsehoitotuotteiksi. EU:n uuden tupakkatuotedirektiivin kansallinen implementointi tuo muutoksia sähkösavukkeen sääntelyyn vuonna 2016.

Nyt voimassa oleva tupakkalaki ei ota kantaa tupakkajäljitelmien ja tupakan vastikkeiden maahantuontiin tai myyntiin. Näin ollen esimerkiksi tupakkalain 18-vuoden ikärajaa tai myyntilupaa koskeva sääntely ei koske sähkösavukelaitteen ja nikotiinittoman nesteen ostoa. Tupakkalain mukaan tupakkajäljitelmän ja tupakan vastikkeen mainonta, epäsuora mainonta ja muu myynninedistäminen on kuitenkin kielletty. Sähkösavukkeen mainontakielto on näin yhtä laaja kuin tupakkatuotteilla ja tupakointivälineillä, joten sähkösavuketta ei saa mainostaa millään tavalla.

Tupakkalaissa olevat tupakointikiellot eivät koske sähkösavukkeen käyttöä. Sähkösavukkeen käyttö muistuttaa huomattavasti tupakointia, minkä vuoksi sen käytön salliminen sisätiloissa voi aiheuttaa hämmennystä tiloissa oleskelevien keskuudessa. Monet yritykset ja työpaikat sallivatkin sähkötupakoinnin ainoastaan tupakointiin varatussa tilassa.

Sähkösavukkeiden käytön turvallisuudesta ja vaikutuksista terveyteen ei ole vielä riittävästi tutkimustietoa. Sähkösavuketta markkinoidaan tupakan korvikkeena helpottamaan tupakkariippuvuudesta irti pääsystä, mutta laitteen toimivuudesta tässä suhteessa ei ole luotettavaa näyttöä väestötasolla. Laitteen turvallisuutta ei tällä hetkellä säädellä muuten kuin yleisten kuluttajaturvallisuusnormien tasolla.

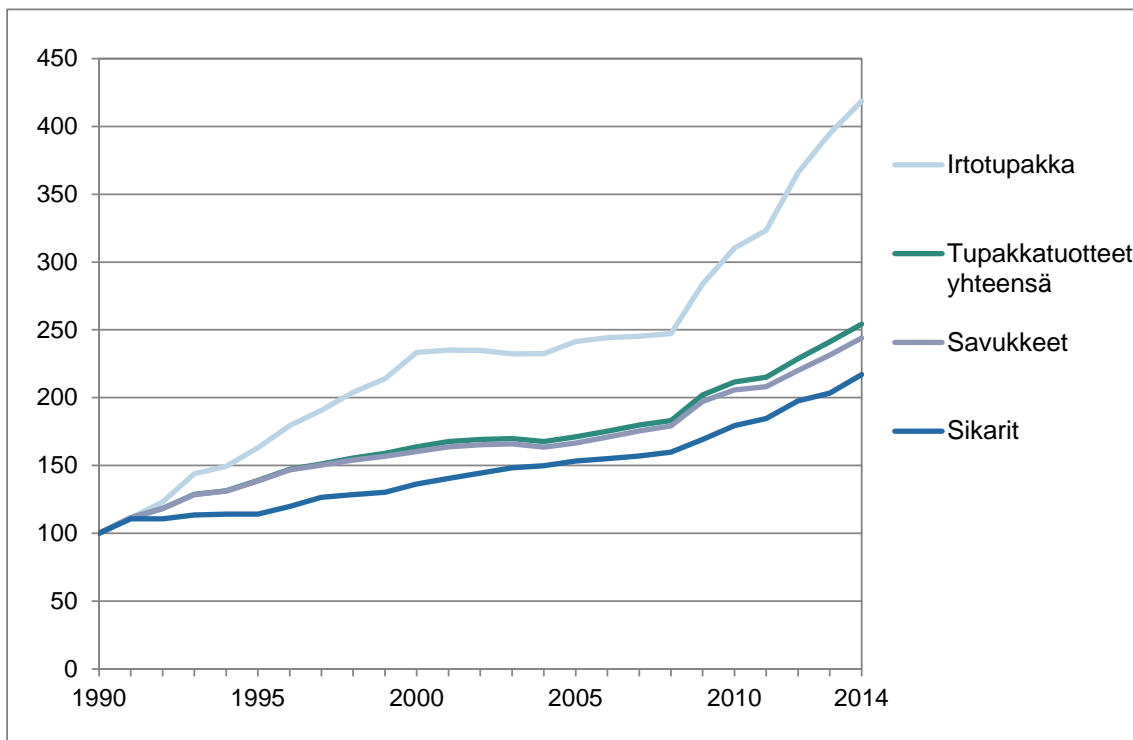
Tupakkatuotteiden hintakehitys

Vuonna 2014 tupakkatuotteiden nimellishinnat nousivat keskimäärin 5,5 prosenttia. Tuoteryhmittäin tarkasteltuna savukkeiden hinnat nousivat 5,4 prosenttia, sikareiden hinnat 6,8 prosenttia ja irtotupakan hinta 6,1 prosenttia. (Liitetaulukko 20; kuvio 8.)

Tupakkaveroa korotettiin vuosina 2009, 2010, 2012, 2014 ja 2015. Lisäksi yleistä arvonlisäveroprosenttia korotettiin heinäkuussa 2010 ja tammikuussa 2013. Tupakkatuotteiden nimellishinnat ovat nousseet noin 39 prosenttia vuosina 2008–2014. Sekä savukkeiden että sikareiden hinnat ovat nousseet noin 36 prosenttia vuoteen 2008 verrattuna. Irtotupakan hinta on noussut eniten eli noin 69 prosenttia. (Liitetaulukko 20.)

Ennen vuotta 2009 tupakkaveroa korotettiin kaikkien tupakkatuotteiden osalta edellisen kerran vuonna 1996. Lisäksi vuosina 1998 ja 2000 korotettiin irtotupakan veroa. Merkittävä osa tupakkatuotteiden hinnasta on tupakkaveroa, josta osa määräytyy arvoperusteisesti ja osa on yksikköveroa. Arvoperusteisen veron johdosta tupakkatuotteesta kannettavan tupakkaveron määrä kasvaa muun hinnanosan kasvaessa. Tupakkatuotteiden hinnat ja tupakkaveron määrä kasvavat yleisen hintatason nousun mukana. Veronkorotuksia tehtiin vuosina 2009–2014, joten veronkorotukset ovat vaikuttaneet vain osin hintojen nousuun. Osa hintojen noususta selittyi yleisen hintatason nousulla.

Kuvio 8. Tupakkatuotteiden nimellishintaindeksit 1990–2014 (1990=100)

Lähde: Tilastokeskus.

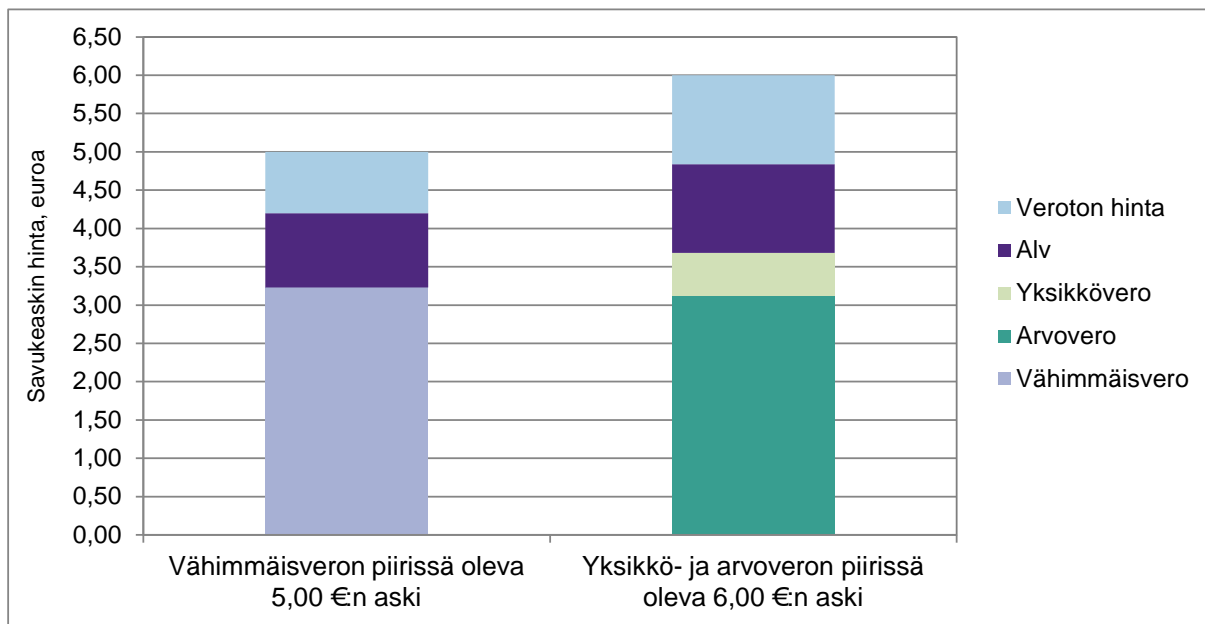
Tupakkaverotus Suomessa vuonna 2014

Tupakkaveroa kannetaan savukkeista, sikareista ja pikkusikareista sekä irtotupakasta. Irtotupakka on jaettu verotuksellisesti kahteen eri tuoteryhmään, jotka ovat savukkeiksi käärittävä hienoksi leikattu tupakka ja muu piippu- ja savuketupakka. Savukkeiksi käärittävä hienoksi leikattu tupakka muodostaa valtaosan verotetusta irtotupakasta. Edellä mainittujen tupakkatuotteiden lisäksi tupakkaveroa kannetaan savukepapereista sekä muista tupakkaa sisältävistä tuotteista.

Savukkeiden osalta verorakenteessa on kolme elementtiä: yksikkövero, arvovero ja vähimmäisvero. Yksikkövero on kappalemäärään perustuva vero, joka on sama kaikenhintaisten savukkeiden osalta. Arvovero on tuotteen kaikki verot sisältävästä hinnasta laskettava vero, jonka euromäärä siten kasvaa hinnan kasvaessa. Yksikköveron määrä oli 28,00 euroa/1 000 kpl ja arvoveron 52 prosenttia vähittäismyyntihinnasta vuonna 2014. (Liitetaulukko 23a.)

Savukeverotuksen kolmas elementti, vähimmäisvero, perustuu yksikköveron tapaan kappalemäärään, ja sitä peritään vain halpahintaisilta savukkeilta. Vähimmäisverolla turvataan se, että kaikista savukkeista peritään hinnasta riippumatta tietty euromäärä veroa. Vähimmäisvero oli 161,50 euroa 1000 kappaleelta vuonna 2014 ja sitä perittiin alle 5,14 euron hintaisista 20 kappaleen savukeaskeista.

Kuvio 9. Savukeaskin hinnan muodostuminen vuonna 2014

Lähde: Valtiovarainministeriö.

Savukkeiksi käärittäväällä hienoksi leikatulla tupakalla on samanlainen kolmen elementin verorakenne kuin savukkeilla. Yksikkövero oli 20,00 euroa/kg ja arvovero 52 prosenttia vähittäismyyntihinnasta vuonna 2014. Hienoksi leikatun tupakan vähimmäisvero oli 97,50 euroa/kg. Vähimmäisveroa perittiin käytännössä alle 4,48 euron hintaisista 30 gramman irtotupakkapusseista.

Piippu- ja savuketupakan, joka on hyvin pieni irtotupakan tuoteryhmä, vero oli 19,00 euroa/kg ja 48 prosenttia vähittäismyyntihinnasta. Sikareilla ja pikkusikareilla on vain arvovero, joka oli 29 prosenttia vähittäismyyntihinnasta. Muun tupakkaa sisältävän tuotteen ja savukepaperin vero oli 60 prosenttia vähittäismyyntihinnasta. (Liitetaulukot 23b–c.)

Kaikkien tupakkatuotteiden tupakkaveroa korotettiin noin 10 prosentilla vuoden 2014 alusta. Vuoden 2012 alusta savukkeiden, sikarien ja pikkusikarien sekä piippu- ja savuketupakan veroa korotettiin keskimäärin 10 prosenttia ja savukkeiksi käärittävän hienoksi leikatun tupakan veroa keskimäärin 25 prosenttia. Prosentuaalisesti samansuuruiset korotukset tehtiin tupakkaveroon myös vuonna 2009 sekä noin puolta pienemmät korotukset vuonna 2010. Lisäksi vuonna 2011 poistettiin vähimmäisveron sidonnaisuus kysytyimmän hintaluokan käsitteeseen ja muutettiin vähimmäisvero yksikköperusteiseksi.

Tupakkaverodirektiivi ja valmisteverotusdirektiivi

Tupakkaverotusta on yhdenmukaistettu EU:ssa niin sanotulla tupakkaverodirektiivillä (2011/64/EU). Direktiivi määrittelee verotettavat tupakkatuotteet, tupakkaveron rakenteen reunaehdot ja vähimmäisverotaset.

Tupakkaverodirektiivin mukaan jäsenvaltioiden on sovellettava savukkeiden verotuksessa sekä yksikkö- että arvoveroa. Yksikköveron määrää on rajoitettu siten, että yksikkövero ei saa olla pienempi kuin 7,5 eikä suurempi kuin 76,5 prosenttia siitä keskihintaisten savukkeiden kokonaisverosta, joka syntyy yhdistämällä yksikkö- ja arvovero sekä arvonlisävero. Lisäksi jäsenvaltiot voivat kantaa savukkeista kansallista vähimmäisveroa, jonka suuruuden ja rakenteen

ne voivat määrätä vapaasti, kunhan noudattavat savukkeiden verotuksen normaalirakenteessa yksikkö- ja arvoveron yhdistelmää.

Tupakkaverodirektiivin mukaan jäsenvaltioiden soveltamien yksikkö- ja arvoverojen yhteismäärän on ylitettävä sekä euromääräinen että prosentuaalinen vähimmäisverotaso. Euromääräinen vähimmäisvero koskee kaikenhintaisia tuotteita, mutta prosentuaalisen vähimmäisveron ylittyminen tarkistetaan vain keskihintaisten savukkeiden osalta. Euromääräinen vähimmäisvero on näistä kahdesta tärkeämpi, sillä se turvaa tietyn euromääräisen verorasituksen kaikille EU-alueella myytävälle savukkeille. Prosentuaalinen vähimmäisvero sitoo puolestaan verotaso suhteessa hintatasoon kussakin jäsenvaltiossa.

Savukkeiden euromääräinen vähimmäisverotaso on 90 euroa 1 000 savukkeelta. Prosentuaalinen vähimmäisverotaso on puolestaan 60 prosenttia keskihintaisten savukkeiden hinnasta. Jäsenvaltioiden, jotka kantavat tupakkaveroa vähintään 115 euroa 1 000 keskihintaista savukkeelta, ei kuitenkaan tarvitse noudattaa prosentuaalista vähimmäisvaatimusta.

Muiden direktiivissä määriteltyjen tupakkatuotteiden kuin savukkeiden osalta jäsenvaltioilla on enemmän liikkumavaraa tupakkaveron rakenteen suhteen. Jäsenvaltiot voivat soveltaa joko yksikkö- tai arvoveroa tai näiden yhdistelmää. Lisäksi jäsenvaltioilla on mahdollisuus määrätä näille tuotteille kansallinen vähimmäisvero, jos ne soveltavat arvoveroa tai arvoveron ja yksikköveron yhdistelmää.

Savukkeiksi käärittävän hienoksi leikatun tupakan veron on oltava vähintään 43, vuodesta 2015 kuitenkin 46, prosenttia keskihinnasta tai vähintään 47, vuodesta 2015 kuitenkin 54, euroa kilogrammalta. Muun piippu- ja savuketupakan kuin savukkeiksi käärittävän hienoksi leikatun tupakan veron on puolestaan oltava vähintään 20 prosenttia vähittäismyyntihinnasta tai 22 euroa kilogrammaa kohti. Sikarien tai pikkusikarien veron on oltava vähintään viisi prosenttia vähittäismyyntihinnasta tai 12 euroa 1 000 kappaletta tai kilogrammaa kohti.

Tupakkatuotteiden verotukseen ja valvontaan sovelletaan yhtenäistettyä järjestelmää, ja näistä menettelyistä säädetään valmisteverotusdirektiivissä (2008/118/EY). Direktiivin perusperiaatteen mukaisesti valmistevero kannetaan tupakkatuotteiden lopullisessa kulutusmaassa. Sisämarkkinaperiaatteen mukaisesti yksityisten henkilöiden omaan käyttöön hankkimat ja mukanaan tuomat tupakkatuotteet verotetaan kuitenkin siinä jäsenvaltiossa, josta ne on hankittu.

Tupakkalainsäädäntö

Tupakkalainsäädäntö on ollut tupakkapolitiikan keskeinen osa. Tupakkalaissa (693/1976) kiellettiin tupakkatuotteiden mainonta ja myynti alle 16-vuotiaille sekä rajoitettiin tupakointia julkisissa ja yleisissä tiloissa. Työpaikkatupakointi kiellettiin vuonna 1995 ja ravintolatupakointi vuonna 2007. Tupakkatuotteiden vähittäismyynti on ollut luvanvaraista huhtikuusta 2009 alkaen. Huhtikuusta 2010 lähtien savukkeiden on oltava itsestään sammuvia.

Vuoden 2010 tupakkalain uudistuksen yhteydessä tavoitteeksi asetettiin tupakkatuotteiden käytön loppuminen. Suomi on ensimmäinen maa, jossa tupakkatuotteiden käytön loppuminen on kirjattu lain päämääräksi. Uudistuksen yhteydessä tupakkatuotteiden myyminen ja luovuttaminen alle 18-vuotiaille kiellettiin kauppojen lisäksi myös yksityishenkilöiltä. Alle 18-vuotiailta kiellettiin tupakkatuotteiden maahantuonti ja hallussapito. Nuuskaa saa tuoda ainoastaan henkilökohtaiseen käyttöön rajoitetusti. Tupakointikieltoja muun muassa lasten ja nuorten käytössä olevissa tiloissa, ulkona järjestettävissä tilaisuuksissa ja hotellihuoneissa laajennettiin. Tupakkatuotteiden ja niiden tavaramerkkien esilläpitokieltä myyntipaikoissa tuli voimaan vuoden 2012 alussa.

EU:ssa tupakkaa on säädellyt vuodesta 2001 lähtien tupakkatuotedirektiivi. Uusi tupakkatuotedirektiivi (2014/40/EU) hyväksyttiin vuonna 2014. Direktiivi sääntelee muun muassa

tupakkatuotteiden ainesosia, tupakkapakkauksia ja sähkösavukkeita. Tupakkapakkauksiin tulee tekstivaroitusten lisäksi pakolliset kuvavaroitukset. Savukkeista ja kääretupakasta kielletään tunnusomaiset maun. Tupakkatuotedirektiivi tuo Suomeen myös nikotiinipitoiset sähkösavukkeet. Suomen on muiden jäsenvaltioiden tavoin sisällytettävä direktiivin edellyttämät säädökset kansalliseen lainsäädäntöön viimeistään 20.5.2016. Samalla tehdään uusi tupakkalaki. Osa tulevista muutoksista perustuu siis direktiivin vaatimuksiin, osa Suomen omaan harkintaan ja lainsäädäntötarpeisiin.

Vuodesta 2003 lähtien kansainvälistä tupakkapolitiikkaa on ohjannut ensimmäinen kansanterveyteen keskittyvä valtiosopimus, Maailman terveysjärjestön (WHO) tupakoinnin torjuntaa koskeva puitesopimus FCTC (Framework Convention on Tobacco Control). Sopimuksen tavoitteena on vähentää tupakointia pysyvästi ja ehkäistä tupakan aiheuttamia terveyshaittoja. Sopimus on kehysopimus, jota täydennetään lisäpöytäkirjoilla ja toimeenpano-ohjeilla.

Tupakoinnin taloudelliset haittakustannukset

Tupakoinnin arvioidaan aiheuttaneen vuonna 2012 Suomessa noin 4 300–4 500 kuolemaa, yli 700 uutta työkyvyttömyyseläkejaksoa ja noin 340 000 vuodeosastohoito päivää. Yksi tapa tarkastella tupakoinnin haitallisia terveysvaikutuksia ja niiden yhteiskunnallisia vaikutuksia on pyrkiä arvioimaan tupakkatautiin aiheuttamia taloudellisia haittoja. Tällaisessa tautidiagnoosiperusteisessa arviointimenetelmässä tupakoinnin aiheuttamalla taloudellisella haitalla tarkoitetaan sellaisia taloudellisia haittoja, joita ei olisi syntynyt ilman tupakointia. Tupakoinnin aiheuttamia taloudellisia haittoja tarkastellaan arvioimalla erilaisia tupakoinnin aiheuttamia välittömiä ja välillisiä kustannuksia sekä tulonsiirtoja.

Tupakoinnin aiheuttamia taloudellisia haittoja arvioidaan tupakoinnin syyosuusmenetelmällä, jossa määritetyille tupakkataudeille lasketaan sukupuoli- ja ikäryhmäkohtainen arvio siitä, mikä on tupakoinnin osuus kyseisen taudin vallitsevuudesta. Mikäli arvioitavasta kohteesta ei ole mahdollista saada tarvittavia tilastotietoja tupakoinnin syyosuuden määrittämiseen, pyritään arvioissa käyttämään muita valtakunnallisia tilastoaineistoja tupakoinnin osuuden arvioimiseksi kokonaiskustannuksista.

Vuonna 2012 tupakoinnin aiheuttamien välittömien kustannusten arvioidaan olevan yhteensä noin 290–294 miljoonaa euroa. Tupakoinnin aiheuttamat tulonsiirrot ovat arvioiden mukaan yhteenlaskettuna noin 327 miljoonaa euroa. Tupakoinnin aiheuttamien välittömien taloudellisten haittojen arvioidaan olevan yhteensä noin 617–621 miljoonaa euroa.

Välittömien taloudellisten haittojen lisäksi tupakointi aiheuttaa myös välillisiä kustannuksia. Niiden arvioinneissa pyritään määrittämään rahallinen arvo sille potentiaaliselle tuotannolle, joka menetetään tupakoinnin takia. Tupakoinnin välillisiksi kustannuksiksi lasketaan tupakointikuolemien ja työkyvyttömyyseläkkeelle siirtymisien aiheuttamat tuotantopanostenetykset, joita arvioidaan inhimillisen pääoman menetelmällä. Tämän lisäksi tupakoinnin välillisiksi kustannuksiksi lasketaan sairauspoissaolojen ja lakisääteisiin taukoihin lukeutumattomien tupakkataukojen aiheuttamat työpanostenetykset.

Tupakoinnin välillisten kustannusten arvioidaan olevan yhteensä 840–930 miljoonaa euroa. Tupakoinnin arvioidaan näin ollen aiheuttaneen vuonna 2012 yhteensä noin 1,5 miljardin euron taloudelliset haittakustannukset.

Taulukko 1. Tupakoinnin taloudelliset haittakustannukset vuonna 2012

Pääluokka ja alaluokka	Arvio milj. €
Terveystenhoito (todelliset kustannukset)	
Somaattinen erikoissairaanhoido	176
Perusterveydenhoito	34
Työterveyshoito	3
Lääkkeet	64
Yhteensä	277
Muut kustannukset (todelliset kustannukset)	
Palovahinkokorvaukset	10–14
Tupakoinnin valvonta ja ehkäisy	2,5
Yhteensä	12,5–16,5
Välilliset kustannukset (laskennalliset kustannukset)	
Tupakointikuolemat	206
Työkyvyttömyyseläkkeet	134
Sairauspoissaolot	130
Tupakointitauot	370–460
Yhteensä	840–930
Eläkkeet ja sairauspäivärahat (tulonsiirrot eli menot)	
Sairauspäivärahat	91
Työkyvyttömyyseläkkeet	20
Perhe-eläkkeet	216
Yhteensä	327

Lähde: Tupakoinnin yhteiskunnalliset kustannukset ja niiden arviointimenetelmät. THL. Raportti 15/2015.
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-302-503-5>

Tupakkatilasto 2014 -tilastoraportin kirjoittajat

Tilastoraportin teksti on tuotettu usean asiantuntijan yhteistyönä:

Väestön tupakoinnista ovat kirjoittaneet tutkimuspäällikkö Satu Helakorpi, kehittämispäällikkö Anni Helldán, erikoistutkija Nina Halme ja tutkija Hanne Kivimäki Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksesta (THL).

Tupakansavulle altistumisesta työpaikoilla ja tupakkatuotteiden kulutuksesta ovat kirjoittaneet ylilääkäri Antero Heloma ja tutkija Otto Ruokolainen THL:sta.

Raskauden aikaisesta tupakoinnista ja tupakan hintakehityksestä on kirjoittanut erikoissuunnittelija Tuomo Varis THL:sta.

Sähkösavukkeesta on kirjoittanut ylitarkastaja Reetta Honkanen Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastosta.

Tupakkatuotteiden verotuksesta on kirjoittanut finanssisihteeri Veli Auvinen valtiovarainministeriöstä.

Tupakkalainsäädännöstä on kirjoittanut neuvotteleva virkamies Meri Paavola sosiaali- ja terveysministeriöstä.

Tupakoinnin taloudellisista haittakustannuksista on kirjoittanut kehittämispäällikkö Miikka Vähänen THL:sta.

Käsitteet ja määritelmät

Indeksi: kuvaa keskimääräistä suhteellista muutosta. Indeksi ilmaisee prosenttimuutoksen valitusta perusarvosta, jota yleensä merkitään sadalla (100). Useimmiten indeksillä kuvataan hintatason tai arvojen muutosta.

Nimellishintaindeksi: mittaa suoraan hinnoissa tapahtuvia muutoksia eli inflaation vaikutusta ei ole poistettu.

Tupakka: tupakkakasvista valmistettu tai sitä sisältävä nautintoaine.

Tupakkatuote: tupakasta kokonaan tai osittain valmistettu nautittavaksi tarkoitettu tuote. Tässä tilastossa määritelmään ei sisälly savukepaperia.

Savuke: poltettavaksi tarkoitettu, valmiiksi paperiin kääritty tai muusta aineesta valmistettuun hylsyn muotoiseen päilykseen sijoitettu tupakkakäärö, joka ei ole sikari tai pikkusikari.

Sikari: poltettavaksi tarkoitettu luonnon tupakasta valmistettu tupakkakäärö, jonka uloin kääre tai sidelehti on tupakanlehteä tai tupakanväristä rekonstruoitua tupakkaa.

Pikkusikari: sikari, joka painaa enintään kolme grammaa.

Irtotupakka: sisältää piippu- ja savuketupakan sekä savukkeiksi käärittävän hienoksi leikatun tupakan.

Nuuska- ja purutupakka: suussa käytettävä tupakkatuote.

Sähkösavuke: sähkösavuke on ulkomuodoltaan ja käyttötavaltaan tavallista savuketta muistuttava laite, joka ei sisällä ollenkaan tupakkaa. Laitteessa on yleensä sähköllä toimiva höyrystäjä, akku ja nestepatruuna. Sähkösavuke höyrystää laitteeseen ladattua nestettä, jota käyttäjä hengittää tupakointia vastaavalla tavalla.

Tupakan verollinen kulutus: tupakan kulutus tilastoidaan kahdella tavalla Tullin valmisteverotilastoon perustuen: 1) Tupakkatuotteiden toimitukset verolliseen kulutukseen joulumarraskuun aikana, mikä kuvaa paremmin kalenterivuoden tosiasiallista kulutusta ja 2) Tupakkatuotteiden toimitukset verolliseen kulutukseen tilastovuoden aikana (tammi-joulukuu), millä tavalla kulutusta on seurattu vuodesta 1940 alkaen.

Tupakkatuotteiden kulutus 15 vuotta täyttäneitä kohti: laskennassa käytetään Suomen 15 vuotta täyttäneiden keskiikäkilukua tilastovuonna.

Verottomat savukkeet: matkailijoiden ulkomailta Suomeen verovapaasti tuomat savukkeet. Verovapaiden savukkeiden tuontimäärät arvioidaan vuosittain tutkimuksen perusteella.

Tupakointi raskauden aikana: tieto perustuu synnyttäjän omaan ilmoitukseen tupakoinnista. Prosenttiluku on laskettu synnyttäjistä, jotka ovat vastanneet tupakointia koskevaan kysymykseen. Puuttuvan tiedon osuus oli 2,4 % vuonna 2014.

Tupakansavulle altistuminen töissä: kodin ulkopuolella työskentelevien tupakoimattomien työntekijöiden altistuminen tupakansavulle työpaikalla päivittäin.

Tupakoinnin välittömät ja välilliset kustannukset: Tupakoinnin välittömiksi eli todellisiksi kustannuksiksi lasketaan tupakoinnin aiheuttamat terveydenhuollon kustannukset ja muut kustannukset. Tupakoinnin välittömät terveydenhuollon kustannukset ovat tupakoinnin aiheuttamien sairauksien vuoksi käytettävien palveluiden tuottamisesta nousevia kustannuksia. Muilla välittömillä kustannuksilla tarkoitetaan tulipalojen sekä tupakoinnin valvonnasta ja ehkäisystä aiheutuvia kustannuksia.

Tupakoinnin välilliset eli laskennalliset kustannukset ovat epäsuoraan tupakkatuotteiden käytöstä aiheutuvia kustannuksia. Tupakoinnin välillisiksi kustannuksiksi lasketaan tupakointikuolemien ja työkyvyttömyyseläkejaksojen aiheuttamat tuotantopanosmenetykset sekä sairauspoissaolojen ja tupakkataukojen aiheuttamat työpanosmenetykset.

Taulukoissa käytetyt symbolit

0	Luku on liian pieni esitettäväksi
-	Ei yhtään havaintoa
*	Ennakkotieto
.	Tieto on epälooginen esitettäväksi
..	Tietoa ei ole saatu, se on liian epävarma esitettäväksi tai se on salassapitosäännön alainen

Tobaksstatistik 2014

Cirka 16 procent av finländarna i åldern 15–64 år rökte dagligen 2014. Av männen i arbetsför ålder rökte 17 procent dagligen och av kvinnorna 14 procent. År 2015 rökte dagligen 11 procent av både de 16-åriga pojkarna och flickorna.

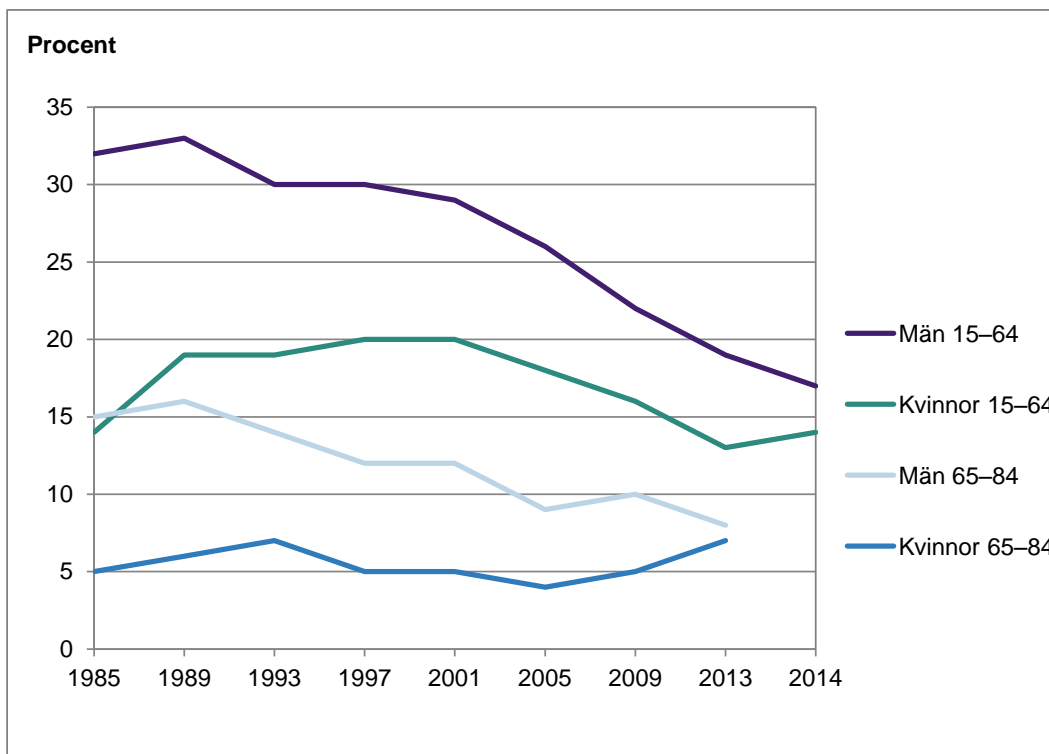
Användningen av e-cigarett är sällsynt. År 2014 använde endast under en procent av männen och kvinnorna e-cigarett dagligen. Kvinnor i åldern 15–24 år var den åldersgrupp som hade flest sporadiska användare, andelen uppgick till 7 procent.

Rökningen uppskattas ha kostat samhället totalt cirka 1,5 miljarder euro 2012.

Enligt tullens statistik över punktskatter användes i Finland 2014 (december 2013–november 2014) färre skattebelagda tobaksprodukter än året innan. I Finland konsumerades 4 317 miljoner skattebelagda cigaretter och 117 miljoner skattebelagda cigarrer.

År 2014 förde finländarna in uppskattningsvis 470 miljoner skattefria cigaretter från utlandet. Konsumtionen av skattefria cigaretter minskade med cirka 20 procent jämfört med föregående år.

Diagram 1. Andelen (%) dagligen rökande män och kvinnor efter åldersgrupp under perioden 1985–2014

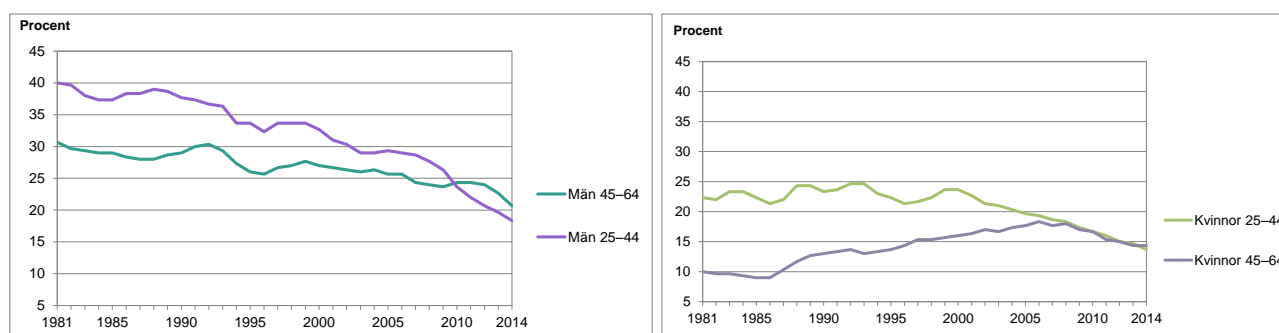

Källa: Undersökningen Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa (AVTK). THL. Undersökningen Den pensionerade befolkningens hälsobeteende och hälsa (EVTK). THL.

Finländarnas rökvanor

År 2014 rökte dagligen¹ 17 procent av de finländska männen i åldern 15–64 år och av kvinnorna 14 procent, och cirka 6 procent rökte sporadiskt. I åldersgruppen 15–24-åriga män rökte 11 procent dagligen och 9 procent sporadiskt. Av kvinnorna i samma åldersgrupp rökte 14 procent dagligen och 8 procent sporadiskt.

Diagram 2. Andelen dagligen rökande män och kvinnor (25–64 år) efter åldersgrupp (%) 1981–2014 som tre års glidande medelvärde¹

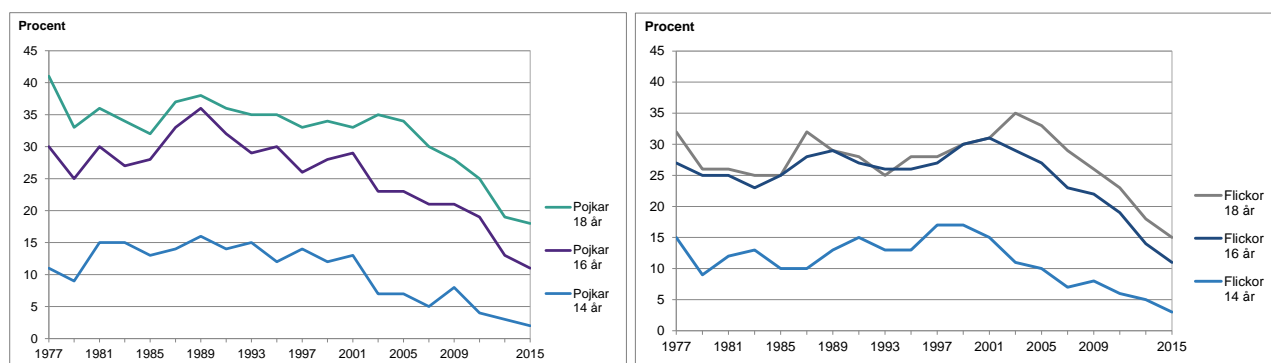
Källa: Undersökningen Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa (AVTK). THL.

1) Det glidande medelvärdet för tre år fås genom att addera observationsåret och de två föregående åren och därefter dela summan med tre.

Rökningen bland män har minskat under de senaste årtiondena. Rökningen bland kvinnor höll sig länge oförändrad, men har minskat sedan 2008. År 2015 rökte dagligen 11 procent² av både de 16-åriga pojkarna och flickorna. (Tabellbilagorna 1 och 6; figurerna 1–3.)

År 2013 rökte 8 procent av männen och 7 procent av kvinnorna i pensionsåldern dagligen (figur 1).³ Andelen pensionerade kvinnor som röker dagligen började öka i mitten av 00-talet. Sedan 2005 har daglig rökning bland kvinnorna ökat med tre procentenheter, medan rökning bland männen har minskat med en procentenhet under samma period. Den ökade rökningen bland kvinnor torde ha sin förklaring i att kohorten av kvinnor som rök mycket ända sedan ungdomen har uppnått pensionsåldern.

Diagram 3. Andelen (%) dagligen rökande 14-, 16- och 18-åriga pojkar och flickor 1977–2015

Källa: Undersökningen om ungdomars hälsobeteende (NTTT). Tammerfors universitet.

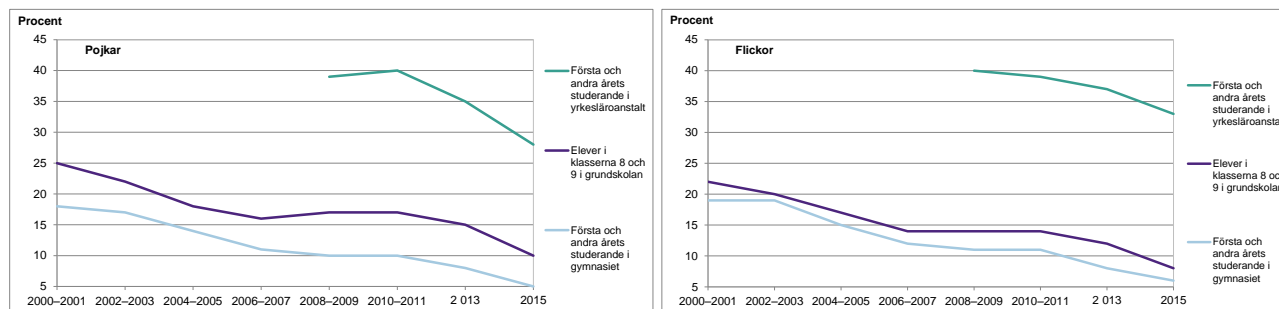
¹ Uppgifterna om rökvanorna i åldersgruppen 15–64 år är hämtade ur THL:s årliga undersökning Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa (AVTK).

² Uppgifterna om rökvanorna bland 14-, 16- och 18-åringar är hämtade ur undersökningen om ungdomars hälsobeteende (NTTT), som görs vartannat år av institutionen för hälsovetenskap vid Tammerfors universitet.

³ Uppgifterna om rökvanorna bland finländare i pensionsåldern (65–84 år) är hämtade ur THL:s undersökning Den pensionerade befolkningens hälsobeteende och hälsa (EVTK), som görs vartannat år.

År 2015 rökte dagligen 9 procent av eleverna i årskurs åtta och nio i den grundläggande utbildningen (8 procent av flickorna och 10 procent av pojkarna). Sex procent rökte dagligen bland första och andra årets studerande vid gymnasier. Bland studerande inom den läroplansbaserade grundläggande yrkesutbildningen är rökning fortfarande mycket vanligare än inom andra skolstadier. Bland första och andra årets studerande vid yrkesläroanstalter rökte 30 procent dagligen (33 procent av flickorna och 28 procent av pojkarna). Trots att andelen rökande fortfarande är stor bland studerande vid yrkesläroanstalter, har rökningen fortsatt att minska under 2015. (Diagram 4.)

Diagram 4. Andelen dagligen rökande 14–20-åriga pojkar och flickor 2000–2015

Källa: Enkäten Hälsa i skolan. THL.

År 2015 är daglig användning av snus mycket ovanligt bland flickor i årskurs åtta och nio i den grundläggande utbildningen, bland flickor i första och andra årskursen i gymnasiet samt bland flickor som studerar första och andra året vid yrkesläroanstalter (under 1 procent). Däremot var daglig snusanvändning betydligt vanligare bland pojkarna. Av pojkarna i grundskolorna snusade åtta procent, i gymnasierna nio procent och i yrkesläroanstalterna 13 procent dagligen. Andelen pojkar som snusar dagligen har fördubblats jämfört med 2010/2011.

År 2014 använde 2,4 procent av männen i åldersgruppen 15–64 år snus dagligen. Användningen av snus var vanligast bland män i åldersgruppen 25–34 år, varav 5,2 procent uppgav att de använder snus dagligen. Sporadisk användning av snus förekom bland 3,2 procent av männen. Det sporadiska snusandet var vanligast i åldersgruppen 25–34 år, varav 8,1 procent uppgav att de snusar då och då. Andelen män som aldrig snusat var 84 procent och andelen kvinnor 98 procent. Daglig användning av snus är mycket ovanligt bland kvinnor (0,2 %). En procent av kvinnorna i åldersgruppen 15–24 år snusade sporadiskt. (Bilagetabell 12.) Enligt undersökningen om ungdomars hälsobeteende snusade 3 procent av de 16-åriga pojkarna dagligen år 2015. Motsvarande andel av de 18-åriga pojkarna var 5,6 procent.

E-cigarett som innehåller nikotin användes dagligen av fyra procent av pojkarna i årskurs åtta och nio i den grundläggande utbildningen och av två procent av gymnasisterna. Av flickorna i den grundläggande utbildningen och gymnasierna använde under en procent dagligen e-cigarett som innehåller nikotin. Sju procent av pojkarna och tre procent av flickorna i första och andra årskursen vid yrkesläroanstalterna använde nikotinhaltiga e-cigarett dagligen.

Användningen av e-cigarett är sällsynt. År 2014 använde endast under en procent av männen och kvinnorna e-cigarett dagligen. Flest sporadiska användare av e-cigarett fanns bland kvinnor i åldern 15–24 år. I denna grupp uppgick andelen sporadiska användare till sju procent. Bland männen var gruppen sporadiska användare störst i åldersgruppen 25–34 år (5 procent). Av männen hade 92 procent och av kvinnorna 95 procent aldrig använt e-cigarett.

Enligt undersökningen om ungdomars hälsobeteende har experimenterande med e-cigarett ökat mellan 2013 och 2015. Den dagliga användningen gäller främst 18-åriga pojkar, av vilka 3,5

procent använde produkterna dagligen. Cirka hälften av dem som använde e-cigarett använde nikotinhaltiga vätskor.

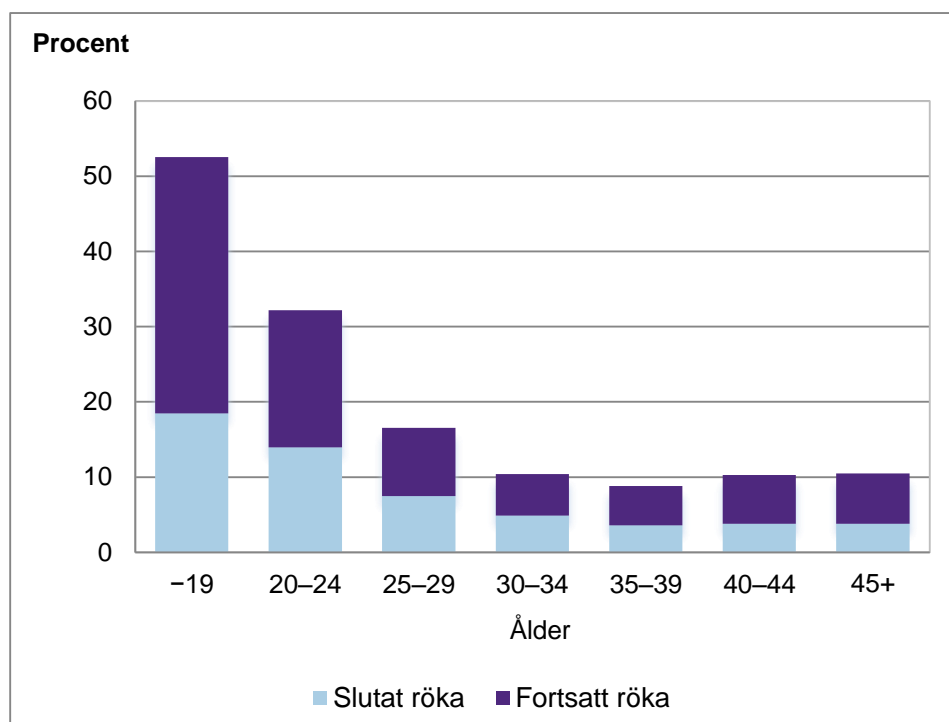
Totalt 58 procent av rökarna i åldern 15–64 år vill sluta röka. Tio procent av de rökande männen och 12 procent av de rökande kvinnorna uppgav att de inte vill sluta röka. Av de dagligen rökande männen hade 35 procent försökt sluta röka genom att vara rökfria under minst ett dygn under de senaste 12 månaderna. Motsvarande andel av kvinnorna var 42 procent. (Tabellbilagorna 8–9.) Totalt 18 procent av männen och 15 procent av kvinnorna uppgav att de hade använt nikotinersättande medel i syfte att sluta röka under de senaste 12 månaderna.

Rökning under graviditeten

År 2013 rökte 16 procent av alla föderskor under graviditeten. Under de första åren av 2000-talet var motsvarande siffra cirka 15 procent. Enligt THL:s perinatalstatistik⁴ har allt fler kvinnor de senaste åren uppgett att de slutat röka under den första trimestern. År 2013 uppgav 43,8 procent att de hade slutat röka, vilket är 2 procentenheter fler än året innan.

Rökning under graviditeten är vanligast i de yngre åldersklasserna. År 2013 hade cirka 52,6 procent av föderskorna under 20 år rök under graviditeten; 35,1 procent av dessa uppgav att de hade slutat röka under den första trimestern. Bland föderskorna över 35 år hade 9,1 procent rök under graviditeten; 39,7 procent av dessa slutade röka i början av graviditeten. (Diagram 5.)

Diagram 5. Andelen rökande föderskor och föderskor som slutat röka under den första trimestern av graviditeten efter åldersgrupp 2013, %

Källa: Perinatalstatistik. FOS. THL.

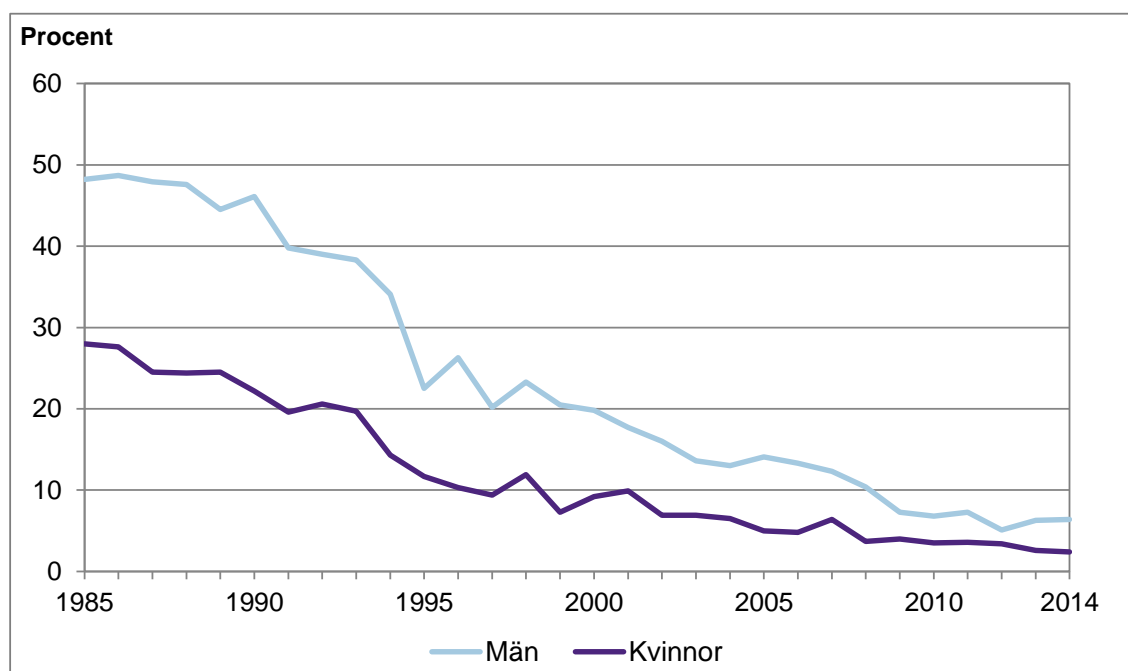
⁴ THL publicerar årligen en separat statistikrapport om föderskor, förlossningar och nyfödda (<http://www.thl.fi/tilastot/synnyttajat>). Rapporten innehåller information om bland annat rökning under graviditeten.

Exponering för tobaksrök på arbetsplatsen

Revideringen av tobakslagen år 1995 begränsade rökningen på arbetsplatserna. Rökning är tillåten endast i särskilda utrymmen, varifrån tobaksröken inte får nå arbetsplatsens övriga utrymmen. För restauranger trädde tobakslagen delvis i kraft i två faser, år 2000 och år 2004. Rökförbudet på restauranger infördes i full utsträckning år 2007. Restaurangerna kan fortfarande tillåta rökning i särskilda utrymmen, varifrån tobaksröken inte får nå restaurangens övriga utrymmen. Tobakslagen ställer strängare krav på restaurangernas rökutrymmen än på rökutrymmena på andra arbetsplatser.

Enligt THL:s undersökning Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa (AVTK) minskade den dagliga exponeringen för tobaksrök på arbetsplatsen från 48 till 6 procent bland icke rökande män och från 28 till 2 procent bland icke rökande kvinnor under perioden 1985–2014. Den största minskningen skedde mellan åren 1994 och 1995, när den reviderade tobakslagen trädde i kraft. (Tabellbilaga 13, Diagram 6.)

Diagram 6. Icke-rökares dagliga exponering för tobaksrök på arbetsplatsen efter kön (%) 1985–2014

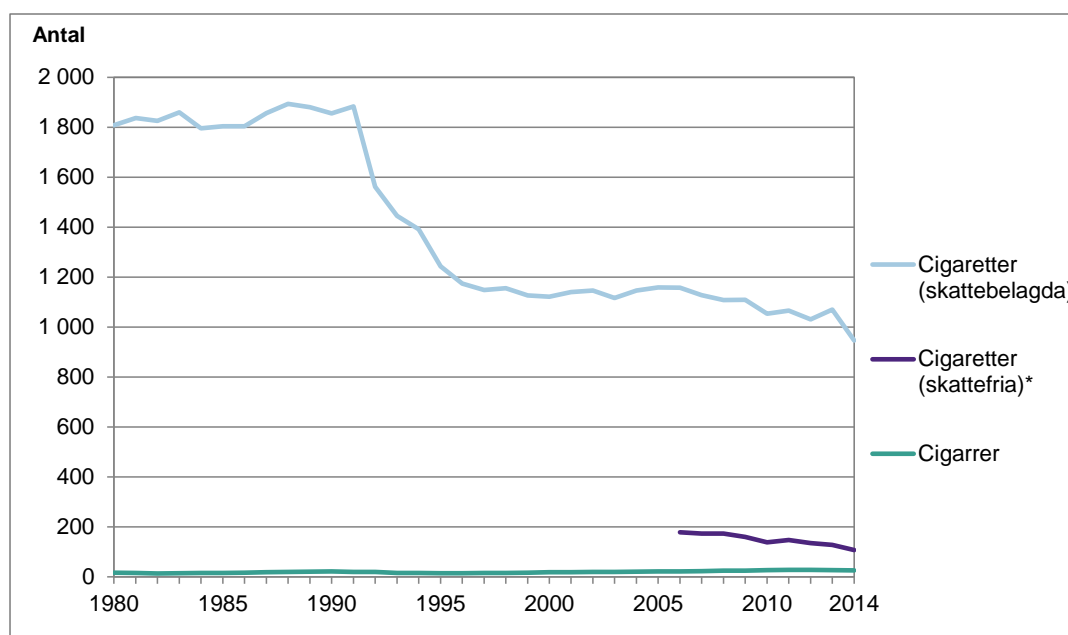

Källa: Undersökningen Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa (AVTK). THL.

Konsumtion av tobaksprodukter 2014

Enligt uppgifter för december 2013–november 2014 konsumerade finländarna 2014 den minsta mängden skattebelagda tobaksprodukter (exklusive löstobak) på över 30 år. År 2014 konsumerades 4 317 miljoner skattebelagda cigaretter och 117 miljoner skattebelagda cigarrer. Konsumtionen av cigaretter minskade med cirka 11 procent medan minskningen för cigarrer var cirka 6 procent jämfört med 2013. Konsumtionen av skattefria cigaretter minskade med 16 procent från året innan, finländarna förde in 488 miljoner skattefria cigaretter från utlandet 2014. (Bilagetabell 15.)

Diagram 7. Konsumtionen av skattebelagda och skattefria cigaretter och cigarrer (december–november) som antal per 15 år fylld invånare 1980–2014

Källa: Tullen; THL.

*Den skattefria införseln av cigaretter har undersökts sedan 2006.

År 2014 (december 2013–november 2014) konsumerades 1 053 cigaretter per 15 år fylld invånare. Efter 2005 har trenden inom cigarettkonsumtion varit sjunkande. I början av 1980-talet var den genomsnittliga konsumtionen av cigarrer bland 15 år fyllda finländare 17 st. per år. Efter 2005 har konsumtionen av cigarrer överstigit nivån i början av 1990-talet och 2014 var den 26 st. per 15 år fylld invånare. Konsumtionen av löstobak minskade mellan 2002 och 2010, varefter den har varierat ganska mycket årligen. År 2014 konsumerades 145 gram löstobak per 15 år fylld invånare, vilket är klart mindre än året innan (179 gram). (Tabellbilaga 16 och figur 7).

Konsumtionen av tobaksprodukter per capita var störst från mitten av 1950-talet fram till år 1976, när tobakslagen stiftades. Konsumtionen ökade igen i slutet av 1980-talet, men minskade avsevärt på 1990-talet. Den största minskningen skedde under den ekonomiska recessionen i början av 1990-talet. Konsumtionen återgick inte till nivån före recessionen utan förblev lägre. År 2014 konsumerade finländarna 1 079 cigaretter per 15 år fylld invånare, medan motsvarande mängd 2013 var 1 654 cigaretter. De stora årliga förändringarna i skattesiffrorna för tobaksprodukter under de senaste åren torde ha sin förklaring i höjningarna av tobaksskatten 2009, 2012, 2014 och 2015. Enligt TNS Gallups undersökning av resenärförsel har införseln minskat trots skattehöjningarna de senaste åren. (Bilagetabell 19.)

Antalet cigaretter som beslagtogs av tullen ökade betydligt mellan 1995 och 2000, då toppen nåddes. Antalet beslagtagna cigaretter sjönk mellan 2006 och 2011, men ökade klart 2012. År 2013 sjönk antalet beslagtagna cigaretter igen avsevärt och ingen stor förändring märktes heller följande år. År 2012 beslagtogs tullen 28,0 miljoner cigaretter, medan motsvarande siffra för 2013 var 3,8 miljoner cigaretter⁵ och 4,8 miljoner cigaretter 2014. (Bilagetabell 18.)

⁵ År 2012 avslöjade tullen totalt 42,5 miljoner illegalt införda cigaretter. Av dessa kunde tullen beslagta 28 miljoner och i förundersökningar klarlägga smuglingen och vidareförmedlingen av 14,5 miljoner cigaretter. Antalet beslagtagna cigaretter var upp till dubbelt så stort som genomsnittet för de föregående fem åren. Mängden påverkades av två större beslag. Åren 2013–2014 gjordes inget större beslag av cigaretter.

Elektroniska cigaretter

Enligt tobakslagen är e-cigaretten inte en tobaksprodukt, utan en tobaksimitation, eftersom dess form påminner om en tobaksprodukt eller ett rökdon. E-cigaretterns nikotinfria vätska är enligt tobakslagen ett tobakssurrogat. Om vätskan innehåller nikotin klassificeras den som läkemedel underkastat läkemedelslagen. Försäljning av en vätska innehållande nikotin kräver tillstånd enligt läkemedelslagen. Produkter som endast innehåller lite nikotin anses i Finland vara egenvårdsprodukter. Den nationella implementeringen av EU:s nya tobaksproduktdirektiv medför ändringar i regleringen av e-cigaretter 2016.

Den nu gällande tobakslagen tar inte ställning till import eller försäljning av tobaksimitationer eller tobakssurrogat. Åldersgränsen på 18 år och bestämmelserna gällande försäljningstillstånd i tobakslagen gäller således inte e-cigaretter eller nikotinfria vätskor. Tobakslagen förbjuder dock reklam, indirekt reklam och annan försäljningsfrämjande verksamhet gällande tobaksimitationer och tobakssurrogat. Reklamförbudet gällande e-cigaretter är lika omfattande som för tobaksprodukter och rökdon, vilket innebär att det är förbjudet att göra reklam för e-cigaretter.

Tobakslagens rökförbud gäller inte e-cigaretter. Användningen av e-cigaretter påminner i hög grad om rökning, vilket innebär att ett tillstånd att använda e-cigaretter inomhus kan upplevas som förbryllande bland dem som vistas i dessa lokaler. Många företag och arbetsplatser tillåter därför användning av e-cigaretter endast i rökutrymmena.

E-cigaretternas säkerhet och inverkan på hälsan är inte ännu vetenskapligt dokumenterade. E-cigaretterna marknadsförs som ett rökningssavvänjande tobakssurrogat, men det finns inte ännu tillförlitlig dokumentation om denna effekt på befolkningsnivå. Anordningen är i nuläget endast underställd de allmänna konsument säkerhetsbestämmelserna.

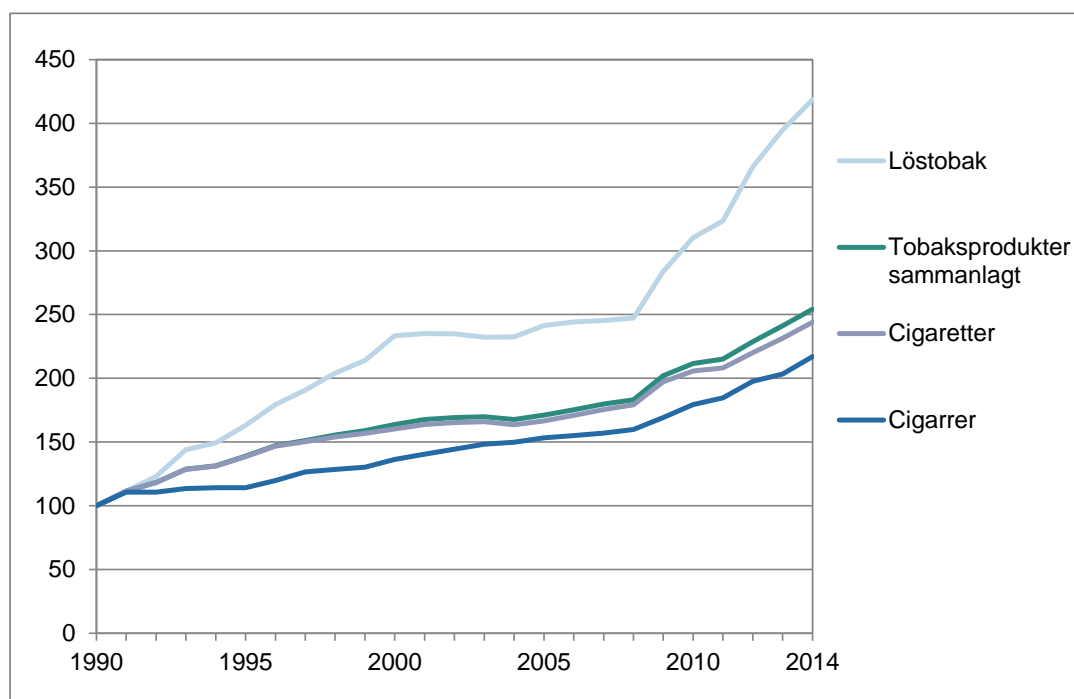
Tobaksprodukternas prisutveckling

År 2014 steg tobaksprodukternas nominella priser med i genomsnitt 5,5 procent. Priset på cigaretter steg med 5,4 procent, på cigarrer med 6,8 procent och på löstobak med 6,1 procent. (Tabellbilaga 20 och figur 8).

Tobaksskatten höjdes 2009, 2010, 2012, 2014 och 2015. Därtill höjdes den allmänna mervärdesskatten i juli 2010 och i januari 2013. De nominella priserna på tobaksprodukter har stigit med cirka 39 procent mellan 2008 och 2014. Priserna på både cigaretter och cigarrer har stigit med cirka 36 procent jämfört med 2008. Priset på löstobak har stigit mest, dvs. med cirka 69 procent. (Bilagetabell 20.)

Före skattehöjningen 2009 höjdes skatten på samtliga tobaksprodukter senast 1996. Åren 1998 och 2000 höjdes dessutom skatten på löstobak. En betydande del av tobakspriset utgörs av tobaksskatt, varav en del är värdebaserad och en del är skatt per enhet. Värdebaserad skatt innebär att tobaksskattebeloppet ökar när priset på tobaksprodukter stiger. Priset på tobaksprodukter och skattebeloppet följer den allmänna prisstegringen. Skattehöjningarna gjordes 2009–2014, så dessa har påverkat prishöjningen på tobaksprodukter endast i begränsad omfattning. En del av prishöjningen beror på den allmänna prisstegringen.

Diagram 8. Tobaksprodukternas nominella prisindex 1990–2014 (1990=100)

Källa: Statistikcentralen.

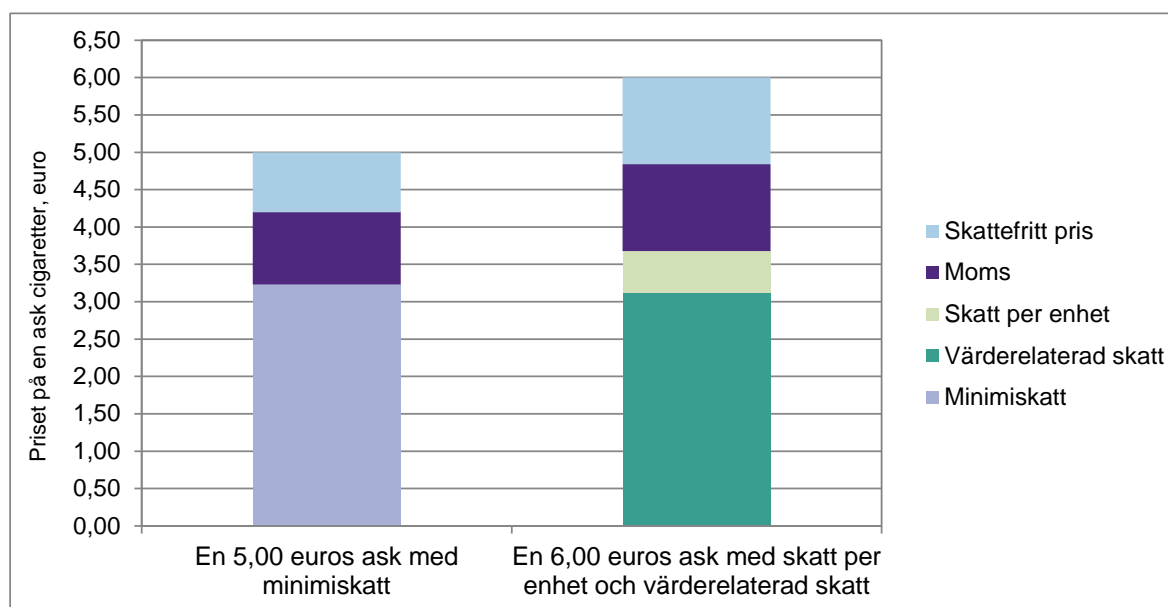
Tobaksbeskattningen i Finland år 2014

Tobaksskatt uppbärs på cigaretter, cigarrer, cigariller och löstobak. Löstobak har skattemässigt indelats i två produktgrupper; finskuren tobak för rullning av cigaretter och annan pip- och cigarettobak. Finskuren tobak för rullning av cigaretter utgör merparten av den beskattade löstobaken. Utöver på ovan nämnda tobaksprodukter uppbärs tobaksskatt på andra produkter som innehåller tobak och på cigarettpapper.

För cigaretter innehåller skattestrukturen tre element: skatt per enhet, värderelaterad skatt och minimiskatt. Skatten per enhet grundar sig på antalet cigaretter och är den samma oberoende av cigaretternas pris. Den värderelaterade skatten beräknas utifrån produktens pris, inklusive alla skatter, så när priset stiger så ökar också skattebeloppet i euro. År 2014 var enhetsskattebeloppet 28,00 euro/1 000 st. och den värderelaterade skatten 52 procent av detaljhandelspriset. (Tabellbilaga 23a.)

Det tredje elementet i cigarettbeskattningen, minimiskatten, grundar sig – liksom skatten per enhet – på antalet, och den uppbärs endast på billiga cigaretter. Syftet med minimiskatten är att det på alla cigaretter, oberoende av pris, ska uppbäras ett visst skattebelopp i euro. År 2014 var minimiskatten 161,50 euro per 1000 stycken och uppbärs på cigarettpaket som innehöll 20 cigaretter och kostade mindre än 5,14 euro.

Diagram 9. Hur priset på ett cigarettpaket är uppbyggt år 2014

Källa: Finansministeriet.

Beskattningen av finskuren tobak för rullning av cigaretter innehåller samma tre element som beskattningen av cigaretter. År 2014 var skatten per enhet 20,00 euro/kg och den värderelaterade skatten 52 procent av detaljhandelspriset. Minimiskatten för finskuren tobak var 97,50 euro/kg. Minimiskatten uppbars i praktiken när priset på ett paket löstobak på 30 gram var lägre än 4,48 euro.

Skatten för pip- och cigarettobak – en mycket liten produktgrupp inom löstobak – var 19,00 euro/kg och 48 procent av detaljhandelspriset. För cigarrer och cigariller uppbars endast värderelaterad skatt, som är 29 procent av detaljhandelspriset. På andra produkter som innehåller tobak och på cigarettpapper var skatten 60 procent av detaljhandelspriset. (Tabellbilagorna 23b–c.)

Skattehöjningen på samtliga tobaksprodukter höjdes med cirka 10 procent i början av 2014. I början av år 2012 höjdes skatten på cigaretter, cigarrer, cigariller och pip- och cigarettobak med i genomsnitt 10 procent. Skatten på finskuren tobak för rullning av cigaretter höjdes med i genomsnitt 25 procent. Tobaksskattehöjningar av procentuellt sett samma storlek genomfördes även 2009 samt ungefär hälften så stora 2010. År 2011 avskaffades dessutom bindningen mellan minimiskatten och begreppet den mest efterfrågade prisklassen, och minimiskatten omvandlades till en enhetsbaserad skatt.

Tobaksskattedirektivet och punktskattedirektivet

Tobaksbeskattningen har harmoniserats i EU genom det så kallade tobaksskattedirektivet (2011/64/EU). Direktivet fastställer vilka tobaksprodukter som ska beskattas, villkoren som följer av tobaksskattens struktur samt minimiskattenivåerna.

Enligt tobaksskattedirektivet ska medlemsstaterna tillämpa både skatt per enhet och värderelaterad skatt i beskattningen av cigaretter. Skatten per enhet har begränsats så att den inte får vara mindre än 7,5 och inte större än 76,5 procent av den totala skatt på cigaretter i genomsnittsprisklassen som fås genom att skatten per enhet, den värderelaterade skatten och mervärdesskatten summeras. Dessutom kan medlemsstaterna ta ut en nationell minimiskatt på

cigaretter vars storlek och struktur de får fastställa fritt, bara de likväl iakttar kombinationen av skatt per enhet och värderelaterad skatt enligt den normala strukturen på beskattningen av cigaretter.

Enligt tobaksskattedirektivet ska det totala värdet av skatt per enhet och värderelaterad skatt som medlemsstaterna tillämpar överstiga miniminivån i fråga om såväl eurobelopp som minimiskattenivån i procent. Minimiskatten i eurobelopp gäller varor i alla prisklasser men att minimiskatten i procent överstigs granskas endast för cigaretter i genomsnittsprisklassen. Minimiskatten i euro är den viktigare av de två eftersom den i realiteten tryggar en bestämd skattebelastning i euro på alla cigaretter som säljs i EU-området. Den procentuella minimiskatten binder skattenivån i förhållande till prisnivån i varje medlemsstat.

Minimiskattenivån på cigaretter är 90 euro per 1 000 cigaretter. Den procentuella minimiskattenivån är 60 procent av priset på cigaretter i genomsnittsprisklassen. De medlemsstater som tar ut en punktskatt på minst 115 euro per 1 000 cigaretter i genomsnittsprisklassen behöver dock inte följa det procentuella minimikravet.

För andra tobaksprodukters del än cigaretter ger direktivet medlemsstaterna större rörelsefrihet när det gäller strukturen på tobaksskatten. Medlemsstaterna kan tillämpa antingen skatt per enhet, värderelaterad skatt eller en kombination av dem. Dessutom kan medlemsstaterna påföra dessa produkter en nationell minimiskatt om de tillämpar värderelaterad skatt eller en kombination av värderelaterad skatt och skatt per enhet.

Skatten på finskuren tobak avsedd att rullas till cigaretter ska vara minst 43 procent, från 2015 dock 46 procent av genomsnittspriset eller minst 47 euro, från 2015 dock 54 euro per kilogram. Skatten på annan pip- och cigarettobak än finskuren tobak avsedd att rullas till cigaretter ska vara minst 20 procent av detaljhandelspriset eller 22 euro per kilogram. Skatten på cigarrer eller cigariller ska vara minst fem procent av detaljhandelspriset eller 12 euro per 1 000 stycken eller per kilogram.

På beskattningen och övervakningen av tobaksprodukter tillämpas ett harmoniserat system, och förfarandet i beskattningen och övervakningen regleras i punktskattedirektivet (2008/118/EG). Enligt den grundläggande principen i direktivet uppbärs punktskatten i det land där tobaksprodukterna konsumeras. Enligt inre marknadsprincipen betalar privatpersoner dock skatt på tobaksprodukter för eget bruk i den medlemsstat där de inköpts.

Tobakslagstiftningen

Tobakslagstiftningen är en central del av tobakspolitiken. I tobakslagen (693/1976) förbjöds marknadsföring och försäljning av tobaksprodukter till personer under 16 år. Dessutom begränsades rökningen i offentliga och allmänna lokaler. Rökning på arbetsplatserna förbjöds år 1995 och på restaurangerna år 2007. Minutförsäljningen av tobaksprodukter är licensbelagd sedan april 2009. Sedan april 2010 ska alla cigaretter vara självslocknande.

I samband med revideringen av tobakslagen 2010 ställdes som mål att användningen av tobaksprodukter ska upphöra. Finland är det första landet där målsättningen att användningen av tobaksprodukter ska upphöra skrevs in i lagen. Efter revideringen får tobaksprodukter inte säljas eller överlåtas till personer under 18 år. Förbudet gäller både försäljningsställen och privatpersoner. Personer under 18 år får inte föra in eller inneha tobaksprodukter. Snus får föras in endast för eget bruk och i begränsad mängd. Förbudet mot rökning i bland annat lokaler som används av barn och ungdomar, vid utomhusevenemang och i hotellrum utvidgades. Förbudet att ha tobaksprodukter och deras varumärken synliga på försäljningsställena trädde i kraft i början av år 2012.

Inom EU har tobaken reglerats av tobaksproduktdirektivet sedan 2001. Ett nytt tobaksproduktdirektiv (2014/40/EU) godkändes 2014. Direktivet reglerar bland annat beståndsdelarna i tobaksprodukter, tobaksförpackningar och e-cigarett. Utöver varningstexterna blir också avskräckande bilder obligatoriska på tobaksförpackningarna. Kännetecknande smaker förbjuds i cigaretter och rulltobak. Tobaksproduktdirektivet medför att även nikotinhaltiga e-cigarett börjar säljas i Finland. Finland ska på samma sätt som de övriga medlemsstaterna inkludera direktivets bestämmelser i den nationella lagstiftningen före den 20 maj 2016. Samtidigt skrivs en ny tobakslag. Vissa av de kommande ändringarna baserar sig således på kraven i direktivet, vissa på Finlands eget övervägande och lagstiftningsbehov.

Den internationella tobakspolitiken styrs sedan 2003 av det första statsfördraget gällande folkhälsan, nämligen WHO:s ramkonvention om bekämpning av tobaksmissbruk, FCTC (Framework Convention on Tobacco Control). Konventionens syfte är att minska rökningen permanent och att förebygga tobaksrelaterade skador. Ramkonventionen kompletteras med tilläggsprotokoll och anvisningar om hur konventionen ska genomföras.

Rökningens ekonomiska konsekvenser

År 2012 bedömdes rökning i Finland ha orsakat cirka 4 300–4 500 dödsfall, över 700 nya perioder av invaliditetspension och cirka 340 000 vård dagar på vårdavdelning. Ett sätt att granska rökningens skadliga hälsoeffekter och deras inverkan på samhället är att försöka bedöma de ekonomiska skador som tobaksrelaterade sjukdomar orsakar. I denna typ av bedömningsmetod som baserar sig på sjukdomsdiagnos avses med ekonomisk skada orsakad av rökning sådana ekonomiska skador som inte skulle ha uppstått utan rökning. Ekonomiska skador på grund av rökning granskas genom att bedöma olika rökningrelaterade direkta och indirekta kostnader samt inkomstöverföringar.

De ekonomiska skador som rökningen orsakar bedöms med en metod för orsaksandel för rökning. För fastställda rökningrelaterade sjukdomar görs en beräkning enligt kön och åldersgrupp om vilken rökningens andel är för prevalensen av den aktuella sjukdomen. Om man från det objekt som ska bedömas inte kan få ut tillräckliga statistiska uppgifter för att fastställa rökningens orsaksandel försöker man i bedömningarna använda andra nationella statistiska material för att avgöra rökningens andel av de totala kostnaderna.

År 2012 uppskattas de direkta kostnaderna för rökning uppgå till totalt cirka 290–294 miljoner euro. De inkomstöverföringar som orsakades av rökning bedöms uppgå till sammanlagt cirka 327 miljoner euro. De direkta ekonomiska skador som rökningen orsakar uppskattas uppgå till totalt cirka 617–621 miljoner euro.

Utöver direkta ekonomiska skador orsakar rökningen även indirekta kostnader. Vid uppskattningen av dessa försöker man fastställa ett värde i pengar för den potentiella produktion som går förlorad på grund av rökning. Till indirekta kostnader för rökning räknas förlusterna i produktionsinsats på grund av rökningrelaterade dödsfall och invaliditetspensioner, vilka bedöms med metoden för mänskligt kapital. Som indirekta kostnader för rökning räknas också förlorade arbetsinsatser i form av rökpauser, sjukfrånvaro och lagstadgade pauser hör inte hit.

De indirekta kostnaderna av rökning uppskattas uppgå till totalt 840–930 miljoner euro. Rökningen uppskattas således ha lett till ekonomiska konsekvenser på totalt cirka 1,5 miljarder euro 2012.

Författarna till rapporten Tobaksstatistik 2014

Statistikrapporten är författad i samarbete mellan flera experter:

Avsnitten om befolkningens rökning är skrivna av forskningschef Satu Helakorpi, utvecklingschef Anni Helldán, specialforskare Nina Halme och forskare Hanne Kivimäki vid Institutet för hälsa och välfärd (THL).

Avsnitten om exponering för tobaksrök på arbetsplatsen och konsumtionen av tobaksprodukter är skrivna av överläkare Antero Heloma och forskare Otto Ruokolainen från THL.

Avsnitten om rökning under graviditeten och prisutvecklingen på tobaksprodukter är skrivna av specialplanerare Tuomo Varis från THL.

Avsnittet om elektroniska cigaretter är skrivet av överinspektör Reetta Honkanen från Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården.

Avsnittet om beskattningen av tobaksprodukter är skrivet av finanssekreterare Veli Auvinen från finansministeriet.

Avsnittet om tobakslagstiftningen är skrivet av konsultativa tjänstemannen Meri Paavola från social- och hälsovårdsministeriet.

Avsnittet om rökningens ekonomiska konsekvenser är skrivet av utvecklingschef Miikka Vähänen vid THL.

Begrepp och definitioner

Index: beskriver den genomsnittliga relativa förändringen. Indexet anger den procentuella förändringen i förhållande till ett valt basvärde, som i regel är hundra (100). Oftast beskriver index förändringen i prisnivå eller värden.

Nominellt prisindex: anger priset förändringen utan inflationskorrigerings.

Tobak: njutningsmedel som är tillverkat av eller innehåller tobaksplanta.

Tobaksprodukt: produkt som helt eller delvis är tillverkad av tobak och som är avsedd att avnjutas. I denna rapport omfattar definitionen inte cigarettpapper.

Cigarett: tobaksrulle som är avsedd att rökas och som är färdigt rullad i papper eller är placerad i ett hylsformigt hölje tillverkat av annat material och som inte kan anses vara en cigarr eller en cigarill.

Cigarr: av naturlig tobak tillverkad tobaksrulle som är avsedd att rökas och vars yttersta skikt eller omblad består av tobaksblad eller av tobaksfärgad rekonstruerad tobak.

Cigarill: cigarr som väger högst tre gram.

Löstobak: pip- och cigarettobak samt finskuren tobak för rullning av cigaretter.

Snus och tuggtobak: tobaksprodukt som avnjuts i munnen.

Elektroniska cigaretter: Den elektroniska cigaretten är en anordning som till sitt utseende och användningssätt påminner om en vanlig cigarett. Den innehåller dock ingen tobak. Anordningen har i allmänhet en eldriven förångare, ett batteri och en vätskepatron. E-cigaretten förångar vätskan, som användaren inhalerar på motsvarande sätt som röken från en cigarett.

Skattebelagd konsumtion av tobak: tobakskonsumtionen statistikförs på två sätt utgående från tullens punktstatistik: 1) Leveransen av tobaksprodukter för skattepliktig konsumtion under perioden december–november, vilket bättre avspeglar den verkliga konsumtionen under kalenderåret och 2) Leveransen av tobaksprodukter för skattepliktig konsumtion under statistikåret (januari–december), som är den metod som använts sedan 1940.

Tobakskonsumtion per 15 år fylld invånare: vid estimeringen av antalet 15 år fyllda invånare används Finlands medelfolkmängd under statistikåret.

Skattefria cigaretter: cigaretter som förs in i Finland skattefritt av resenärer. Införseln av skattefria cigaretter uppskattas årligen på basis av undersökningar.

Rökning under graviditeten: uppgiften är baserad på moderns egen utsaga om rökning. Procenten har räknats utifrån det antal föderskor som svarat på frågan om rökning. Andelen saknad information var 2,4 % år 2014.

Exponering för tobaksrök på arbetsplatsen: utanför hemmet arbetande icke-rökarens dagliga exponering för tobaksrök på arbetsplatsen.

Rökningens direkta och indirekta kostnader: Till de direkta eller reella kostnaderna för rökning räknas kostnaderna för hälso- och sjukvården och övriga kostnader. Direkta kostnader för rökning inom hälso- och sjukvården är kostnaderna för att producera tjänster för vård av

rökningsrelaterade sjukdomar. Med övriga direkta kostnader avses kostnader för bränder samt övervakning och förebyggande av rökning.

Rökningens indirekta kostnader eller kalkylmässiga kostnader är sådana som uppkommer indirekt genom användning av tobaksprodukter. Till indirekta kostnader av rökning räknas produktionsförluster på grund av dödsfall orsakade av rökning och perioder av invaliditetspension samt förlorade arbetsinsatser på grund av sjukfrånvaro och rökpauser.

Symboler som används i tabellerna

0	Talet är för litet för att presenteras
-	Ingen iakttagelse
*	Förhandsuppgift
.	Informationen är ologisk och har därför utelämnats
..	Uppgift inte tillgänglig, alltför osäker för att anges eller underställd sekretessbestämmelse

Tobacco statistics 2014

Some 16 per cent of Finns aged 15–65 smoked daily in 2014. Daily smokers accounted for 17 per cent of men and 14 per cent of women of working age. Eleven per cent of both girls and boys aged 16 smoked daily in 2015.

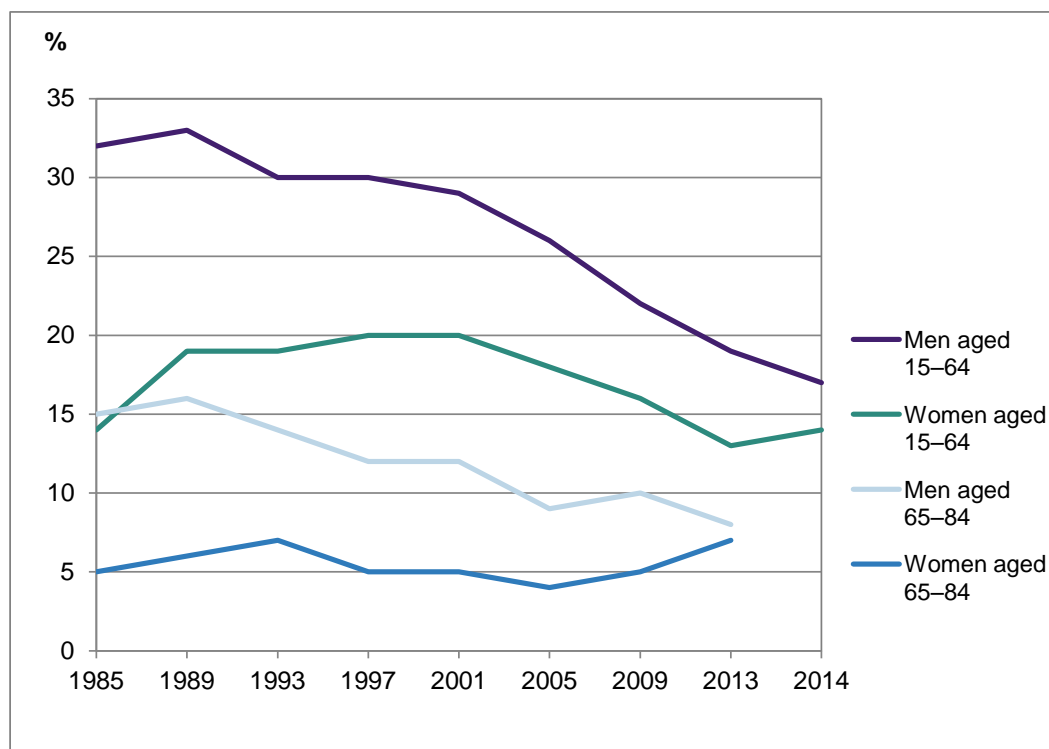
Use of electronic cigarettes is rare. In 2014, only less than one per cent of men and women used electronic cigarettes on a daily basis. Occasional use of electronic cigarettes was most common among women aged 15–24 (7%).

It is estimated that the social costs of smoking were around EUR 1.5 billion in 2012.

In 2014 (i.e. December 2013–November 2014), a smaller amount of taxable tobacco products were consumed in Finland than in 2013, according to the Excise Duty Statistics of the Finnish Customs. A total of 4 317 million taxable cigarettes and 117 million taxable cigars were consumed in 2014.

Finns brought into Finland an estimated amount of 470 million tax free cigarettes from trips abroad. The consumption of tax free cigarettes fell by some 20 per cent on the previous year.

Figure 1. Men and women who smoke daily by age group in 1985–2014, %

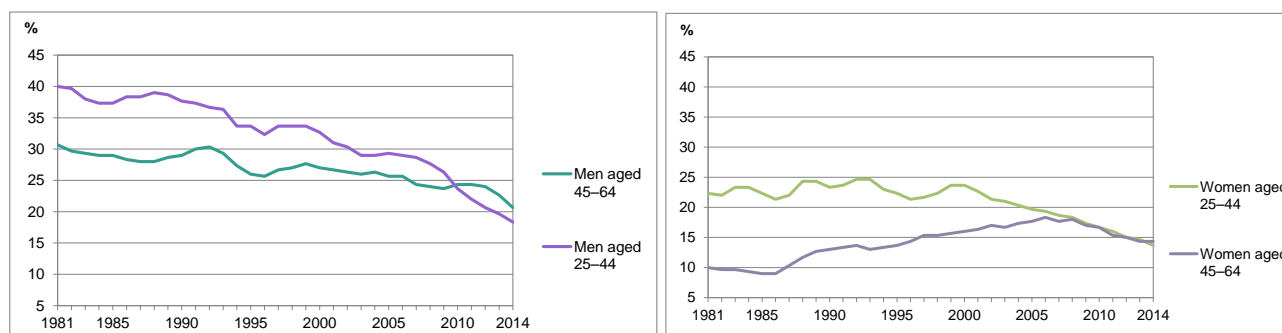

Source: Survey on Health Behaviour and Health among the Finnish Adult Population (AVTK). THL. Health Behaviour and Health among the Finnish Retirement-Age Population (EVTK). THL.

Smoking habits of the population

In 2014, 17 per cent of Finnish men and 14 per cent of Finnish women aged 15–64 smoked daily¹ and around 6 per cent occasionally. Eleven per cent of 15–24 year-old men smoked on daily basis, while 9 per cent smoked occasionally. Correspondingly, 14 per cent of young women smoked daily and 8 per cent occasionally.

Figure 2. Daily smokers among men and women aged 25–64 by age group in 1981–2014, % three-year moving average¹

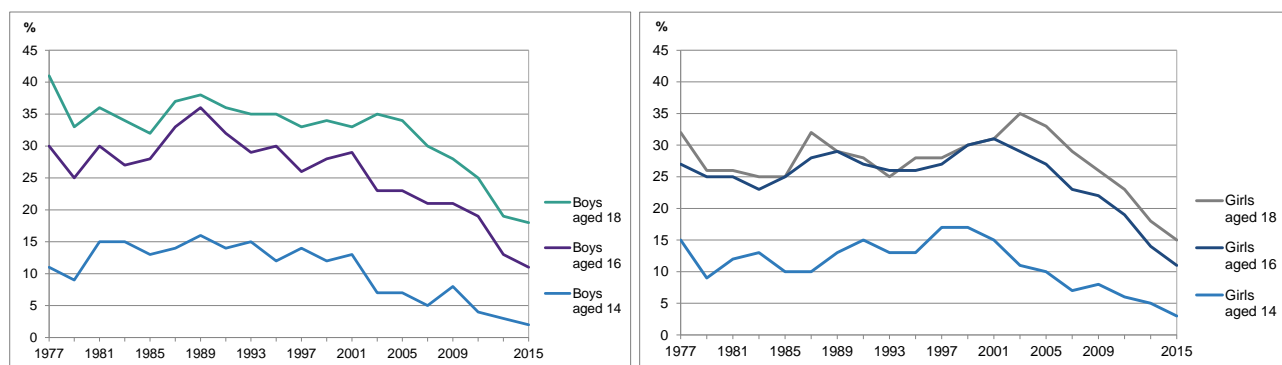
Source: Survey on Health Behaviour and Health among the Finnish Adult Population (AVTK). THL.

1) A three-year moving average is calculated by adding the figures for the year under review and two preceding years and, then, dividing this by three.

The prevalence of smoking among men has declined in the past decades. Among women, the prevalence of smoking was steady for a long time, but started to decrease in 2008. Eleven per cent of both girls and boys aged 16 smoked daily in 2015² (Appendix tables 1 and 6; Figures 1–3).

In the retirement-age population, 8 per cent of men and 7 per cent of women smoked daily in 2013 (Figure 1).³ Daily smoking among women of retirement age started to increase in the mid-2000s. Since 2005, daily smoking among women has increased by three percentage points, while for men there has been a decrease of one percentage point. One explanation for the growth in women's smoking is that a cohort with a high prevalence of smoking among women has reached retirement age.

Figure 3. Daily smokers among boys and girls aged 14, 16 and 18 in 1977–2015, %

Source: Adolescent Health and Lifestyle Survey (NTTT). Tampere University.

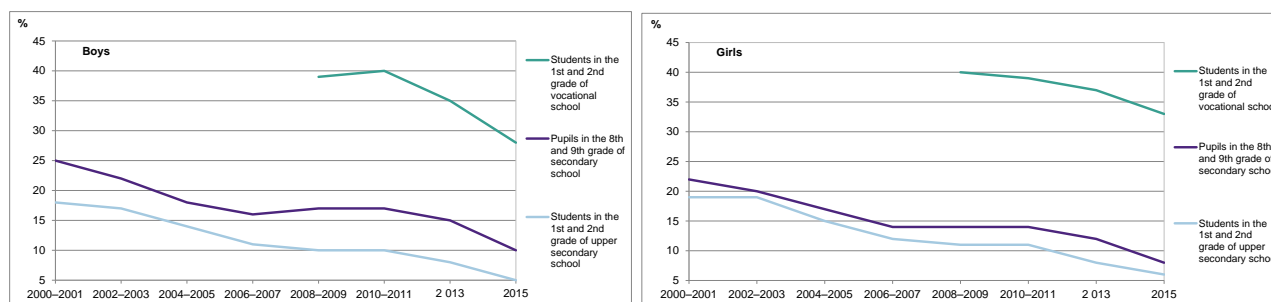
¹ Data on smoking among the Finnish adult population aged 15–64 are obtained from the annual Survey on Health Behaviour and Health among the Finnish Adult Population (AVTK) conducted by THL.

² Data on smoking among young people aged 14, 16 and 18 are obtained from the Adolescent Health and Lifestyle Survey carried out by the School of Health Sciences at the University of Tampere every other year.

³ Data on smoking among the retirement-age population aged 65–84 are obtained from the Health Behaviour and Health among the Finnish Retirement-Age Population (EVTK) conducted by THL every other year.

Nine per cent of pupils in the 8th and 9th year of comprehensive school smoked daily in 2015 (8% of girls and 10% of boys). Daily smokers accounted for six per cent of all students in the 1st and 2nd year of upper secondary school. Smoking continues to be more common among students in the 1st and 2nd year of basic vocational education than among other groups of students. Thirty per cent of students in the 1st and 2nd year of basic vocational education smoked daily (33% of girls and 28% of boys). Despite the high prevalence of smoking in vocational education, smoking continued to decrease in 2015. (Figure 4).

Figure 4. Daily smokers among boys and girls aged 14–20 in 2000–2015, %

Source: School Health Promotion Study. THL.

In 2015, snuff use was very rare among girls in the 8th and 9th year of comprehensive school, girls in the 1st and 2nd year of upper secondary school and girls in the 1st and 2nd year of vocational education (under 1%). Daily use of snuff was, however, much more common among boys. Eight per cent of boys in comprehensive school, nine per cent of boys in upper secondary school and 13 per cent of boys in vocational education used snuff daily. The proportion of boys who use snuff daily has doubled compared to the year 2010/2011.

In 2014, snuff was used daily by 2.4 per cent of men in the age group 15–64. Use of snuff was most common among men in the age group 25–34 where 5.2 per cent snuffed daily, while 3.2 per cent of men used snuff occasionally. Occasional use of snuff was most common among men in the age group 25–34 where 8.1 per cent snuffed occasionally. In total, 84 per cent of men and 98 per cent of women have never used snuff. Daily use of snuff is very rare among women (0.2%). One per cent of the women in the age group of 15–24 reported using snuff occasionally (Appendix Table 12). According to the Adolescent Health and Lifestyle Survey, 3 per cent of boys aged 16 and 5.6 per cent of boys aged 18 used snuff daily in 2015.

Four per cent of boys in comprehensive school and two per cent of boys in upper secondary school used nicotine-containing electronic cigarettes daily, while less than one per cent girls in comprehensive school and upper secondary school used nicotine-containing electronic cigarettes daily. Seven per cent of boys and three per cent of girls in vocational education used nicotine-containing electronic cigarettes daily.

Use of electronic cigarettes is rare. In 2014, only less than one per cent of men and women used electronic cigarettes on a daily basis. Occasional use of electronic cigarettes was most common among women aged 15–24 (7%). Among men, occasional use of electronic cigarettes was most common in the age group 25–34 (5%). In total, 92 per cent of men and 95 per cent of women had never used the electronic cigarette.

Experimentation with electronic cigarettes has increased among young people between 2013 and 2015, according to the Adolescent Health and Lifestyle Survey. Daily use was most common among 18-year-old boys, where 3.5 per cent used electronic cigarettes daily. Around half of the users used electronic cigarette that contain liquid nicotine.

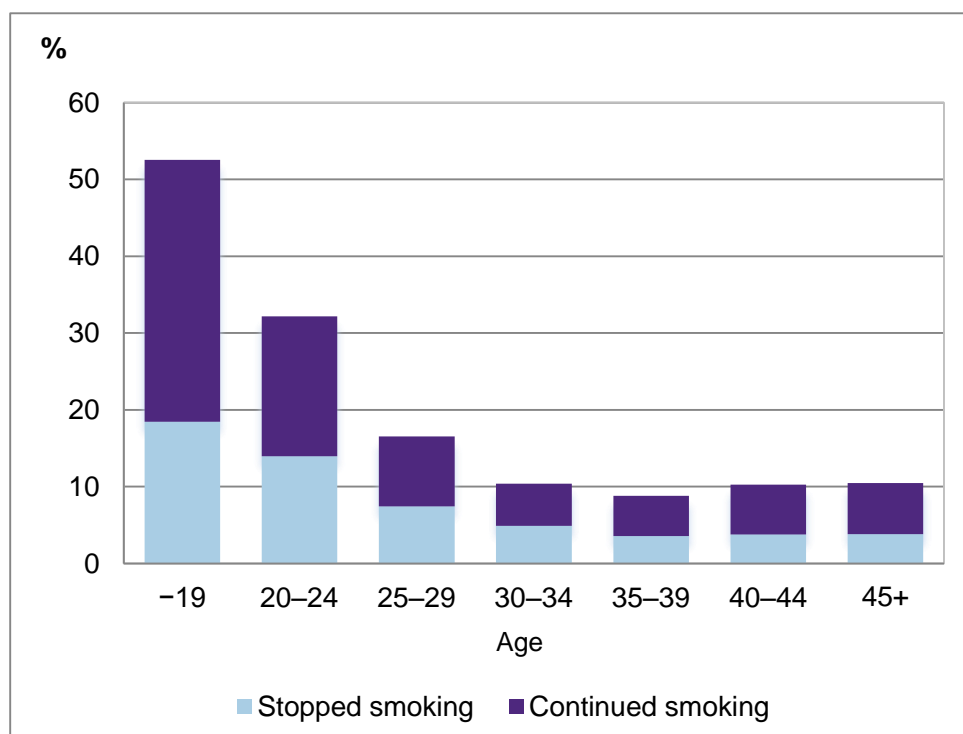
Fifty-eight per cent of smokers aged 15–64 would like to quit smoking, while in contrast, 10 per cent of male smokers and 12 per cent of female smokers responded that they have no desire to quit smoking. Of those who smoked daily, 35 per cent of the men and 42 per cent of the women had tried to quit by not smoking for at least 24 hours during the last 12 months (Appendix Tables 8–9). Nicotine replacement products were reportedly used by 18 per cent of men and by 15 per cent women in order to quit smoking in the past 12 months.

Smoking during pregnancy

In 2013, 16 per cent of all parturients smoked during pregnancy, compared to some 15 per cent in the early 2000s. THL's perinatal statistics⁴ show that in recent years the number of smokers who stopped smoking during the first trimester has increased. In 2013, 43.8 per cent of smoking parturients reported having quit smoking, which was some 2 percentage points up on the previous year.

Smoking during pregnancy was more common in the younger age groups. In 2013, 52.6 per cent of all expectant mothers under 20 smoked at the start of pregnancy, and 35.1 per cent of them stopped smoking during the first trimester. Of parturients aged 35 and over, 9.1 per cent smoked during pregnancy and 39.7 per cent of them quit smoking during the early stages of pregnancy (Figure 5).

Figure 5. Parturients who smoke and stop smoking during the first trimester of pregnancy by age group, 2013, %

Source: Perinatal statistics. OSF. THL.

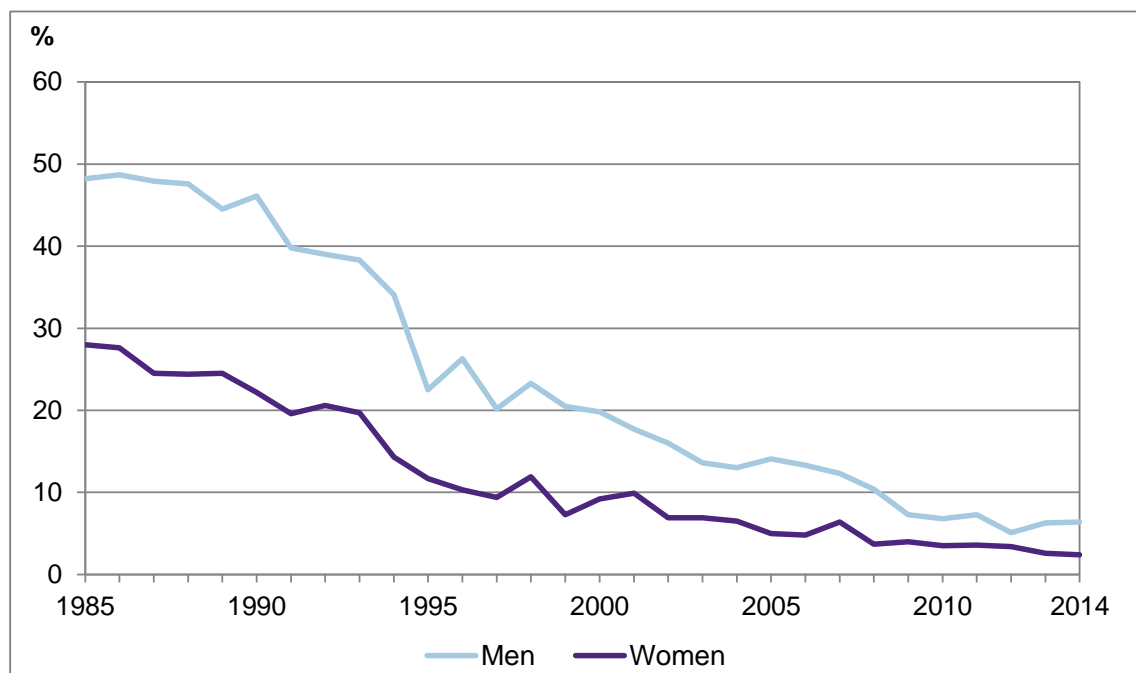
⁴ A separate statistical report is published annually on parturients, deliveries and newborns with data on smoking during pregnancy, among other data (<http://www.thl.fi/tilastot/synnyttajat>).

Exposure to environmental tobacco smoke at work

The 1995 amendment to the Tobacco Act imposed limits on smoking in the workplace. Smoking is allowed only in separate smoking areas from which tobacco smoke must not spread to other areas in the workplace. Provisions prohibiting smoking in restaurants entered into force in two stages in 2000 and 2004. A full ban on smoking in restaurants and bars was enforced in 2007. However, restaurants and bars can still permit smoking in separate smoking areas from which tobacco smoke must not spread to other areas of the restaurant. The Tobacco Act imposes stricter requirements for smoking areas in restaurants and bars than it does for smoking areas in other workplaces.

Exposure of non-smoking employees to tobacco smoke at work dropped from 48 per cent to six per cent for men and from 28 per cent to two per cent for women in the period 1985–2014 according to THL's Survey on Health Behaviour and Health among the Finnish Adult Population (AVTK). The annual decrease was clearly most pronounced between 1994 and 1995 when the amendment to the Tobacco Act took effect (Appendix table 13, Figure 6).

Figure 6. Exposure of non-smoking employees to tobacco smoke at work by gender in 1985–2014, %

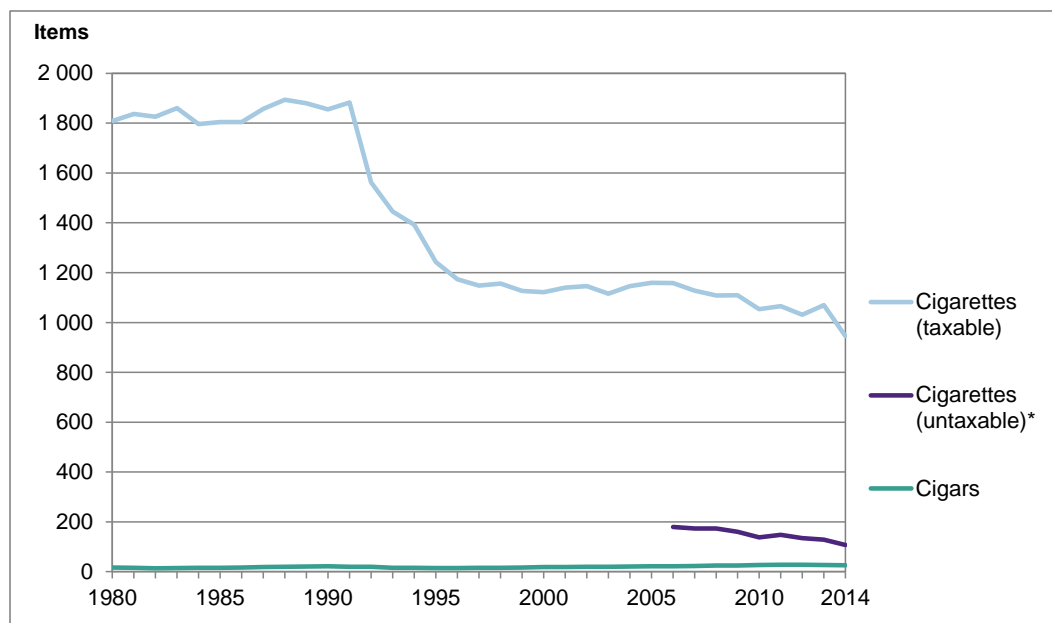

Source: Survey on Health Behaviour and Health among the Finnish Adult Population (AVTK). THL.

Consumption of tobacco products in 2014

The consumption of taxable tobacco products, excluding loose tobacco, in 2014 (December 2013–November 2014) was at the lowest level in more than 30 years. A total of 4 317 million taxable cigarettes and 117 million taxable cigars were consumed in Finland in 2014. The consumption of cigarettes increased about 11 per cent, while the consumption of cigars decreased about six per cent compared with 2013. The consumption of untaxed cigarettes fell by 16 per cent on the previous year; private imports amounted to 488 million tax free cigarettes in 2014 (Appendix Table 15).

Figure 7. Consumption of taxable and tax free cigarettes and cigars (December–November) per persons aged 15 and over, 1980–2014

Source: Finnish Customs; THL.

*Private imports of tax-free cigarettes have been studied since 2006.

The consumption per persons aged 15 and over was 1 053 cigarettes in 2014 (December 2013–November 2014). The cigarette consumption trend has been declining since 2005. On average 17 cigars per persons aged 15 and over were smoked a year in the early 1980s. However, since 2005 the consumption of cigars has surpassed even the level in the early 1990s and amounted to 26 cigars in 2014. The consumption of loose tobacco decreased between 2002 and 2010 but has since fluctuated considerably over the years. In 2014, 145 grams of loose tobacco were consumed per persons aged 15 and over, showing a considerable drop on the previous year (179 grams) (Appendix Table 16, Figure 7).

The average consumption of tobacco products per person was highest in the period extending from the mid-1950s to 1976 when the Tobacco Act entered into force. The consumption saw a new rise in the late 1980s but decreased considerably in the 1990s. The greatest decline in the consumption of tobacco products was seen during the recession in the early 1990s. The consumption has never regained the pre-recession level and has remained permanently at a lower level. In 2014, 1 079 cigarettes were consumed per persons aged 15 and over, compared to 1 654 cigarettes in 2013. Significant annual fluctuations in the taxation of tobacco products are due to the raising of the tobacco tax in 2009, 2012, 2014 and 2015. According to the TNS Gallup survey on the private import of tobacco products, private import has decreased in recent years despite tax rises (Appendix Table 19).

The number of cigarettes confiscated by the Finnish Customs increased significantly from 1995 to the peak year of 2000. The number of confiscated cigarettes fell from 2006 to 2011 but took an upward swing again in 2012. The number of confiscated cigarettes fell again considerably in 2013 and stayed roughly at the same level the following year. The Customs confiscated a total of 28.0 million cigarettes in 2012 compared to 3.8 million cigarettes in 2013⁵ and 4.8 million cigarettes in 2014 (Appendix Table 18).

⁵ In 2012, the Finnish Customs discovered a total of 42.5 million cigarettes imported illicitly into Finland. Confiscation by the Customs accounted for 28 million cigarettes, while the smuggling and distribution of 14.5 million cigarettes went through preliminary investigation. The number of confiscated cigarettes was more than twofold the five-year average. This is partly due to two large seizures of illicit cigarettes. In 2013–2014 there were no larger seizures of illicit cigarettes.

Electronic cigarette

Electronic cigarettes are not tobacco products under the Tobacco Act. They are, instead, tobacco imitation products because in their form they closely resemble tobacco products or smoking accessories. The non-nicotine-containing liquid used in electronic cigarettes is substitute tobacco under the Tobacco Act. If the liquid contains nicotine it is classified as a medicine and falls under the Medicines Act. Sales of liquids containing nicotine require authorisation under the Medicines Act. Products containing only small amounts of nicotine are self-care products in Finland. The national implementation of the new EU tobacco product directive requires revisions to the provisions on electronic cigarettes in 2016.

The current Tobacco Act has no provisions on the imports or sales of tobacco imitations and substitute tobacco. Therefore, the provisions on the age limit of 18 or on the marketing authorisation do not apply to electronic cigarette devices and liquids that contain no nicotine. However, the Tobacco Act does include provisions banning the marketing, indirect advertising and other sales promotion of tobacco imitations and substitute tobacco. In consequence, the advertising ban on electronic cigarettes is as extensive as on tobacco products and smoking accessories, and it is, therefore, prohibited to advertise electronic cigarettes.

The smoking bans under the Tobacco Act do not apply to the electronic cigarette. However, as the use of electronic cigarettes closely resembles smoking, it may create confusion if the use of electronic cigarettes is permitted indoors. Many companies and workplaces allow the use of electronic cigarettes only in areas reserved for smoking.

As of yet there is no sufficient research evidence on the safety and health effects of the use of electronic cigarettes. Electronic cigarettes are marketed as tobacco substitutes that help people to recover from tobacco addiction, but there is no reliable evidence at population level of how well the device works in this respect. Except for general consumer safety norms, there are no current regulations on the safety of electronic cigarettes.

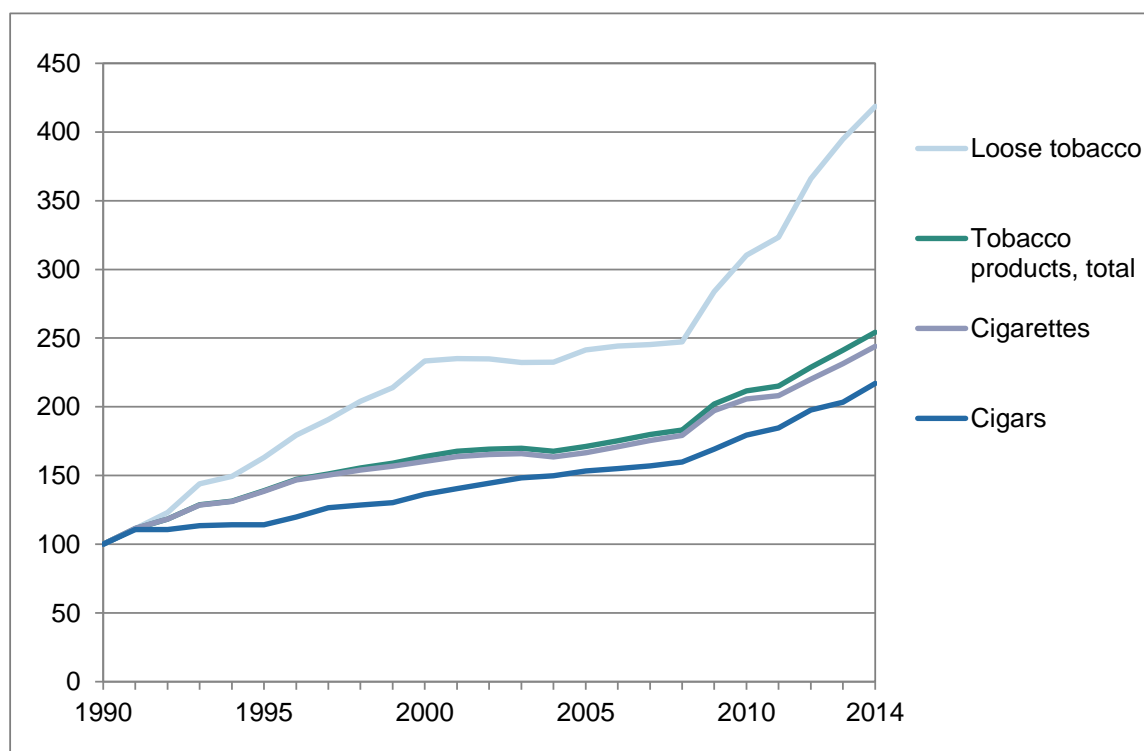
Price trends in tobacco products

In 2014, the nominal prices of tobacco products rose on average by 5.5 per cent. By product groups, the prices rose by 5.4 per cent for cigarettes, by 6.8 per cent for cigars and by 6.1 per cent for loose tobacco (Appendix Table 20, Figure 8).

The excise duty on tobacco products was raised in 2009, 2010, 2012, 2014 and 2015. Also, the general value added tax was raised in July 2010 and January 2013. However, nominal prices of tobacco products have increased by about 39 per cent in 2008–2014. Both cigarette prices and cigar prices have risen by some 36 per cent on 2008. The price of loose tobacco has increased the most, by around 69 per cent (Appendix Table 20).

Prior to 2009, the previous time the excise duty on all tobacco products was raised was in 1996. In addition, excise duty on loose tobacco was raised in 1998 and 2000. The excise duty, part of which is based on the value of the product and part on the specific excise duty, forms a significant proportion of the price of tobacco products. In consequence, the amount of excise duty on tobacco products levied increases as other parts of the price increase. Both the prices of tobacco products and the excise duties on tobacco products are affected by changes in the general price level. Since the excise duties were raised in 2009–2014, the raised duties have played only a small role in the rise of prices. Part of the higher prices is explained by a higher general price level.

Figure 8. Nominal price indexes by tobacco product 1990–2014 (1990=100)

Source: Statistics Finland.

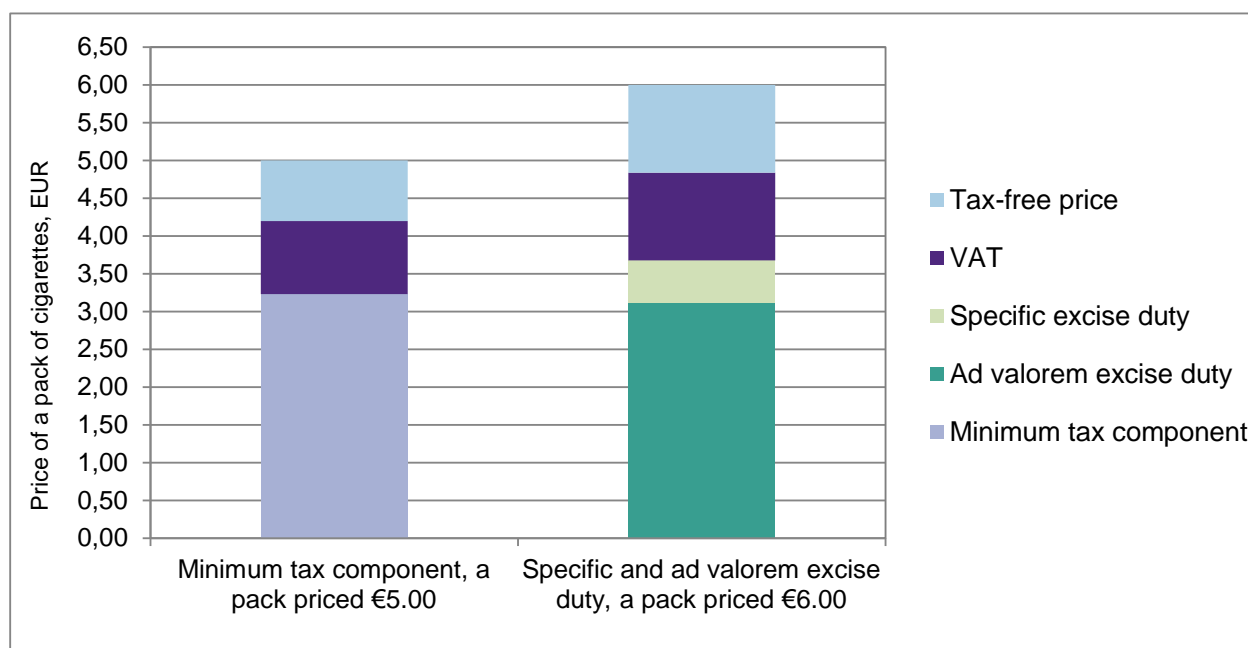
Finnish excise duty on tobacco products in 2014

Excise duty on tobacco products is levied on cigarettes, cigars, cigarillos, and loose tobacco. For taxation purposes loose tobacco is divided into two groups: fine-cut tobacco for the rolling of cigarettes and other smoking tobacco. Fine-cut tobacco for the rolling of cigarettes accounts for most of the taxable consumption of loose tobacco. Excise duty on tobacco products is also levied on cigarette papers as well as on other products containing tobacco.

For cigarettes the tax structure has three elements: specific excise duty, *ad valorem* excise duty, and minimum tax component. Specific excise duty calculated per unit of the product is expressed as an amount per 1 000 cigarettes and is identical for all cigarettes. *Ad valorem* excise duty is calculated on the retail selling price inclusive of all taxes and is, thus, affected by the cigarette price. The specific excise duty was EUR 28.00 per 1 000 cigarettes, and the *ad valorem* excise duty 52 per cent of the retail selling price in 2014 (Appendix Table 23a).

The third element of the cigarettes taxes, the minimum tax component, is based on the number of cigarettes, and it is only levied on low-priced cigarettes. The purpose is to ensure that a pre-determined amount of taxes is levied on all cigarettes independent of cigarette prices. The minimum tax component was EUR 161.50 per 1000 cigarettes in 2014, and it was levied on all packs of cigarettes containing 20 cigarettes priced under EUR 5.14.

Figure 9. Formation of the price of a pack of cigarettes in 2014

Source: Ministry of Finance.

Fine-cut tobacco for the rolling of cigarettes has a three-element tax structure similar to that of cigarettes. The specific excise duty per unit was EUR 20.00 per kilogram, and the *ad valorem* excise duty 52 per cent of the retail selling price inclusive of all taxes in 2014. The minimum tax component for fine-cut tobacco was EUR 97.50 per kilogram. In practice, the minimum tax component was levied on packs of loose tobacco containing 30 grams of tobacco priced under EUR 4.48.

Smoking tobacco, which accounts for a minor share of all loose tobacco, had an excise duty of EUR 19.00 per kilogram and 48 per cent of the retail selling price. Only an *ad valorem* excise duty of 29 per cent of the retail selling price is levied on cigars and cigarillos. The excise duty on other products containing tobacco and on cigarette rolling paper is 60 per cent of the retail selling price (Appendix Tables 23b–c).

The excise duty on all tobacco products was raised by some 10 per cent as of the beginning of 2014. As of the beginning of 2012, the excise duty on cigarettes, cigars, cigarillos and smoking tobacco was raised on average by 10 per cent and the excise duty on fine-cut tobacco for the rolling of cigarettes on average by 25 per cent. Tax rises, which were proportionally the same for all types of tobacco products, were introduced in 2009 and another set of tax rises about a half the size in 2010. The link between the minimum tax component and the concept of price category most in demand was removed in 2011, and the structure of the minimum excise duty was revised so as to be based on unit.

The tobacco excise directive and the excise duty directive

Tobacco taxation has been harmonised in the EU through the so-called tobacco excise directive (2011/64/EU). The directive distinguishes between various types of tobacco products and aims to harmonise national tobacco tax structures and rates of the excise duty applied.

According to the directive, Member States' tax structures on cigarettes must contain two elements: a specific excise duty and an *ad valorem* excise duty. The specific excise duty must not be less

than 7.5 per cent and not more than 76.5 per cent of the amount of the total tax burden of mid-priced cigarettes resulting from the sum of the specific excise duty and the *ad valorem* excise duty and the value added tax. In addition, Member States may impose a minimum excise duty on cigarettes and freely determine its level and structure, provided that the ordinary tax structure complies with the combination of a specific excise duty and an *ad valorem* excise duty.

The specific duty and *ad valorem* duty on cigarettes, levied by a Member State, must exceed the minimum duty levels both in terms of euro and percentage. The monetary minimum levels apply to all tobacco products, while the proportional minimum levels apply only to mid-priced cigarettes. The minimum excise duty expressed in euro is the more important one, because it ensures that a certain level of tax burden on all cigarettes sold in the EU. The proportional minimum excise duty, on the other hand, creates a link between the level of taxes and the level of prices in Member States.

The minimum excise duty on cigarettes is EUR 90 per 1 000 cigarettes and 60 per cent of the price of mid-priced cigarettes. If a Member State levies an excise duty on tobacco products which is at least EUR 115 per 1 000 cigarettes, it does not have to comply with the proportional minimum level.

For other tobacco products, the directive gives Member States more leeway concerning the tax structure. Member States may apply either the specific duty or the *ad valorem* duty or a combination of these two. Moreover, Member States can impose a national minimum excise duty on these products provided that they are using the *ad valorem* excise duty or a combination of the *ad valorem* duty and the specific duty.

The excise duty on fine-cut tobacco for the rolling of cigarettes must be at least 43 per cent (or 46% as of 2015) of the average price or at least EUR 47 per kilogram (or EUR 54 as of 2015). The excise duty on other smoking tobaccos must be at least 20 per cent of the retail selling price inclusive of all taxes or EUR 22 per kilogram. For cigars or cigarillos, the excise duty must be at least 5 per cent of the retail selling price inclusive of all taxes or EUR 12 per 1 000 items or per kilogram.

The excise duty directive (2008/118/EC) defines the common procedures applying to the taxation and control of tobacco products. A fundamental principle in the directive is that excise duty is levied in the Member State where the tobacco product is released for consumption. Where tobacco products are acquired by private individuals for their own use and transported from one Member State to another by the individual, excise duty is paid in the Member State in which the products are acquired, in accordance with the principle governing the internal market.

Tobacco legislation

Tobacco legislation has played a key role in the Finnish tobacco policy. The Tobacco Act (693/1976) prohibited the advertising of tobacco products and the sale of tobacco products to persons aged under 16 as well as restricting smoking in public premises. Smoking was prohibited in the workplace in 1995 and in restaurants and bars in 2007, and the retail sale of tobacco products has been subject to licence since April 2009. As of April 2010, all cigarettes must be self-extinguishing.

The 2010 amendment to the Tobacco Act introduced as a goal that the use of tobacco products ends in Finland. Finland is the first country to include phasing out of smoking completely as a goal in legislation. The amendment also introduced a provision prohibiting private persons from selling or supplying persons under 18 with tobacco products. It is illegal for persons under 18 to import or possess tobacco products. Snuff can be imported only for personal use in limited quantities. The latest revision to the Tobacco Act also extended smoking bans, for example, in premises used by

children and young people, in outdoor events and in hotel rooms. The ban on the display of tobacco products and brands at the place of sale entered into force on 1 January 2012.

The first EU tobacco product directive entered into force in 2001. A new tobacco product directive (2014/40/EU) was adopted in 2014. The directive has provisions on ingredients, packages, and electronic cigarettes, among others. Tobacco packages must have both text warnings and graphic images. Cigarettes and roll-your-own tobacco with a characterising flavour are banned. The tobacco product directive will also introduce nicotine-containing electronic cigarettes into Finland. Finland and the other Member States must incorporate the directive provisions into the national legislation by 20 May 2016. This means the enactment of a new tobacco act. Some of the forthcoming revisions are based on the directive, and some are decided in Finland based on national amendment needs.

Since 2003, international tobacco policies have been influenced by the first treaty focusing on public health, namely the World Health Organization's (WHO) Framework Convention on Tobacco Control (FCTC), which aims to reduce smoking permanently and prevent adverse health effects of smoking. It is a framework convention which is complemented by additional protocols and guidelines to assist with the implementation.

Social costs of smoking

It is estimated that in 2012 smoking caused some 4 300–4 500 deaths, more than 700 new disability pension periods and some 340 000 inpatient care days in Finland. One method of examining the harmful health effects of smoking and their social impact is to estimate the social costs of smoking-related diseases. In this kind of diagnosis-based analysis, social costs of smoking mean the economic costs that would not exist without smoking. Social costs of smoking are examined by estimating different kinds of direct costs, indirect costs and income transfers caused by smoking.

Social costs of smoking are assessed using the method of smoking-attributable fraction where a set of smoking-related diseases are assigned a gender- and age-group-specific estimate of how much of the prevalence of that disease can be attributed to smoking. Where statistics necessary for determining the smoking-attributable fraction are not available on a specific item, other available national statistical data are used to estimate the smoking-attributable fraction of the total costs.

It is estimated that the social costs of smoking totalled around EUR 290–294 million in 2012. Smoking-attributable income transfers are estimated to total some EUR 327 million. The direct social costs of smoking are, thus, estimated to be around EUR 617–621 million.

Smoking causes not only direct costs to society but also indirect costs. In estimating the latter, the aim is to define a monetary value for the loss of productivity due to smoking. Indirect social costs of smoking include the loss of productivity caused by smoking-attributable deaths and early retirement on disability pensions; these are calculated with the human capital method. Indirect social costs of smoking also include loss of productivity caused by smoking-related sick leaves and smoking breaks outside the statutory break entitlements.

The indirect costs of smoking are estimated to be around EUR 840–930 million. It is estimated that the social costs of smoking were around EUR 1.5 billion in 2012.

Table 1. Social costs of smoking in 2012

Main category and subcategory	Estimate
	€ m
Health care (real costs)	
Specialised somatic health care	176
Primary health care	34
Occupational health care	3
Pharmaceuticals	64
Total	277
Other costs (real costs)	
Fire damage	10–14
Smoking control and prevention	2,5
Total	12,5–16,5
Indirect costs (imputed costs)	
Smoking-attributable deaths	206
Disability pensions	134
Sick leaves	130
Smoking breaks	370–460
Total	840–930
Pensions and sickness allowances (income transfers)	
Sickness allowances	91
Disability pensions	20
Survivors' pensions	216
Total	327

Source: Tupakoinnin yhteiskunnalliset kustannukset ja niiden arviointimenetelmät. [Social costs of smoking and their assessment methods]. THL. Report 15/2015.
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-302-503-5>

Authors of the statistical report Tobacco statistics 2014

Several experts have participated in the production of this statistical report:

The chapter on the population's smoking was written by Satu Helakorpi, Research Manager, Anni Helldán, Development Manager, Nina Halme, Senior Researcher, and Hanne Kivimäki, Researcher, at the National Institute for Health and Welfare (THL).

The chapters on exposure to tobacco smoke at work and consumption of tobacco products were written by Antero Heloma, Chief Physician, and Otto Ruokolainen, Researcher, at THL.

The chapters on smoking during pregnancy and price trends of tobacco products were written by Tuomo Varis, Senior Planning Officer, at THL.

The chapter on the electronic cigarette was written by Reetta Honkanen, Senior Officer, at the National Supervisory Authority for Welfare and Health.

The chapter on the tax system for tobacco products was written by Veli Auvinen, Senior Financial Officer, at the Ministry of Finance.

The chapter on the Finnish tobacco legislation was written by Meri Paavola, Ministerial Adviser, at the Ministry of Social Affairs and Health.

The chapter on the social costs of smoking was written by Miikka Vähänen, Development Manager, at THL.

Concepts and definitions

Index: describes the average relative change. The index indicates a change, given in per cent, from a selected base value, usually one hundred (100). Indexes usually describe changes in price levels or value.

Nominal price index: measures direct changes in prices, i.e., it also includes the effects of inflation.

Tobacco: means a stimulant manufactured from or containing tobacco plants.

Tobacco product: means a product made wholly or partly of tobacco and intended as a stimulant. In these statistics the definition does not include cigarette paper.

Cigarette: means a roll of tobacco, pre-wrapped in paper or some other material, placed or intended to be placed in a tube-shaped wrap designed for smoking, which cannot be regarded as a cigar or a cigarillo.

Cigar: means a roll of tobacco made of natural tobacco with its outermost wrap or binder leaf made of tobacco leaf or of otherwise reconstructed tobacco-coloured tobacco.

Cigarillo: means a cigar that weighs no more than three grams.

Loose tobacco: means smoking tobacco or fine-cut tobacco for the rolling of cigarettes.

Snuff and chewing tobacco: means a tobacco product for oral use.

Electronic cigarette: looks like a regular cigarette and is used like one, but does not contain any tobacco. It usually contains three components: an electric 'atomiser' that vaporises the liquid, a battery and a reservoir for the liquid. The electronic cigarette vaporises the liquid, and the user inhales the vapour as if smoking a cigarette.

Taxable consumption of tobacco: the statistics on consumption of tobacco are collected in two ways based on the excise duty statistics of the Finnish Customs: 1) Tobacco products delivered for taxable consumption in December–November, which describes better the real consumption during the calendar year; and 2) Tobacco products delivered for taxable consumption during the statistical year (January–December), which is the way consumption has been monitored since 1940.

Consumption of tobacco products per persons aged 15 and over: this figure is calculated on the average population of persons aged 15 and over during the statistical year.

Untaxable cigarettes: Private imports of tax-free cigarettes into Finland. The numbers of tax-free cigarettes imported by passengers are assessed annually on the basis of an interview survey.

Smoking during pregnancy: the data are based on data provided by the parturients themselves concerning smoking. The percentage is calculated based on the number of parturients who have responded to the question on smoking. Missing data accounted for 2.4 per cent in 2014.

Exposure to environmental tobacco smoke at work: daily exposure to environmental smoke at the workplace of non-smoking persons working outside the home.

Direct and indirect costs of smoking: Direct costs, or real costs, of smoking refer to health care and other costs that are attributable to smoking. Direct health care costs of smoking include the increasing costs of service provision of treating smoking-related diseases. Other direct costs are costs caused by fires, smoking control, and smoking prevention.

Indirect costs, or imputed costs, of smoking refer to costs that are indirectly caused by the use of tobacco products. Indirect costs of smoking include loss of productivity due to smoking-attributable deaths and disability pension periods as well as loss of productivity due to sick leaves and smoking breaks.

Explanation of symbols used in the tables

0	Magnitude too low for presentation
-	Magnitude nil
*	Preliminary data
.	Data too inconsistent for presentation
..	Data unavailable, too uncertain for presentation or governed by data confidentiality

Liitetaulukot

Väestön tupakointitiedot

1. Päivittäin tupakoivien osuudet (%) sukupuolen ja iän mukaan 1979–2014
2. Päivittäin tupakoivien eläkeikäisten osuudet (%) sukupuolen ja iän mukaan 1985–2013
3. Päivittäin tupakoivien 15–84-vuotiaiden osuudet (%) sukupuolen ja iän mukaan 1993–2013
4. Päivittäin tupakkatuotteita käyttävien 15–64-vuotiaiden osuudet (%) sukupuolen ja iän mukaan 2000–2014
5. Päivittäin tupakoivien 14–20-vuotiaiden osuus 2000–2015
6. Päivittäin tupakoivien 14-, 16- ja 18-vuotiaiden osuudet (%) sukupuolen ja iän mukaan 1977–2015
7. Päivittäisten poltettujen savukkeiden keskiarvo päivittäin tupakoivilla sukupuolen ja iän mukaan 1977–2014
8. Päivittäin tupakoivien halu lopettaa tupakointi (%) sukupuolen ja iän mukaan 1979–2014
9. Kuluneen vuoden aikana tupakoinnin lopettamisyrityksen tehneiden osuus päivittäin tupakoivista (%) sukupuolen ja iän mukaan 1985–2014
10. Ei koskaan säännöllisesti tupakoineiden osuus (%) sukupuolen ja iän mukaan 1979–2014
11. Ei koskaan säännöllisesti tupakoineiden eläkeikäisten osuus (%) sukupuolen ja iän mukaan 1985–2013
12. Nuuskaavien osuudet (%) sukupuolen ja iän mukaan 2000–2014

Altistuminen ympäristön tupakansavulle

13. Kodin ulkopuolella työskentelevien tupakoimattomien työntekijöiden altistuminen tupakansavulle työpaikalla päivittäin (%) sukupuolen ja iän mukaan 1985–2014
14. Kodin ulkopuolella työskentelevien henkilöiden tupakoinnin järjestäminen työpaikalla (%) sukupuolen mukaan 1995–2014

Tupakan kulutus vuosittain

15. Tupakkatuotteiden kulutus 1980–2014 (joulu-marraskuu)
16. Tupakkatuotteiden kulutus 15 vuotta täyttäneitä kohti 1980–2014 (joulu-marraskuu)
17. Tupakkatuotteiden kulutus 15–64 vuotta täyttäneitä kohti 1981–2014 (joulu-marraskuu)
18. Tupakkatuotteiden kulutus 1940–2014 sekä tullen rikosasioissa haltuunottamat savukkeet 1980–2014
19. Tupakkatuotteiden kulutus 15 vuotta täyttäneitä kohti 1940–2014

Tupakan hintatilastot

20. Tupakkatuotteiden hintaindeksit 1990–2014
21. Kotitalouksien käytettävissä olevat tulot ja tupakkatuotemenot 1990–2014
- 22a–b. Verolliseen kulutukseen toimitettujen tupakkatuotteiden vähittäismyyntiarvo ja tupakkaveron määrä 1980–2014
- 23a–d. Verojen osuudet (%) tupakkatuotteiden keskihinnasta 1998–2014

Tabellbilaga

Finländarnas rökvanor

1. Andelen dagliga rökare (%) enligt kön och ålder 1979–2014
2. Andelen dagliga rökare i pensionsåldern (%) enligt kön och ålder 1985–2013
3. Andelen dagliga rökare 15–84-åriga (%) enligt kön och ålder 1993–2013
4. Andelen 15–64-åringar som använder tobaksprodukter dagligen (%) efter kön och ålder 2000–2014
5. Andelen 14–20-åriga som röker dagligen 2000–2015
6. Andelen dagligen rökande 14-, 16- och 18-åringar (%) enligt kön och ålder 1977–2015
7. Medeltalet av dagligen rökta cigaretter hos personer som röker dagligen efter kön och ålder 1979–2014
8. De dagliga rökarnas vilja att sluta röka (%) enligt kön och ålder 1979–2014
9. Andelen dagliga rökare som har försökt sluta röka under det senaste året (%) enligt kön och ålder 1985–2014
10. Andelen personer som aldrig rökt regelbundet (%) enligt kön och ålder 1979–2014
11. Andelen personer i pensionsåldern som aldrig rökt regelbundet (%) enligt kön och ålder 1985–2013
12. Andelen snusanvändare (%) enligt kön och ålder 2000–2014

Exponering för tobaksrök i omgivningen

13. Icke-rökande personer som arbetar utanför hemmet och som dagligen utsätts för tobaksrök på arbetsplatsen (%) efter kön och ålder 1985–2014
14. Andelen personer med rökutrymme på sin arbetsplats utanför hemmet (%) enligt kön 1995–2014

Tobakskonsumtion per år

15. Konsumtion av tobaksprodukter 1980–2014 (december-november)
16. Konsumtion av tobaksprodukter per 15 år fylld invånare 1980–2014 (december-november)
17. Konsumtion av tobaksprodukter per 15–64 år fylld invånare 1981–2014 (december-november)
18. Konsumtion av tobaksprodukter 1940–2014 samt av tullen beslagtagna cigaretter 1980–2014
19. Konsumtion av tobaksprodukter¹⁾ per 15 år fylld invånare 1940–2014

Tobaksprisstatistik

20. Tobaksprodukternas prisindex 1990–2014
21. Hushållens disponibla inkomster och utgifter för tobaksprodukter 1990–2014
- 22a–b. Detaljhandelsvärdet hos de för skattebelagd konsumtion levererade tobaksprodukterna och tobaksskatten 1980–2014
- 23a–d. Skatternas andel (%) av medelpriset för tobaksprodukter 1998–2014

Appendix Tables

Smoking habits of the population

1. Proportion of daily smokers (%) by sex and age in 1979–2014
2. Proportion of elderly people smoking daily (%) by sex and age in 1985–2013
3. Proportion of daily smokers 15–84-year-olds (%) by sex and age in 1993–2013
4. Daily users of tobacco products among 15–64 year-olds by age and sex in 2000–2014, %
5. Percentage of 14–20-year-olds who smoke daily, 2000–2015
6. Daily smokers aged 14, 16 and 18 years; proportions (%) by age and sex, 1977–2015
7. Mean of cigarettes smoked daily among smokers by sex and age in 1979–2014
8. Desire to quit daily smoking (%) by sex and age in 1979–2014
9. Proportion (%) of persons having attempted to give up daily smoking (%) during the past year by sex and age in 1985–2014
10. Proportion of people never having smoked regularly (%) by sex and age in 1979–2014
11. Proportion (%) of elderly people never having smoked regularly by sex and age in 1985–2013
12. Current users of snuff (%) by sex and age in 2000–2014

Exposure to the environmental tobacco smoke

13. Proportion (%) of non-smoking persons working outside home exposed to tobacco smoke at workplace daily by sex and age in 1985–2014
14. Organisation of smoking at work of persons working outside the home (%) by sex in 1995–2014

Annual consumption of tobacco

15. Consumption of tobacco products, 1980–2014 (December–November)
16. Consumption of tobacco products per persons aged 15 or over, 1980–2014 (December–November)
17. Consumption of tobacco products per persons aged 15–64, 1981–2014 (December–November)
18. Consumption of tobacco products, 1940–2014 and cigarettes confiscated by the customs in criminal cases, 1980–2014
19. Consumption of tobacco products¹) per persons aged 15 or over, 1940–2014

Price statistics of tobacco

20. Indices of tobacco products, 1990–2014
21. Households' disposable income and expenditure on tobacco products, 1990–2014
- 22a–b. Value of retail sales and amount of excise duty on tobacco products delivered for taxable consumption, 1980–2014
- 23a–d. Average price of tobacco products, proportions (%) accounted for by taxes, 1998–2014

Väestön tupakointitiedot – Finländarnas rökvanor – *Smoking habits of the population*

Liitetaulukko 1. Päivittäin tupakoivien osuudet (%) sukupuolen ja iän mukaan 1979–2014

Tabellbilaga 1. Andelen dagliga rökare (%) enligt kön och ålder 1979–2014

Appendix Table 1. Proportion of daily smokers (%) by sex and age in 1979–2014

Vuosi År Year	Miehet – Män – Males					Naiset – Kvinnor – Females					Kaikkiaan Sammanlagt Total
	Ikä – Ålder – Age			Yhteensä Totalt Total	N	Ikä – Ålder – Age			Yhteensä Totalt Total	N	
15–24 ¹⁾	25–44	45–64	15–24 ¹⁾			25–44	45–64				
1979	37	38	31	36	2 548	28	22	10	18	2 377	27
1980	29	41	30	35	2 431	21	21	10	17	2 332	26
1981	30	41	31	36	2 097	24	24	10	19	2 012	27
1982	25	37	28	32	2 102	21	21	9	16	1 911	24
1983	22	36	29	32	1 964	22	25	10	19	2 023	25
1984	28	39	30	34	1 749	18	24	9	17	2 073	25
1985	27	37	28	32	1 637	16	18	8	14	1 781	23
1986	30	39	27	33	1 902	25	22	10	18	2 187	25
1987	28	39	29	33	1 873	23	26	13	21	2 170	27
1988	31	39	28	33	1 884	22	25	12	20	2 001	27
1989	30	38	29	33	1 853	25	22	13	19	2 024	26
1990	28	36	30	32	1 811	23	23	14	20	2 001	26
1991	27	38	31	33	1 783	28	26	13	22	2 026	27
1992	30	36	30	33	1 733	23	25	14	20	1 981	26
1993	27	35	27	30	1 610	22	23	12	19	1 863	24
1994	26	30	25	27	1 669	22	21	14	19	1 831	23
1995	23	36	26	29	1 688	23	23	15	20	1 956	24
1996	23	31	26	27	1 669	23	20	14	18	1 928	22
1997	23	34	28	30	1 588	21	22	17	20	1 928	24
1998	25	36	27	30	1 689	23	25	15	20	1 816	25
1999	18	31	28	27	1 538	21	24	15	20	1 833	23
2000	22	31	26	27	1 569	22	22	18	20	1 899	23
2001	31	31	26	29	1 589	23	22	16	20	1 880	24
2002	25	29	27	27	1 481	23	20	17	20	1 778	23
2003	23	27	25	26	1 516	20	21	17	19	1 819	22
2004	21	31	27	27	1 536	24	20	18	20	1 833	23
2005	20	30	25	26	1 522	20	18	18	18	1 765	22
2006	21	26	25	24	1 477	18	20	19	19	1 778	21
2007	24	30	23	26	1 420	16	18	16	17	1 825	21
2008	18	27	24	24	1 385	14	17	19	18	1 831	20
2009	14	22	24	22	1 270	14	17	16	16	1 673	19
2010	18	22	25	23	1 243	18	16	15	16	1 583	19
2011	12	22	24	22	1 199	14	15	15	15	1 588	18
2012	21	18	23	21	1 113	11	14	15	14	1 488	17
2013	12	19	21	19	1 102	9	15	13	13	1 443	16
2014	11	18	18	17	1 126	14	12	15	14	1 504	16

1) Vastausaktiivisuus on viime vuosina laskenut, ja etenkin nuorten ikäryhmässä (15–24-vuotiaat) vastausprosentit ovat nykyisin matalia.

Verrattaessa vuosien 2012–2014 tuloksia edeltäviin vuosiin tulee ottaa huomioon vastausprosentin aleneminen. –

Under de senaste åren har svarsaktiviteten sjunkit, och svarsprocenten hos i synnerhet de unga (15–24-åringar) är för närvarande låg.

Vid en jämförelse mellan uppgifterna för 2012–2014 med tidigare år bör man beakta den sjunkande svarsprocenten. –

In recent years the response rate has been declining and nowadays especially the response rates for the young (aged 15–24) are low.

The declining response rate should be taken into account when the years 2012–2014 are compared with preceding years.

Lähde: Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys (AVTK) -tutkimus. THL.

Källa: Undersökningen Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa (AVTK). THL.

Source: Health Behaviour and Health among the Finnish Adult Population -survey (AVTK). THL.

Liitetaulukko 2. Päivittäin tupakoivien eläkeikäisten osuudet (%) sukupuolen ja iän mukaan 1985–2013

Tabellbilaga 2. Andelen dagliga rökare i pensionsåldern (%) enligt kön och ålder 1985–2013

Appendix Table 2. Proportion of elderly people smoking daily (%) by sex and age in 1985–2013

Vuosi År Year	Miehet – Män – Males						Naiset – Kvinnor – Females					
	Ikä – Ålder – Age					N	Ikä – Ålder – Age					N
	65–69	70–74	75–79	80–84	Yhteensä Totalt Total		65–69	70–74	75–79	80–84	Yhteensä Totalt Total	
1985	17	15	10	..	15	648	6	5	3	..	5	683
1987	17	20	14	..	17	786	6	5	4	..	5	783
1989	18	16	11	..	16	783	7	6	3	..	6	779
1993	20	10	9	7	14	784	8	8	4	3	7	760
1997	17	11	8	4	12	953	6	7	3	1	5	933
1999	12	11	13	5	11	858	7	5	4	4	5	936
2001	13	16	6	7	12	993	7	3	6	4	5	956
2003	18	13	8	3	13	914	7	5	8	2	6	949
2005	12	11	7	3	9	924	6	4	2	3	4	939
2007	17	10	6	5	11	903	10	5	3	2	5	944
2009	16	9	4	3	10	853	8	6	2	2	5	888
2011	14	9	7	4	10	853	9	7	3	2	6	870
2013	12	8	6	-	8	875	13	8	3	1	7	885

Lähde: Eläkeikäisen väestön terveystäytyminen ja terveys (EVTK) -tutkimus. THL.

Källa: Den pensionerade befolkningens hälsobeteende och hälsa (EVTK). THL.

Source: Health Behaviour and Health among the Finnish Elderly -survey (EVTK). THL.

Liitetaulukko 3. Päivittäin tupakoivien 15–84-vuotiaiden osuudet (%) sukupuolen ja iän mukaan 1993–2013

Tabellbilaga 3. Andelen dagliga rökare 15–84-åriga (%) enligt kön och ålder 1993–2013

Appendix Table 3. Proportion of daily smokers 15–84-year-olds (%) by sex and age in 1993–2013

Vuosi År Year	Miehet – Män – Males		Naiset – Kvinnor – Females		Kaikkiaan Sammanlagt Total
	Ikä – Ålder – Age		Ikä – Ålder – Age		
	15–84	N	15–84	N	
1993	28	2 643	16	2 865	22
1995	28	2 677	17	2 926	22
1997	27	2 541	17	2 861	22
1999	25	2 396	17	2 769	21
2001	27	2 582	17	2 836	21
2003	24	2 430	17	2 768	20
2005	24	2 446	16	2 704	19
2007	24	2 323	14	2 769	18
2009	20	2 123	14	2 561	16
2011	19	2 052	13	2 458	16
2013	17	1 977	12	2 328	14

Lähteet: Suomalaisen aikuisväestön terveystäytyminen ja terveys (AVTK). THL - ja Eläkeikäisen väestön terveystäytyminen ja terveys (EVTK). THL -tutkimusten yhdistetty aineisto.

Painotettu vastaamaan miesten ja naisten 15–84-vuotiaiden 5-vuotiskärakennetta kyseisinä vuosina.

Källor: Samkört material från undersökningen Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa (AVTK). THL och undersökningen Den pensionerade befolkningens hälsobeteende och hälsa (EVTK). THL.

Viktats för att motsvara åldersstrukturen per 5 års åldersgrupper bland män och kvinnor i åldern 15–84 år under åren i fråga.

Sources: Health Behaviour and Health among the Finnish Adult Population (AVTK). THL and Health Behaviour and Health among the Finnish Retirement-Age Population (EVTK). THL.

Integrated data. Weighted to correspond with the 5-year age structure for 15–84 year-old men and women in the years in question.

Liitetaulukko 4. Päivittäin tupakkatuotteita käyttävien 15–64-vuotiaiden osuudet (%) sukupuolen ja iän mukaan 2000–2014

Andelen 15–64-åringar som använder tobaksprodukter dagligen (%) efter kön och ålder 2000–2014

Appendix Table 4. Päivittäin tupakkatuotteita käyttävien 15–64-vuotiaiden osuudet (%) sukupuolen ja iän mukaan 2000–2014

Vuosi År Year	Miehet – Män – Males		Naiset – Kvinnor – Females		Kaikkiaan Sammanlagt Total
	Ikä – Ålder – Age		Ikä – Ålder – Age		
	15–64	N	15–64	N	
2000	29	1 569	20	1 899	24
2001	30	1 589	20	1 880	24
2002	29	1 481	20	1 778	24
2003	27	1 516	19	1 819	23
2004	29	1 536	20	1 833	24
2005	28	1 522	18	1 765	23
2008	25	1 385	18	1 831	21
2009	23	1 270	16	1 673	19
2010	25	1 243	16	1 583	20
2011	23	1 199	15	1 588	18
2012	23	1 113	14	1 488	18
2013	22	1 102	13	1 443	17
2014	19	1 126	14	1 504	16

1) Tupakkatuotteiden käyttö sisältää savukkeiden, nuuskan tai molempien tuotteiden yhtäaikaisen käytön.

Användningen av tobaksprodukter inbegriper användning av cigaretter och snus och samtidig användning av båda produkterna
Use of tobacco products includes cigarette smoking, snuff use or both concurrently.

Vuosina 2006 ja 2007 nuuskan käyttöä ei ole kysytty. – År 2006 och 2007 har man inte frågat om användningen av snus. –
Use of snuff was not surveyed in 2006 and 2007.

Lähde: Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys (AVTK) -tutkimus. THL.

Källa: Undersökningen Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa (AVTK). THL.

Source: Health Behaviour and Health among the Finnish Adult Population -survey (AVTK). THL.

Liitetaulukko 5. Päivittäin tupakoivien 14–20-vuotiaiden osuus 2000–2015

Tabellbilaga 5. Andelen 14–20-åriga som röker dagligen 2000–2015

Appendix Table 5. Percentage of 14–20-year-olds who smoke daily, 2000–2015

Vuosi År Year	Koulutyyppi ja sukupuoli – Skoltyp och kön – Type of school and gender									
	Peruskoulun 8.- ja 9.-luokkalaiset Elever i klasserna 8 och 9 i grundskolan <i>Pupils in the 8th and 9th grade of secondary school</i>			Lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat Första och andra årets studerande i gymnasiet <i>Students in the 1st and 2nd grade of upper secondary school</i>			Ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijat Första och andra årets studerande vid yrkesläroanstalter <i>Students in the 1st and 2nd grade of vocational school</i>			N
	Pojat Pojkar <i>Boys</i>	Tytöt Flickor <i>Girls</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Pojat Pojkar <i>Boys</i>	Tytöt Flickor <i>Girls</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	Pojat Pojkar <i>Boys</i>	Tytöt Flickor <i>Girls</i>	Yhteensä Totalt <i>Total</i>	
	%									
2000 – 2001	24	22	23	17	19	18	143 255
2002 – 2003	22	20	21	17	19	18	152 006
2004 – 2005	18	17	18	13	15	14	155 760
2006 – 2007	16	14	15	11	12	11	159 566
2008 – 2009	17	14	15	10	10	10	38	39	39	196 724
2010 – 2011	16	14	15	10	11	11	39	39	39	190 426
2013	15	12	13	8	8	8	35	37	36	180 316
2015	10	8	9	5	6	6	28	33	30	120 673

Lähde: Kouluterveyskysely. THL. – Källa: Enkäten Hälsa i skolan. THL. – Source: The School Health Promotion Study. THL.

Liitetaulukko 6. Päivittäin tupakoivien 14-, 16- ja 18-vuotiaiden osuudet (%) sukupuolen ja iän mukaan 1977–2015

Tabellbilaga 6. Andelen dagligen rökande 14-, 16- och 18-åringar (%) enligt kön och ålder 1977–2015

Appendix Table 6. Daily smokers aged 14, 16 and 18 years; proportions (%) by age and sex, 1977–2015

Vuosi År Year	Pojat – Pojkar – Boys					Tytöt – Flickor – Girls					Yhteensä Totalt Total
	Ikä – Ålder – Age			Yhteensä Totalt Total	N	Ikä – Ålder – Age			Yhteensä Totalt Total	N	
	14	16	18			14	16	18			
1977	11	30	41	27	1 078	15	27	32	25	1 044	26
1979	9	25	33	22	1 616	9	25	26	20	1 626	21
1981	15	30	36	27	1 542	12	25	26	21	1 601	24
1983	15	27	34	25	1 331	13	23	25	20	1 500	23
1985	13	28	32	24	1 248	10	25	25	20	1 393	22
1987	14	33	37	28	3 445	10	28	32	23	3 887	26
1989	16	36	38	30	1 051	13	29	29	24	1 218	27
1991	14	32	36	27	3 097	15	27	28	23	3 712	25
1993	15	29	35	26	3 400	13	26	25	21	3 953	24
1995	12	30	35	26	3 480	13	26	28	22	4 083	24
1997	14	26	33	24	3 382	17	27	28	24	4 141	24
1999	12	28	34	25	3 408	17	30	30	26	3 962	25
2001	13	29	33	25	2 917	15	31	31	26	3 599	25
2003	7	23	35	22	2 665	11	29	35	25	3 338	24
2005	7	23	34	21	2 579	10	27	33	23	3 111	22
2007	5	21	28	19	2 169	7	23	29	20	3 029	19
2009	8	21	28	19	1 962	8	22	26	19	2 872	19
2011	4	19	25	16	1 579	6	19	23	16	2 341	16
2013	3	13	19	12	1 361	5	14	18	12	2 121	12
2015	2	11	18	10	2 486	3	11	15	10	3 440	10

Lähde: Tampereen yliopiston terveystieteen yksikkö: Nuorten terveystapatutkimus.

Källa: Institutionen för hälsovetenskap vid Tammerfors universitet: Undersökningen om ungdomars hälsobeteende (NTTT).

Source: Tampere University, School of Public Health: The Adolescent Health and Lifestyle Survey.

Liitetaulukko 7. Päivittäisten poltettujen savukkeiden keskiarvo päivittäin tupakoivilla sukupuolen ja iän mukaan 1979–2014

Tabellbilaga 7. Medeltalet av dagligen rökta cigaretter hos personer som röker dagligen efter kön och ålder 1979–2014
Appendix Table 7. Mean of cigarettes smoked daily among smokers by sex and age in 1979–2014

Vuosi År Year	Miehet – Män – Males					Naiset – Kvinnor – Females					Yhteensä Totalt Total
	Ikä – Ålder – Age			Yhteensä Totalt Total	N	Ikä – Ålder – Age			Yhteensä Totalt Total	N	
	15–24 ¹⁾	25–44	45–64			15–24 ¹⁾	25–44	45–64			
1979	14	18	18	17	853	10	13	14	13	403	16
1980	14	18	18	18	799	10	13	14	13	368	16
1981	14	19	16	18	708	12	14	14	13	356	16
1982	14	18	17	17	651	11	14	14	13	292	16
1983	14	18	17	17	585	11	14	14	13	351	16
1984	16	19	18	18	557	11	14	17	14	331	17
1985	15	19	20	19	481	11	13	15	13	243	17
1986	15	18	21	18	587	11	13	14	13	375	16
1987	14	19	19	18	555	10	14	13	13	425	16
1988	15	19	18	18	623	13	13	15	13	403	16
1989	16	19	19	18	607	13	13	14	13	384	16
1990	15	18	20	18	582	12	14	15	14	398	17
1991	15	18	19	18	590	11	14	14	13	436	16
1992	14	18	21	18	566	11	14	16	14	395	17
1993	15	18	19	18	481	11	13	16	13	344	16
1994	15	18	19	18	446	11	13	15	13	340	16
1995	14	17	18	17	489	10	13	15	13	380	15
1996	15	17	21	18	453	12	13	14	13	349	16
1997	13	17	18	17	466	10	13	14	13	378	15
1998	15	18	19	18	505	12	12	13	13	370	16
1999	16	17	18	17	414	10	13	14	13	368	15
2000	16	18	18	17	419	11	13	14	13	383	15
2001	13	17	18	17	456	11	13	12	12	368	15
2002	15	18	19	18	405	11	12	13	12	353	15
2003	13	16	18	17	386	11	13	14	13	349	15
2004	13	16	17	16	413	11	11	13	12	355	14
2005	11	17	17	16	394	11	11	14	13	318	15
2006	14	15	18	16	354	11	12	13	12	336	14
2007	14	17	16	16	363	12	13	14	13	301	15
2008	14	16	18	16	328	11	12	14	13	322	15
2009	14	16	17	16	278	10	11	13	12	268	14
2010	13	16	17	16	288	10	12	13	12	246	14
2011	15	14	18	16	260	10	11	12	11	235	14
2012	14	16	16	16	233	10	11	15	13	205	14
2013	13	13	16	15	211	13	10	12	11	188	13
2014	12	15	16	15	193	10	12	12	12	208	14

1) Vastausaktiivisuus on viime vuosina laskenut, ja etenkin nuorten ikäryhmässä (15–24-vuotiaat) vastausprosentit ovat nykyisin matalia. Verrattaessa vuosien 2012–2014 tuloksia edeltäviin vuosiin tulee ottaa huomioon vastausprosentin aleneminen. – Under de senaste åren har svarsaktiviteten sjunkit, och svarsprocenten hos i synnerhet de unga (15–24-åringar) är för närvarande låg. Vid en jämförelse mellan uppgifterna för 2012–2014 med tidigare år bör man beakta den sjunkande svarsprocenten. – In recent years the response rate has been declining and nowadays especially the response rates for the young (aged 15–24) are low. The declining response rate should be taken into account when the years 2012–2014 are compared with preceding years.

Lähde: Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys (AVTK) -tutkimus. THL.

Källa: Undersökningen Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa (AVTK). THL.

Source: Health Behaviour and Health among the Finnish Adult Population -survey (AVTK). THL.

Liitetaulukko 8. Päivittäin tupakoivien halu lopettaa tupakointi (%) sukupuolen ja iän mukaan 1979–2014

Tabellbilaga 8. De dagliga rökarnas vilja att sluta röka (%) enligt kön och ålder 1979–2014

Appendix Table 8. Desire to quit daily smoking (%) by sex and age in 1979–2014

Vuosi År Year	Miehet – Män – Males					Naiset – Kvinnor – Females					Yhteensä Totalt Total
	Ikä – Ålder – Age			Yhteensä Totalt Total	N	Ikä – Ålder – Age			Yhteensä Totalt Total	N	
	15–24 ¹⁾	25–44	45–64			15–24 ¹⁾	25–44	45–64			
1979	57	65	55	60	895	64	62	58	62	424	61
1980	56	63	53	59	853	55	67	68	64	385	61
1981	64	67	58	64	727	53	62	64	60	366	63
1982	47	59	58	57	664	59	74	55	66	301	60
1983	46	60	63	59	617	60	73	52	66	375	62
1984	46	67	54	60	585	51	67	68	64	351	61
1985	51	59	54	56	517	48	58	56	56	254	56
1986	46	57	54	54	624	46	65	58	59	396	56
1987	50	57	49	53	617	47	57	61	56	457	54
1988	50	61	57	58	626	48	58	71	58	406	58
1989	46	64	55	58	616	48	63	47	56	382	57
1990	51	58	53	55	579	46	56	57	54	400	55
1991	52	61	54	58	593	42	58	64	55	434	57
1992	54	61	59	59	566	49	56	61	56	395	57
1993	51	63	60	60	481	51	63	64	61	344	60
1994	48	59	49	53	447	58	61	58	60	340	56
1995	49	58	51	54	490	55	65	57	61	378	57
1996	58	55	57	56	448	43	58	51	52	347	55
1997	50	56	54	54	464	42	55	56	53	379	54
1998	58	59	61	60	504	44	57	62	56	366	58
1999	50	57	52	54	413	43	53	50	49	367	51
2000	48	60	61	59	416	55	62	54	58	381	58
2001	45	58	54	54	455	48	62	56	57	367	56
2002	42	54	54	52	404	52	57	50	53	351	53
2003	51	52	53	52	389	43	56	56	54	351	53
2004	42	56	55	53	416	51	54	63	57	353	55
2005	57	53	57	55	392	44	63	52	55	319	55
2006	47	63	64	61	358	48	58	68	61	334	61
2007	49	59	59	58	363	38	67	62	60	301	59
2008	64	61	52	57	328	53	63	60	60	320	59
2009	60	57	58	58	275	58	63	60	61	264	59
2010	55	64	69	66	283	40	58	58	54	248	60
2011	41	67	63	63	259	56	49	55	53	228	58
2012	44	48	54	51	232	38	55	57	58	208	54
2013	47	48	58	54	207	56	55	61	58	189	56
2014	50	63	56	58	192	65	73	48	58	208	58

1) Vastausaktiivisuus on viime vuosina laskenut, ja etenkin nuorten ikäryhmässä (15–24-vuotiaat) vastausprosentit ovat nykyisin matalia.

Verrattaessa vuosien 2012–2014 tuloksia edeltäviin vuosiin tulee ottaa huomioon vastausprosentin aleneminen. –

Under de senaste åren har svarsaktiviteten sjunkit, och svarsprocenten hos i synnerhet de unga (15–24-åringar) är för närvarande låg.

Vid en jämförelse mellan uppgifterna för 2012–2014 med tidigare år bör man beakta den sjunkande svarsprocenten. –

In recent years the response rate has been declining and nowadays especially the response rates for the young (aged 15–24) are low.

The declining response rate should be taken into account when the years 2012–2014 are compared with preceding years.

Lähde: Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys (AVTK) -tutkimus. THL.

Källa: Undersökningen Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa (AVTK). THL.

Source: Health Behaviour and Health among the Finnish Adult Population -survey (AVTK). THL.

Liitetaulukko 9. Kuluneen vuoden aikana tupakoinnin lopettamisyrittäksen tehneiden osuus (%) päivittäin tupakoivista sukupuolen ja iän mukaan 1985–2014

Tabellbilaga 9. Andelen dagliga rökare som har försökt sluta röka under det senaste året (%) enligt kön och ålder 1985–2014

Appendix Table 9. Proportion (%) of persons having attempted to give up daily smoking during the past year by sex and age in 1985–2014

Vuosi År Year	Miehet – Män – Males					Naiset – Kvinnor – Females					Yhteensä Totalt Total
	Ikä – Ålder – Age					Ikä – Ålder – Age					
	15–24 ¹⁾	25–44	45–64	Yhteensä Totalt Total	N	15–24 ¹⁾	25–44	45–64	Yhteensä Totalt Total	N	
1985	38	21	15	23	515	35	31	21	30	252	25
1986	32	21	12	21	621	44	33	21	34	396	26
1987	34	25	12	23	613	45	26	20	29	451	26
1988	31	21	16	22	620	42	27	24	29	402	25
1989	47	19	15	23	609	41	25	15	27	385	24
1990	35	25	13	23	582	35	23	23	26	395	24
1991	33	21	18	22	585	43	25	23	28	426	25
1992	40	22	11	22	562	49	24	19	28	391	24
1993	49	27	19	28	475	46	26	15	28	343	28
1994	42	24	16	24	449	53	33	20	34	339	28
1995	38	22	14	22	489	49	32	23	33	374	27
1996	39	23	13	21	446	39	24	14	24	346	23
1997	56	28	17	27	461	59	35	27	37	376	32
1998	60	34	30	36	503	63	42	32	43	369	39
1999	46	30	22	28	409	64	39	34	42	362	35
2000	33	35	22	30	421	64	42	26	40	381	35
2001	52	33	26	34	453	65	48	33	47	365	39
2002	53	36	24	33	405	59	49	30	44	352	38
2003	60	36	24	35	386	63	44	30	42	347	38
2004	54	35	25	33	413	60	43	27	40	351	36
2005	56	38	31	37	391	51	44	34	41	316	39
2006	51	41	25	35	356	54	51	31	42	335	39
2007	65	43	30	41	355	56	49	39	46	300	43
2008	56	44	26	36	329	73	45	33	42	316	39
2009	63	42	35	40	274	52	51	34	43	264	42
2010	58	44	30	38	281	61	40	27	38	243	38
2011	50	42	30	36	255	69	44	30	41	227	38
2012	65	37	32	38	231	83	51	36	46	207	42
2013	79	48	28	39	211	39	53	36	43	188	41
2014	69	51	20	35	191	72	42	34	42	205	39

1) Vastausaktiivisuus on viime vuosina laskenut, ja etenkin nuorten ikäryhmässä (15–24-vuotiaat) vastausprosentit ovat nykyisin matalia.

Verrattaessa vuosien 2012–2014 tuloksia edeltäviin vuosiin tulee ottaa huomioon vastausprosentin aleneminen. –

Under de senaste åren har svarsaktiviteten sjunkit, och svarsprocenten hos i synnerhet de unga (15–24-åringar) är för närvarande låg.

Vid en jämförelse mellan uppgifterna för 2012–2014 med tidigare år bör man beakta den sjunkande svarsprocenten. –

In recent years the response rate has been declining and nowadays especially the response rates for the young (aged 15–24) are low.

The declining response rate should be taken into account when the years 2012–2014 are compared with preceding years.

Lähde: Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys (AVTK) -tutkimus. THL.

Källa: Undersökningen Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa (AVTK). THL.

Source: Health Behaviour and Health among the Finnish Adult Population -survey (AVTK). THL.

Liitetaulukko 10. Ei koskaan säännöllisesti tupakoineiden osuus (%) sukupuolen ja iän mukaan 1979–2014

Tabellbilaga 10. Andelen personer som aldrig rökt regelbundet (%) enligt kön och ålder 1979–2014

Appendix Table 10. Proportion of people never having smoked regularly (%) by sex and age in 1979–2014

Vuosi År Year	Miehet – Män – Males					Naiset – Kvinnor – Females					Yhteensä Totalt Total
	Ikä – Ålder – Age					Ikä – Ålder – Age					
	15–24	25–44	45–64	Yhteensä Totalt Total	N	15–24	25–44	45–64	Yhteensä Totalt Total	N	
1979	49	34	27	34	2 506	60	62	80	69	2 298	51
1980	59	33	28	36	2 377	67	61	83	71	2 266	53
1981	60	35	32	38	2 040	66	59	80	68	1 907	53
1982	67	38	34	41	2 053	70	64	83	72	1 813	56
1983	68	38	31	40	1 937	70	59	79	68	1 934	54
1984	64	36	33	41	1 717	74	58	81	69	1 989	56
1985	67	37	30	42	1 621	75	60	78	69	1 756	56
1986	64	35	31	40	1 883	67	58	78	67	2 150	54
1987	66	37	36	43	1 837	70	54	76	65	2 131	55
1988	61	39	34	42	1 865	68	55	76	64	1 965	53
1989	63	38	34	42	1 824	65	60	78	67	1 977	55
1990	65	44	33	44	1 792	69	57	73	65	1 971	55
1991	64	40	34	43	1 768	63	55	72	62	1 987	53
1992	60	38	35	41	1 695	66	52	72	62	1 946	53
1993	64	40	35	43	1 585	68	59	75	66	1 833	55
1994	65	45	35	45	1 646	68	58	72	65	1 813	55
1995	65	40	34	43	1 669	67	54	67	62	1 926	53
1996	68	46	34	45	1 633	68	60	68	64	1 889	55
1997	69	43	33	43	1 567	72	58	64	63	1 902	54
1998	70	41	34	43	1 673	70	55	66	62	1 785	53
1999	73	46	38	48	1 508	73	57	65	63	1 796	56
2000	72	44	37	46	1 543	69	60	63	63	1 871	55
2001	60	47	33	43	1 568	67	57	63	61	1 837	53
2002	66	47	34	44	1 452	70	60	59	61	1 750	53
2003	71	51	36	48	1 502	72	59	59	62	1 798	55
2004	75	47	36	47	1 523	69	61	60	62	1 812	55
2005	73	51	32	45	1 503	70	61	57	61	1 745	54
2006	72	54	37	49	1 454	73	59	57	61	1 754	55
2007	71	47	39	47	1 399	75	62	57	62	1 802	55
2008	80	46	39	47	1 368	75	63	52	60	1 811	54
2009	80	55	40	51	1 257	80	61	58	62	1 661	58
2010	79	54	40	50	1 231	77	61	60	63	1 562	57
2011	80	56	37	49	1 185	79	62	61	64	1 579	58
2012	74	55	40	49	1 098	83	58	60	63	1 479	57
2013	78	55	45	53	1 098	85	62	60	64	1 428	59
2014	82	56	49	56	1 108	78	66	59	64	1 494	61

Lähde: Suomalaisen aikuisväestön terveystietäytyminen ja terveys (AVTK) -tutkimus. THL.

Källa: Undersökningen Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa (AVTK). THL.

Source: Health Behaviour and Health among the Finnish Adult Population -survey (AVTK). THL.

Liitetaulukko 11. Ei koskaan säännöllisesti tupakoineiden eläkeikäisten osuus (%) sukupuolen ja iän mukaan 1985–2013

Tabellbilaga 11. Andelen personer i pensionsåldern som aldrig rökt regelbundet (%) enligt kön och ålder 1985–2013
Appendix Table 11. Proportion (%) of elderly people never having smoked regularly by sex and age in 1985–2013

Vuosi År Year	Miehet – Män – Males						Naiset – Kvinnor – Females					
	Ikä – Ålder – Age					N	Ikä – Ålder – Age					N
	65–69	70–74	75–79	80–84	Yhteensä Totalt Total		65–69	70–74	75–79	80–84	Yhteensä Totalt Total	
1985	30	34	35	..	33	627	84	91	92	..	89	659
1987	23	29	36	..	28	738	85	87	91	..	87	737
1989	26	29	37	..	30	744	84	87	88	..	86	743
1993	27	27	32	44	30	990	82	83	85	92	85	946
1995	33	23	31	43	30	965	77	87	82	92	84	937
1997	32	33	24	32	31	890	82	80	83	92	83	878
1999	36	29	24	39	32	806	84	82	86	88	84	881
2001	39	37	28	36	36	944	78	79	80	86	80	900
2003	35	37	31	35	35	864	79	83	83	88	82	893
2005	40	38	40	36	39	894	78	80	84	82	81	901
2007	35	47	38	37	39	866	73	80	86	83	80	893
2009	37	41	40	45	40	817	73	81	87	85	81	855
2011	37	45	48	44	42	833	66	79	81	89	77	826
2013	37	40	47	57	42	855	67	74	82	87	75	857

Lähde: Eläkeikäisen väestön terveystietäytyminen ja terveys (EVTK) -tutkimus. THL.
Källa: Den pensionerade befolkningens hälsobeteende och hälsa (EVTK). THL.
Source: Health Behaviour and Health among the Finnish Elderly -survey (EVTK). THL.

Liitetaulukko 12. Nuuskaavien osuudet (%) sukupuolen ja iän mukaan 2000–2014

Tabellbilaga 12. Andelen snusanvändare (%) enligt kön och ålder 2000–2014

Appendix Table 12. Current users of snuff (%) by sex and age in 2000–2014

Nuuskan käyttö	Miehet – Män – Males				Yhteensä Totalt	N	Naiset – Kvinnor – Females				Yhteensä Totalt	N
	Ikä – Ålder – Age	15–24	25–44	45–64			Ikä – Ålder – Age	15–24	25–44	45–64		
Snusanvänd- ning												
<i>Using snuff</i>					<i>Total</i>					<i>Total</i>		
Päivittäin – Dagligen – Daily												
2000	3	2	-	1	1 554	-	-	-	-	1 890	1	
2001	2	1	-	1	1 564	-	-	-	-	1 842	1	
2002	3	2	-	1	1 454	1	-	-	-	1 745	1	
2003	2	3	1	2	1 498	-	-	-	-	1 787	1	
2004	4	5	-	3	1 529	-	-	-	-	1 808	1	
2005	2	4	1	2	1 504	-	-	-	-	1 729	1	
2008	2	4	1	2	1 329	-	-	-	-	1 725	1	
2009	2	3	1	2	1 247	-	-	-	-	1 650	1	
2010	2	3	1	2	1 161	-	-	-	-	1 477	1	
2011	1	3	1	2	1 135	-	-	-	-	1 490	1	
2012	4	3	1	2	1 071	-	-	-	-	1 436	1	
2013	5	5	1	3	1 065	-	-	-	-	1 384	1	
2014	5	5	-	2	1 099	-	-	-	-	1 460	1	
Satunnaisesti – Tidvis – Occasionally												
2000	5	2	-	2	1 554	1	-	-	-	1 890	1	
2001	10	3	-	3	1 564	-	-	-	-	1 842	1	
2002	6	3	-	2	1 454	1	-	-	-	1 745	1	
2003	7	3	-	3	1 498	1	-	-	-	1 787	1	
2004	6	4	-	3	1 529	1	-	-	-	1 808	1	
2005	6	4	-	2	1 504	1	-	-	-	1 729	1	
2008	6	6	1	4	1 329	1	-	-	-	1 725	2	
2009	9	6	1	4	1 247	1	-	-	-	1 650	2	
2010	11	6	1	4	1 161	2	-	-	-	1 477	2	
2011	7	7	1	4	1 135	1	-	-	-	1 490	2	
2012	8	6	1	4	1 071	3	-	-	1	1 436	2	
2013	7	8	1	4	1 065	3	-	-	1	1 384	2	
2014	7	6	1	3	1 099	1	-	-	-	1 460	1	

Vuosina 2006 ja 2007 nuuskan käyttöä ei ole kysytty. – Ar 2006 och 2007 har man inte frågat om användningen av snus. – Use of snuff was not surveyed in 2006 and 2007.

Lähde: Suomalaisen aikuisväestön terveystietäytymisen ja terveys (AVTK) -tutkimus. THL.

Källa: Undersökningen Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa (AVTK). THL.

Source: Health Behaviour and Health among the Finnish Adult Population -survey (AVTK). THL.

**Altistuminen ympäristön tupakansavulle – Exponering för tobaksrök i omgivningen –
Exposure to the environmental tobacco smoke**

**Liitetaulukko 13. Kodin ulkopuolella työskentelevien tupakoimattomien työntekijöiden altistuminen
tupakansavulle työpaikalla päivittäin (%) sukupuolen ja iän mukaan¹⁾ 1985–2014**

Tabellbilaga 13. Icke-rökande personer som arbetar utanför hemmet och som dagligen utsätts för tobaksrök på arbetsplatsen (%) efter kön och ålder¹⁾ 1985–2014

Appendix Table 13 Proportion (%) of non-smoking persons working outside home exposed to tobacco smoke at workplace daily by sex and age¹⁾ in 1985–2014

Vuosi År Year	Miehet – Män – Males					Naiset – Kvinnor – Females					Yhteensä Totalt Total
	Ikä – Ålder – Age			Yhteensä Totalt Total	N	Ikä – Ålder – Age			Yhteensä Totalt Total	N	
	15–24 ²⁾	25–44	45–64			15–24 ²⁾	25–44	45–64			
1985	34	58	44	48	791	18	31	32	28	997	37
1986	31	56	51	49	919	20	29	31	28	1 176	37
1987	37	57	42	48	874	20	23	29	25	1 134	35
1988	32	57	43	48	897	19	25	28	24	1 084	35
1989	22	58	41	44	899	19	25	27	24	1 078	34
1990	33	52	46	46	889	18	23	24	22	1 103	33
1991	29	44	41	40	864	17	19	21	20	1 115	28
1992	28	45	38	39	816	13	20	25	21	1 078	29
1993	25	43	41	38	783	13	22	21	20	1 016	28
1994	22	37	38	34	864	12	15	15	14	990	24
1995	18	25	22	22	801	11	9	15	12	1 023	16
1996	22	28	26	26	818	12	10	10	10	1 039	17
1997	16	24	18	20	796	11	6	13	9	1 040	14
1998	23	23	24	23	854	14	11	12	12	971	17
1999	16	23	21	21	813	8	7	8	7	1 054	13
2000	19	20	20	20	834	10	9	9	9	1 044	14
2001	14	18	19	18	835	11	10	10	10	1 052	13
2002	12	15	19	16	789	10	7	5	7	988	11
2003	13	13	15	14	831	11	7	6	7	980	10
2004	11	12	14	13	810	9	6	6	6	991	9
2005	11	16	13	14	808	9	4	5	5	971	9
2006	12	12	15	13	777	12	4	3	5	996	9
2007	17	13	11	12	754	9	7	5	6	1 038	9
2008	10	8	12	10	769	10	2	3	4	1 039	7
2009	10	6	7	7	703	10	2	4	4	993	5
2010	6	6	7	7	707	5	3	4	4	935	5
2011	11	8	6	7	669	9	2	4	4	967	5
2012	8	5	5	5	650	7	3	3	3	907	4
2013	14	5	5	6	647	4	3	2	3	869	4
2014	17	7	4	6	661	6	2	1	2	946	4

1) Vuodesta 1995 lähtien tupakointi työtiloissa on ollut kiellettyä. – Rökning i arbetsutrymmen har varit förbjuden sedan 1995. –
Smoking at workplaces has been prohibited from 1995.

2) Vastausaktiivisuus on viime vuosina laskenut, ja etenkin nuorten ikäryhmässä (15–24-vuotiaat) vastausprosentit ovat nykyisin matalia. Verrattaessa vuosien 2012–2014 tuloksia edeltäviin vuosiin tulee ottaa huomioon vastausprosentin aleneminen. – Under de senaste åren har svarsaktiviteten sjunkit, och svarsprocenten hos i synnerhet de unga (15–24-åringar) är för närvarande låg. Vid en jämförelse mellan uppgifterna för 2012–2014 med tidigare år bör man beakta den sjunkande svarsprocenten. – In recent years the response rate has been declining and nowadays especially the response rates for the young (aged 15–24) are low. The declining response rate should be taken into account when the years 2012–2014 are compared with preceding years

Lähde: Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys (AVTK) -tutkimus. THL.
Källa: Undersökningen Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa (AVTK). THL.
Source: Health Behaviour and Health among the Finnish Adult Population -survey (AVTK). THL.

Liitetaulukko 14. Kodin ulkopuolella työskentelevien henkilöiden tupakoinnin järjestäminen työpaikalla (%) sukupuolen mukaan¹⁾ 1995–2014

Tabellbilaga 14. Andelen personer med rökutrymme på sin arbetsplats utanför hemmet (%) enligt kön ¹⁾ 1995–2014

Appendix Table 14. Organisation of smoking at work of persons working outside the home (%) by sex ¹⁾ in 1995–2014

Vuosi År Year	Järjestely – Arrangemang – Arrangement									
	Kukaan ei tupakoi Ingen rökare <i>No one smokes</i>		Sallittu vain erityisessä tupakkahuoneessa Rökning tillåten endast i särskilt rökrum <i>Permitted only in a separate smoking room</i>		Sallittu tupakkahuoneessa ja yksittäisissä työhuoneissa Rökning tillåten i rökrum och enskilda arbetsrum <i>Permitted in a separate smoking room and in private rooms</i>		Sallittu myös muualla sisätiloissa Rökning tillåten även i andra interiör <i>Permitted alsoelsewhere inside</i>		N	N
	Miehet Män <i>Males</i>	Naiset Kvinnor <i>Females</i>	Miehet Män <i>Males</i>	Naiset Kvinnor <i>Females</i>	Miehet Män <i>Males</i>	Naiset Kvinnor <i>Females</i>	Miehet Män <i>Males</i>	Naiset Kvinnor <i>Females</i>	Miehet Män <i>Males</i>	Naiset Kvinnor <i>Females</i>
1995	30	41	42	47	17	9	11	3	1 164	1 328
1996	25	34	47	56	15	6	12	4	1 109	1 248
1997	26	35	48	56	14	6	13	4	1 096	1 259
1998	26	33	51	59	10	4	14	4	1 235	1 244
1999	29	41	50	53	9	4	12	3	1 126	1 326
2000	27	43	50	50	10	4	13	3	1 126	1 375
2001	26	41	54	53	8	3	12	3	1 181	1 346
2002	25	41	54	54	9	3	12	2	1 098	1 287
2003	30	42	54	53	7	4	10	2	1 170	1 277
2004	29	43	54	53	9	2	8	2	1 176	1 269
2005	28	44	56	51	7	2	9	2	1 105	1 225
2006	36	45	49	51	6	2	9	2	1 013	1 210
2007	32	51	53	46	6	2	9	1	997	1 249
2008	35	55	53	42	5	2	7	1	988	1 245
2009	36	54	53	44	5	1	7	1	867	1 171
2010	42	58	48	40	4	1	6	1	852	1 096
2011	44	63	45	36	5	-	6	1	844	1 117
2012	43	66	49	31	4	1	5	1	764	1 030
2013	48	65	43	34	5	1	4	-	766	1 001
2014	48	66	44	32	4	1	4	1	764	1 062

1) Vuodesta 1995 lähtien tupakointi työtiloissa on ollut kiellettyä. – Rökning i arbetsutrymme har varit förbjuden sedan 1995. – Smoking at workplaces has been prohibited from 1995.

Lähde: Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys (AVTK) -tutkimus. THL.

Källa: Undersökningen Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa (AVTK). THL.

Source: Health Behaviour and Health among the Finnish Adult Population -survey (AVTK). THL. -survey (AVTK). THL.

Tupakan kulutus vuosittain – Tobakskonsumtion per år – Annual consumption of tobacco

Liitetaulukko 15. Tupakkatuotteiden kulutus¹⁾ 1980–2014 (joulu-marraskuu)

Tabellbilaga 15. Konsumtion av tobaksprodukter¹⁾ 1980–2014 (december-november)

Appendix Table 15. Consumption of tobacco products¹⁾, 1980–2014 (December-November)

Vuosi År Year	Savukkeet – Cigaretter – Cigarettes		Sikarit Cigarrer Cigars	Irtotupakka Löstobak Loose tobacco	Nuuska ja purutupakka ⁵⁾ Snus och tuggtobak ⁵⁾ Snus and chewing tobacco ⁵⁾	Yhteensä – Totalt – Total		milj. kpl ³⁾ milj. st. ³⁾ mill. pcs ³⁾
	Verolliset Skattebelagda Taxable	Verottomat ⁵⁾ Skattefria ⁵⁾ Untaxable ⁵⁾	milj. kpl milj. st. mill. pcs	1 000 kg	1 000 kg ²⁾	1 000 kg ³⁾	1 000 kg ³⁾	
1980	6 886	..	64	1 013	22	5 639	.	8 508
1985	7 129	..	64	855	26	5 643	.	8 508
1990	7 465	..	88	646	89	5 763	.	8 547
1991	7 623	..	80	739	103	5 958	.	8 840
1992	6 365	..	82	810	99	5 210	.	7 693
1993	5 920	..	65	1 016	92	5 087	.	7 548
1994	5 729	..	64	1 118	93	5 063	.	7 513
1995	5 142	..	63	1 041	14 ⁴⁾	4 523	.	6 807
1996	4 876	..	63	944	.	4 239	.	6 391
1997	4 794	..	67	1 062	.	4 312	.	6 495
1998	4 850	..	67	1 045	.	4 332	.	6 525
1999	4 753	..	73	1 007	.	4 242	.	6 375
2000	4 754	..	80	1 005	.	4 255	.	6 380
2001	4 849	..	80	945	.	4 257	.	6 383
2002	4 897	..	85	940	.	4 293	.	6 428
2003 ⁷⁾	4 789	..	86	..	.	3 285	.	..
2004 ⁷⁾	4 941	..	89	..	.	3 389	.	..
2005 ⁷⁾	5 023	..	94	..	.	3 453	.	..
2006 ⁷⁾	5 050	781	98	..	.	3 478	3 986	..
2007 ⁷⁾	4 952	761	103	..	.	3 425	3 919	..
2008 ⁷⁾	4 898	764	110	..	.	3 404	3 900	..
2009 ⁷⁾	4 935	712	113	..	171 ⁶⁾	3 433	3 897	..
2010	4 715	616	123	657	199 ⁶⁾	3 968	4 368	5 849
2011	4 798	668	126	826	205 ⁶⁾	4 197	4 631	6 195
2012	4 665	610	125	641	268 ⁶⁾	3 923	4 320	5 776
2013	4 865	583	124	814	214 ⁶⁾	4 224	4 603	6 241
2014	4 317	488	117	663	200 ⁶⁾	3 703	4 020	5 454

1) Vuosina 1980–1994: Tukku kaupan ostot ja tuonti; Vuodesta 1995– : Verolliseen kulutukseen toimitetut tupakkatuotteet. – Åren 1980–1994: Partihandeln inköp och import; Åren 1995–: Leverans av tobaksprodukter för skattebelagd konsumtion. –1980-1994: Wholesale trade purchases and imports; 1995–: Tobacco products delivered for taxable consumption.

2) Vuodet 1980–1989: Pl. Tuonti; 1990–1994: Sisältää tuonnin. – Åren 1980-1994: Exkl. Import; 1990–1994: Inkluderar importen. –Years 1980–1989: Excl. Imports; 1990–1994: Incl. Imports.

3) Savukkeen painoksi on arvioitu 0,65 g ja sikarin 2 g. – Vikten hos en cigarett uppskattas till 0,65 g och hos en cigar till 2 g. –The weight of a cigarette is estimated at 0,65 g and of a cigar at 2 g.

4) Joulukuun 1994 ja tammi-helmikuun 1995. – December 1994 and januari-februari 1995. –Dec. 1994 and Jan.-Feb. 1995.

5) Lähde: TNS Gallupsin haastattelututkimus: Tupakkatuotteiden matkustajatuontiseuranta. – Källa: TNS Gallups intervjuundersökning: Resandeinförseln av tobaksprodukter. – Source: TNS Gallup interview survey: Private import of tobacco products.

6) Nuuskarasian painoksi on arvioitu 30 g. Laskemisessa tietona on käytetty rasioiden lukumäärää. – Snusdosan antas väga 30 g. Beräkningen har utgått från antalet dosor. – The estimated weight of a snus box is 30 grams. The calculation is based on the number of boxes.

7) Irtotupakka ei sisälly vuosien 2003–2009 osalta yhteensä-sarakkeisiin, koska tiedot ovat liikesalaisuuksia. – Löstobak ingår inte i kolumnen "Totalt" år 2003–2009, eftersom uppgifterna är affärshemligheter. – Loose tobacco is not included in the Total columns for 2003–2009 because the data are trade secrets.

Lähde: Valmisteverotilasto. Tulli. – Källa: Punktskattstatistik. Tull. –Source: Excise Duty Statistics. Customs.

Liitetaulukko 16. Tupakkatuotteiden kulutus¹⁾ 15 vuotta täyttäneitä kohti 1980–2014 (joulumarraskuu)

Tabellbilaga 16. Konsumtion av tobaksprodukter¹⁾ per 15 år fylld invånare 1980–2014 (december-november)

Appendix Table 16. Consumption of tobacco products¹⁾ per persons aged 15 or over, 1980–2014 (December-November)

Vuosi År Year	Savukkeet – Cigaretter – Cigarettes		Sikarit Cigarrar Cigars	Irtotupakka Löstobak Loose tobacco	Nuuska ja purutupakka ⁵⁾ Snus och tuggtobak ⁵⁾ Snus and chewing tobacco ⁵⁾	Yhteensä – Totalt – Total			
	Verolliset Skattebelagda Taxable	Verottomat ⁵⁾ Skattefria ⁵⁾ Tax free ⁵⁾	kpl st. pcs	g	g ²⁾	g ³⁾	g ³⁾	g ³⁾	kpl ³⁾ st. ³⁾ pcs ³⁾
						(pl. verottomat savukkeet, nuuska ja purutupakka – exkl. skattefria cigarretter, snus och tuggtobak – excl. tax free cigarettes, snus and chewing tobacco)	(pl. nuuska ja purutupakka) – exkl. snus och tuggtobak – excl. snus and chewing tobacco)	(pl. verottomat savukkeet, nuuska ja purutupakka – exkl. skattefria cigarretter, snus och tuggtobak – excl. tax free cigarettes, snus and chewing tobacco)	
1980	1 808	.	17	266	.	1 480	.	2 234	
				744					
1985	1 804	.	16	216	.	1 428	.	2 154	
1990	1 855	.	22	161	22	1 432	.	2 124	
1991	1 883	.	20	183	25	1 472	.	2 183	
1992	1 562	.	20	199	24	1 278	.	1 888	
1993	1 445	.	16	248	22	1 242	.	1 842	
1994	1 392	.	16	272	23 ⁴⁾	1 230	.	1 825	
1995	1 243	.	15	252	.	1 094	.	1 646	
1996	1 174	.	15	227	.	1 020	.	1 538	
1997	1 148	.	16	254	.	1 033	.	1 556	
1998	1 156	.	16	249	.	1 032	.	1 555	
1999	1 127	.	17	239	.	1 006	.	1 511	
2000	1 122	.	19	237	.	1 085	.	1 506	
2001	1 140	.	19	222	.	1 001	.	1 500	
2002	1 146	.	20	220	.	1 005	.	1 505	
2003 ⁷⁾	1 116	.	20	..	.	765	.	..	
2004 ⁷⁾	1 146	.	21	..	.	787	.	..	
2005 ⁷⁾	1 159	.	22	..	.	797	.	..	
2006 ⁷⁾	1 158	179	22	..	.	797	914	..	
2007 ⁷⁾	1 128	173	23	..	.	780	893	..	
2008 ⁷⁾	1 108	173	25	..	.	770	882	..	
2009 ⁷⁾	1 109	160	25	..	9 ⁶⁾	772	876	..	
2010	1 054	138	27	147	10 ⁶⁾	887	976	1 307	
2011	1 066	148	28	183	10 ⁶⁾	933	1 029	1 377	
2012	1 031	135	28	142	13 ⁶⁾	867	955	1 277	
2013	1 070	128	27	179	10 ⁶⁾	929	1 013	1 373	
2014	946	107	26	145	10 ⁶⁾	811	881	1 195	

1) Vuosina 1980–1994: Tukku kaupan ostot ja tuonti; Vuodesta 1995– : Verolliseen kulutukseen toimitetut tupakkatuotteet. – Åren 1980–1994: Partihandelns inköp och import; Åren 1995–: Leverans av tobaksprodukter för skattebelagd konsumtion. – 1980-1994: Wholesale trade purchases and imports; 1995–: Tobacco products delivered for taxable consumption.

2) Vuodet 1980–1989: Pi. Tuonti; 1990–1994: Sisältää tuonnin. – Åren 1980-1994: Exkl. Import; 1990–1994: Inkluderar importen. – Years 1980–1989: Excl. Imports; 1990–1994: Incl. Imports.

3) Savukkeiden painoksi on arvioitu 0,65 g ja sikarin 2 g. – Vikten hos en cigarett uppskattas till 0,65 g och hos en cigarr till 2 g. – The weight of a cigarette is estimated at 0,65 g and of a cigar at 2 g.

4) Joulukuun 1994 ja tammi-helmikuun 1995. – December 1994 och januari-februari 1995. – Dec. 1994 and Jan.-Feb. 1995.

5) Lähde: TNS Gallupin haastattelututkimus: Tupakkatuotteiden matkustajatuontiseuranta. – Källa: TNS Gallups intervjuundersökning :- Resandeförseln av tobaksprodukter. – Source: TNS Gallup interview survey: Private import of tobacco products.

6) Nuuskarasian painoksi on arvioitu 30 g. Laskemisessa tietona on käytetty rasioiden lukumäärää. – Snusdosan antas väga 30 g. Beräkningen har utgått från antalet dosor. – The estimated weight of a snus box is 30 grams. The calculation is based on the number of boxes.

7) Irtotupakka ei sisälly vuosien 2003–2009 osalta yhteensä-sarakkeisiin, koska tiedot ovat liikesalaisuuksia. – Löstobak ingår inte i kolumnen "Totalt" år 2003–2009, eftersom uppgifterna är affärshemligheter. – Loose tobacco is not included in the Total columns for 2003–2009 because the data are trade secrets.

Lähde: Valmisteverotilasto. Tulli. – Källa: Punktskattstatistik. Tull. – Source: Excise Duty Statistics. Customs.

Liitetaulukko 17. Tupakkatuotteiden kulutus¹⁾ 15–64 vuotta täyttäneitä kohti 1981–2014 (joulumarraskuu)

Tabellbilaga 17. Konsumtion av tobaksprodukter¹⁾ per 15–64 år fylld invånare 1981–2014 (december-november)

Appendix Table 17. Consumption of tobacco products¹⁾ per persons aged 15–64, 1981–2014 (December-November)

Vuosi År Year	Savukkeet – Cigaretter – Cigarettes		Sikarit Cigarrer Cigars	Irtotupakka Löstobak Loose tobacco	Nuuska ja purutupakka ⁵⁾ Snus och tuggtobak ⁵⁾ Snus and chewing tobacco ⁵⁾	Yhteensä – Totalt – Total			
	Verolliset Skattebelagda Taxable	Verottomat ⁵⁾ Skattefria ⁵⁾ Tax-free ⁵⁾							
	kpl st. pcs	kpl st. pcs	kpl st. pcs	g	g ²⁾	g ³⁾	g ³⁾	kpl ³⁾ st. ³⁾ pcs ³⁾	
						(pl. verottomat savukkeet, nuuska ja purutupakka – exkl. skattefria cigaretter, snus och tuggtobak – excl. tax free cigarettes, snus and chewing tobacco)	(pl. nuuska ja purutupakka) – exkl. snus och tuggtobak – excl. snus and chewing tobacco)	(pl. verottomat savukkeet, nuuska ja purutupakka – exkl. skattefria cigaretter, snus och tuggtobak – excl. tax free cigarettes, snus and chewing tobacco)	
1981	2 165	..	19	293	8	1 745	.	2 633	
1982	2 154	..	17	744	8	1 718	.	2 596	
1983	2 198	..	18	273	8	1 745	.	2 636	
1984	2 122	..	19	269	8	1 694	.	2 555	
1985	2 135	..	19	256	8	1 690	.	2 548	
1986	2 141	..	21	235	8	1 676	.	2 523	
1987	2 210	..	23	226	7	1 714	.	2 579	
1988	2 260	..	23	212	7	1 734	.	2 609	
1989	2 284	..	26	204	5	1 745	.	2 623	
1990	2 224	..	26	192	27	1 717	.	2 547	
1991	2 252	..	24	219	31	1 768	.	2 623	
1992	1 180	..	24	239	29	1 539	.	2 273	
1993	1 743	..	19	299	27	1 498	.	2 222	
1994	1 683	..	19	328	27 ⁴⁾	1 487	.	2 207	
1995	1 508	..	18	305	4	1 327	.	1 996	
1996	1 427	..	18	276	.	1 241	.	1 871	
1997	1 399	..	20	310	.	1 258	.	1 895	
1998	1 409	..	19	304	.	1 259	.	1 896	
1999	1 376	..	21	291	.	1 228	.	1 845	
2000	1 372	..	23	290	.	1 228	.	1 842	
2001	1 397	..	23	272	.	1 226	.	1 839	
2002	1 408	..	24	270	.	1 234	.	1 848	
2003 ⁷⁾	1 375	..	25	..	.	943	.	..	
2004 ⁷⁾	1 416	..	26	..	.	971	.	..	
2005 ⁷⁾	1 435	..	27	..	.	987	.	..	
2006 ⁷⁾	1 440	223	28	..	.	992	1 136	..	
2007 ⁷⁾	1 407	216	29	..	.	973	1 108	..	
2008 ⁷⁾	1 385	216	31	..	.	962	1 099	..	
2009 ⁷⁾	1 391	201	32	..	48 ⁶⁾	968	1 098	..	
2010	1 328	174	35	185	56 ⁶⁾	1 118	1 234	1 648	
2011	1 356	189	36	233	58 ⁶⁾	1 186	1 314	1 750	
2012	1 323	173	35	182	76 ⁶⁾	931	1 042	1 639	
2013	1 387	166	35	232	61 ⁶⁾	1 204	1 312	1 779	
2014	1 236	140	34	190	57 ⁶⁾	1 061	1 151	1 562	

1) Vuosina 1980–1994: Tukkukaupan ostot ja tuonti; Vuodesta 1995– : Verolliseen kulutukseen toimitetut tupakkatuotteet. – Åren 1980–1994 Parthandelns inköp och import; Åren 1995–: Leverans av tobaksprodukter för skattebelagd konsumtion. – 1980-1994: Wholesale trade purchases and imports; 1995–: Tobacco products delivered for taxable consumption.

2) Vuodet 1980–1989: Pl. Tuonti; 1990–1994: Sisältää tuonnin. – Åren 1980-1994: Exkl. Import; 1990–1994: Inkluderar importen. – Years 1980–1989: Excl. Imports; 1990–1994: Incl. Imports.

3) Savukkeiden painoksi on arvioitu 0,65 g ja sikarin 2 g. – Vikten hos en cigarett uppskattas till 0,65 g och hos en cigarr till 2 g. – The weight of a cigarette is estimated at 0,65 g and of a cigar at 2 g.

4) Joulukuu 1994 ja tammi-helmikuu 1995. – December 1994 och januari-februari 1995. – Dec. 1994 and Jan.-Feb. 1995.

5) Lähde: TNS Gallupin haastattelututkimus: Tupakkatuotteiden matkustajatuontiseuranta. – Källa: TNS Gallups intervjuundersökning : har utgått från antalet dosor. – The estimated weight of a snus box is 30 grams. The calculation is based on the number of boxes

6) Nuuskarasian painoksi on arvioitu 30 g. Laskemisessa tietona on käytetty rasioiden lukumäärää. – Snusdosan antas väga 30 g. Beräkningen har utgått från antalet dosor. – The estimated weight of a snus box is 30 grams. The calculation is based on the number of boxes

7) Irtotupakka ei sisälly vuosien 2003–2009 osalta yhteensä-sarakkeisiin, koska tiedot ovat liikesalaisuuksia. – Löstobak ingår inte i kolumnen "Totalt" år 2003–2009, eftersom uppgifterna är affärshemligheter. – Loose tobacco is not included in the Total columns for 2003–2009 because the data are trade secrets.

Lähde: Valmisteverotilasto. Tulli. – Källa: Punktskattstatistik. Tull. – Source: Excise Duty Statistics. Customs.

Liitetaulukko 18. Tupakkatuotteiden kulutus¹⁾ 1940–2014 sekä tullin rikosasioissa haltuunottamat savukkeet 1980–2014

Tabellbilaga 18. Konsumtion av tobaksprodukter¹⁾ 1940–2014 samt av tullen beslagtagna cigarretter 1980–2014

Appendix Table 18. Consumption of tobacco products¹⁾, 1940–2014 and cigarettes confiscated by the customs in criminal cases, 1980–2014

Vuosi År Year	Savukkeet – Cigarretter – Cigarettes		Sikarit Cigarrar Cigars	Irtotupakka Löstobak Loose tobacco	Nuuska ja purutupakka ⁴⁾ Snus och tuggtobak ⁴⁾ Snus and chewing tobacco ⁴⁾	Yhteensä – Totalt – Total		Tullin haltuunottamat savukkeet Av tullen beslagtagna cigarretter Cigarettes	
	Verolliset Skattebelagda Taxable	Verottomat ⁴⁾ Skattefria ⁴⁾ Tax free ⁴⁾							
	milj. kpl milj. st. mill. pcs	milj. kpl milj. st. mill. pcs	milj. kpl milj. st. mill. pcs	1 000 kg	1 000 kg ²⁾	1 000 kg ³⁾	1 000 kg ³⁾	milj. kpl ³⁾ milj. st. ³⁾ mill. pcs ³⁾	confiscated by the customs
						(pl. verottomat savukkeet, nuuska ja purutupakka – exkl. skattefria cigarretter, snus och tuggtobak – excl. tax-free cigarettes, snus and chewing tobacco)	(pl. nuuska ja purutupakka) – exkl. snus och tuggtobak – excl. snus and chewing tobacco)	(pl. verottomat savukkeet, nuuska ja purutupakka – exkl. skattefria cigarretter, snus och tuggtobak – excl. tax-free cigarettes, snus and chewing tobacco)	milj. kpl milj. st. mill. pcs
1940	3 814	..	18	479	71	3 605	.	4 454	..
1945	2 040	..	5	744	24	1 815	.	2 288	..
1950	4 622	..	10	822	66	4 513	.	5 700	..
1955	5 686	..	13	428	65	4 957	.	6 255	..
1960	6 288	..	16	544	42	4 705	.	7 141	..
1965	6 519	..	40	802	28	5 147	.	7 793	..
1970	6 479	..	211	1 104	26	5 763	.	8 388	..
1975	8 140	..	143	812	27	6 416	.	9 532	..
1980	7 119	..	64	905	23	5 683	.	8 575	0,5
1985	6 829	..	66	851	27	5 449	.	8 204	0,1
1990	7 160	..	86	619	87	5 532	.	8 198	0,1
1995	5 192	..	65	929	.	4 434	.	6 686	1,4
2000	4 682	..	79	853	.	4 054	.	6 073	71,7
2001	4 833	..	83	946	.	4 253	.	6 371	27,8
2002	4 925	..	87	948	.	4 323	.	6 470	21,8
2003 ⁷⁾	4 799	..	86	..	.	3 291	.	..	19,4
2004 ⁷⁾	4 930	..	89	..	.	3 382	.	..	13,6
2005 ⁷⁾	5 078	..	95	..	.	3 490	.	..	28,3
2006 ⁷⁾	4 986	763	97	..	.	3 435	3 931	..	32,6
2007 ⁷⁾	4 928	812	104	..	.	3 411	3 939	..	22,8
2008 ⁵⁾	6 983	715	117	785	.	5 558	6 023	8 308	18,3
2009 ⁷⁾	3 522	738	116	..	287 ⁶⁾	2 521	3 001	..	16,0
2010	4 413	598	114	537	338 ⁶⁾	3 633	4 022	5 353	10,3
2011 ⁵⁾	6 370	665	153	1 049	368 ⁶⁾	5 496	5 928	8 137	12,5
2012	2 824	602	101	423	424 ⁶⁾	2 461	2 852	3 576	28,0
2013 ⁵⁾	6 928	589	137	1068	348 ⁶⁾	5 846	6 229	8 708	3,8
2014 ⁵⁾	4 458	470	113	640	337 ⁶⁾	3 763	4 069	5 556	4,8

1) Vuodet 1940–1994: Tukku kaupan ostot ja tuonti; Vuodesta 1995–: Verolliseen kulutukseen toimitetut tupakkatuotteet. – Åren 1940–1994: Parthandeln inköp och import; Åren 1995–: Leverans av tobaksprodukter för skattebelagd konsumtion. – Years 1940–1994: Wholesale trade purchases and imports; 1995–: Tobacco products delivered for taxable consumption.

2) Vuodet 1940–1959 ja 1990–1994 sisältävät tuonnin, vuodet 1960–1989: pl tuonti. – Åren 1940–1959 och 1990–1994 inkluderar importen; Åren 1960–1989: exkl. import. – Years 1940–1959 and 1990–1994 incl. imports; 1960–1989: excl. imports.

3) Vuodet 1940–1959: Savukkeen paino 0,77 g ja sikarin 6,59 g; Vuodesta 1960–: Savukkeen paino 0,65 g ja sikarin 2 g – Åren 1940–1959: Cigarrettens vikt 0,77 g, cigarrens vikt 6,59 g; Åren 1960– Cigarrettens vikt 0,65 g, cigarrens vikt 2 g. – Years 1940–1959: The weight of a cigarette 0,77 g and of a cigar 6,59 g; 1960– The weight of a cigarette 0,65 g and of a cigar 2 g.

4) Lähde: TNS Gallupin haastattelututkimus: Tupakkatuotteiden matkustajatuontiseuranta. – Källa: TNS Gallups intervjuundersökning: Resandeinförseln av Resandeinförseln av tobaksprodukter. – Source: TNS Gallup interview survey: Private import of tobacco products.

5) 1.1.2009, 1.1.2012, 1.1.2014 ja 1.1.2015 voimaan tulleiden tupakkaveron korotusten vuoksi tupakkatuotteita luovutettiin edellisten vuosien lopussa poikkeuksellisen paljon kulutukseen. – Till följd av höjningarna av tobaksaccisen som trädde i kraft 1.1.2009, 1.1.2012, 1.1.2014 och 1.1.2015 frisläpptes exceptionellt stora mängder tobaksprodukter för konsumtion. – Due to the increases in the tobacco tax effective as from 1 January 2009, 1 January 2012, 1 January 2014 and 1 January 2015, exceptional amounts of tobacco products were supplied to consumption at the end of the previous years.

6) Nuuskarasian painoksi on arvioitu 30 g. Laskemisessa tietona on käytetty rasioiden lukumäärää. – Snusdosan antas väga 30 g. Beräkningen har utgått från antalet dosor. – The estimated weight of a snus box is 30 grams. The calculation is based on the number of boxes.

7) Irtotupakka ei sisälly vuosien 2003–2009 osalta yhteensä-sarakkeisiin, koska tiedot ovat liikesalaisuuksia. – Löstobak ingår inte i kolumnen "Totalt" år 2003–2009, eftersom uppgifterna är affärshemligheter. – Loose tobacco is not included in the Total columns for 2003–2009 because the data are trade secrets.

Lähde: Valmisteverotilasto. Tulli. – Källa: Punktskattstatistik. Tull. – Source: Excise Duty Statistics. Customs.

Liitetaulukko 19. Tupakkatuotteiden kulutus¹⁾ 15 vuotta täyttäneitä kohti 1940–2014

Tabellbilaga 19. Konsumtion av tobaksprodukter¹⁾ per 15 år fylld invånare 1940–2014

Appendix Table 19. Consumption of tobacco products¹⁾ per persons aged 15 or over, 1940–2014

Vuosi År Year	Savukkeet – Cigaretter – Cigarettes		Sikarit Cigaretter Cigars	Irtotupakka Löstobak Loose tobacco	Nuuska ja purutupakka ⁴⁾ Snus och tuggtobak ⁴⁾ Snus and chewing tobacco ⁴⁾	Yhteensä – Totalt – Total			
	Verolliset Skattebelagda Taxable	Verottomat ⁴⁾ Skattefria ⁴⁾ Tax free ⁴⁾							
	kpl st. pcs	kpl st. pcs	kpl st. pcs	g	g ²⁾	g ³⁾	g ³⁾	kpl ³⁾ st. pcs ³⁾	
						(pl. verottomat savukkeet, nuuska ja purutupakka – exkl. skattefria cigaretter, snus och tuggtobak – excl. tax-free cigarettes, snus and chewing tobacco)	(pl. nuuska ja purutupakka) – exkl. snus och tuggtobak – excl. snus and chewing tobacco)	(pl. verottomat savukkeet, nuuska ja purutupakka – exkl. skattefria cigaretter, snus och tuggtobak – excl. tax-free cigarettes, snus and chewing tobacco)	
1940	1 414	.	7	178	26	1 337	.	1 652	
1945	744	.	2	68	9	662	.	834	
1950	1 641	.	4	292	23	1 603	.	2 024	
1955	1 937	.	4	146	22	1 689	.	2 131	
1960	2 040	.	5	176	14	1 526	.	2 316	
1965	1 967	.	12	242	8	1 553	.	2 352	
1970	1 866	.	61	318	7	1 660	.	2 416	
1975	2 215	.	39	221	7	1 746	.	2 594	
1980	1 869	.	17	238	6	1 492	.	2 251	
1985	1 729	.	17	215	7	1 379	.	2 077	
1990	1 780	.	21	154	22	1 375	.	1 832	
1995	1 255	.	16	225	.	1 072	.	1 494	
2000	1 105	.	19	201	.	957	.	1 357	
2001	1 136	.	20	222	.	1 000	.	1 424	
2002	1 153	.	20	222	.	1 012	.	1 446	
2003 ⁷⁾	1 119	.	20	..	.	767	.	..	
2004 ⁷⁾	1 144	.	21	..	.	786	.	..	
2005 ⁷⁾	1 171	.	22	..	.	805	.	..	
2006 ⁷⁾	1 143	175	22	..	.	787	901	..	
2007 ⁷⁾	1 122	185	24	..	.	778	897	..	
2008 ⁵⁾	1 580	162	26	178	.	1 256	1 362	1 856	
2009 ⁷⁾	792	166	26	..	65 ⁶⁾	567	675	..	
2010	986	134	25	120	76 ⁶⁾	812	899	1 196	
2011 ⁵⁾	1 416	148	34	233	82 ⁶⁾	1 221	1 317	1 808	
2012	624	133	22	94	94 ⁶⁾	544	630	790	
2013 ⁵⁾	1 524	130	30	235	77 ⁶⁾	1 286	1 370	1 916	
2014 ⁵⁾	976	103	25	140	74 ⁶⁾	824	891	1 217	

1) Vuodet 1940–1994: Tukkukaupan ostot ja tuonti; Vuodesta 1995– : Verolliseen kulutukseen toimitetut tupakkatuotteet. – Åren 1940–1994: Partihandelns inköp och import; Åren 1995–: Leverans av tobaksprodukter för skattebelagd konsumtion. – Years 1940–1994: Wholesale trade purchases and imports; 1995–: Tobacco products delivered for taxable consumption.

2) Vuodet 1940–1959 ja 1990–1994 sisältävät tuonnin, vuodet 1960–1989: pl tuonti. – Åren 1940–1959 och 1990–1994 inkluderar importen; Åren 1960–1989: exkl. import. – Years 1940–1959 and 1990–1994 incl. imports; 1960–1989: excl. imports.

3) Vuodet 1940–1959: Savukkeen paino 0,77 g ja sikarin 6,59 g; Vuodesta 1960–: Savukkeen paino 0,65 g ja sikarin 2 g – Åren 1940–1959: Cigaretten vikt 0,77 g, cigarrens vikt 6,59 g; Åren 1960– Cigaretten vikt 0,65 g, cigarrens vikt 2 g. – Years 1940–1959: The weight of a cigarette 0,77 g and of a cigar 6,59 g; 1960– The weight of a cigarette 0,65 g and of a cigar 2 g.

4) Lähde: TNS Gallupin haastattelututkimus: Tupakkatuotteiden matkustajatuontiseuranta. – Källa: TNS Gallups intervjuundersökning: Resandeinförseln av tobaksprodukter. – Source: TNS Gallup interview survey: Private import of tobacco products.

5) 1.1.2009, 1.1.2012, 1.1.2014 ja 1.1.2015 voimaan tulleiden tupakkaveron korotusten vuoksi tupakkatuotteita luovutettiin edellisten vuosien lopussa poikkeuksellisen paljon kulutukseen. – Till följd av höjningarna av tobaksaccisen som trädde i kraft 1.1.2009, 1.1.2012, 1.1.2014 och 1.1.2015 frisläpptes exceptionellt stora mängder tobaksprodukter för konsumtion. – Due to the increases in the tobacco tax effective as from 1 January 2009, 1 January 2012, 1 January 2014 and 1 January 2015, exceptional amounts of tobacco products were supplied to consumption at the end of the previous years.

6) Nuuskarasian painoksi on arvioitu 30 g. Laskemisessa tietona on käytetty rasioiden lukumäärää. – Snusdosan antas väga 30 g. Beräkningen har utgått från utgått från antalet dosor. – The estimated weight of a snus box is 30 grams. The calculation is based on the number of boxes.

7) Irtotupakka ei sisälly vuosien 2003–2009 osalta yhteensä-sarakkeisiin, koska tiedot ovat liikesalaisuuksia. – Löstobak ingår inte i kolumnen

"Totalt" år 2003–2009, eftersom uppgifterna är affärshemligheter. – Loose tobacco is not included in the Total columns for 2003–2009 because the data are trade secrets.

Lähde: Valmisteverotilasto. Tulli. – Källa: Punktskattstatistik. Tull. – Source: Excise Duty Statistics. Customs.

Tupakan hintatilastot – Tobaksprisstatistik – *Price statistics of tobacco*

Liitetaulukko 20. Tupakkatuotteiden hintaindeksit 1990–2014

Tabellbilaga 20. Tobaksprodukternas prisindex 1990–2014

Appendix Table 20. Indices of tobacco products, 1990–2014

Vuosi År Year	Elinkustannusindeksi Levnadskostnadsindex Cost-of-living index (1951:10=100)	Kuluttajahintaindeksi Konsumentprisindex Consumer price index (1990=100)	Tupakka yhteensä Tobak total Tobacco total	Savukkeet Cigarretter Cigarettes	Sikarit Cigarrer Cigars	Irtotupakka Löstobak Loose tobacco
1990	1 248	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1991	1 300	104,3	111,4	111,5	110,8	111,3
1992	1 333	107,4	118,3	118,3	110,8	123,1
1993	1 361	109,7	128,8	128,6	113,5	143,9
1994	1 376	110,9	131,4	131,2	114,1	149,5
1995	1 390	112,0	139,0	138,6	114,1	163,2
1996	1 398	112,6	147,3	146,8	119,8	179,5
1997	1 415	114,0	151,2	150,3	126,7	190,7
1998	1 435	115,6	155,5	153,9	128,5	204,1
1999	1 452	117,0	159,0	156,8	130,4	214,0
2000	1 501	120,9	163,8	160,4	136,4	233,4
2001	1 539	124,0	167,7	163,7	140,5	235,0
2002	1 563	126,0	169,3	165,3	144,4	234,9
2003	1 577	127,1	169,9	166,0	148,4	232,2
2004	1 580	127,3	167,7	163,5	149,9	232,4
2005	1 594	128,4	171,2	166,6	153,3	241,4
2006	1 622	130,7	175,4	171,0	155,1	244,3
2007	1 662	133,9	179,8	175,6	157,1	245,4
2008	1 730	139,4	183,2	179,2	159,9	247,3
2009	1 730	139,4	202,0	197,2	169,3	283,7
2010	1 751	141,1	211,7	205,8	179,5	310,4
2011	1 812	146,0	215,0	208,2	184,7	323,4
2012	1 863	150,1	228,8	220,0	197,8	366,0
2013	1 890	152,3	241,1	231,5	203,3	394,6
2014	1 910	153,9	254,3	244,0	217,1	418,7
Muutos – Förändring – Change % 2013–2014	.	1,1	5,5	5,4	6,8	6,1

Lähde: Tilastokeskus. – Källa: Statistikcentralen. – Statistics Finland.

Liitetaulukko 21. Kotitalouksien käytettävissä olevat tulot ja tupakkatuotemenot 1990–2014

Tabellbilaga 21. Hushållens disponibla inkomster och utgifter för tobaksprodukter 1990–2014

Appendix Table 21. Households' disposable income and expenditure on tobacco products, 1990–2014

Vuosi År Year	Käytettävissä olevat tulot Disponibla inkomster <i>Disposable income</i>	Tupakkatuotemenot Utgifter för tobaksprodukter <i>Expenditure of tobacco products</i>	15 vuotta täyttäneitä kohti Per invånare år och över <i>Per capita aged 15 and over</i>	Tupakkatuotemenot käytettävissä olevista tuloista Utgifter för tobaks- produkter av disponibla inkomster <i>Expenditure on tobacco products in relation to disposable income</i>
	milj. € mn. € EUR million	milj. € mn. € EUR million	€	%
1990	44 950	913	227	2,0
1991	48 214	1 004	248	2,1
1992	49 102	1 056	259	2,2
1993	47 925	1 000	244	2,1
1994	46 385	977	237	2,1
1995	50 482	975	236	1,9
1996	50 752	990	238	2,0
1997	54 215	1 051	252	1,9
1998	57 092	1 053	251	1,8
1999	60 916	1 004	238	1,6
2000	63 038	1 041	246	1,7
2001	66 681	1 177	277	1,8
2002	70 072	1 207	283	1,7
2003	73 670	1 210	282	1,6
2004	77 142	1 221	283	1,6
2005	78 881	1 252	289	1,6
2006	81 988	1 279	293	1,6
2007	86 606	1 243	283	1,4
2008	91 423	1 246	282	1,4
2009	94 282	1 266	285	1,3
2010	98 413	1 286	287	1,3
2011	102 782	1 346	299	1,3
2012	105 465	1 340	296	1,3
2013 ¹⁾	102 229	1 398	308	1,4
2014 ¹⁾	108 765	1 543	338	1,4

1) Uudistetun kansantalouden tilinpidon ennakkotieto – Förhandsuppgift från den reviderade statistiken över nationalräkenskaperna –

Preliminary data from revised national accounts.

Lähde: Kansantalouden tilinpito. SVT. Tilastokeskus. – Källa: Nationalräkenskaper årsvis. FOS. Statistikcentralen. –

Source: Annual national accounts. OFS. Statistics Finland.

Liitetaulukko 22a. Verolliseen kulutukseen toimitettujen tupakkatuotteiden vähittäismyyntiarvo¹⁾ ja tupakkaveron määrä 1980–2014

Tabellbilaga 22a. Detaljhandelsvärdet¹⁾ hos de för skattebelagd konsumtion levererade tobaksprodukterna och tobaksskatten 1980–2014

Appendix Table 22a. Value of retail sales¹⁾ and amount of excise duty on tobacco products delivered for taxable consumption, 1980–2014

Vuosi År Year	Savukkeet ⁴⁾ Cigarettes ⁴⁾ Cigarettes ⁴⁾	Sikarit Cigarrer Cigars	Irtotupakka Löstobak Loose tobacco	Nuuska ja purutupakka Snus och tuggtobak Snus and chewing tobacco	Yhteensä Totalt Total	Tupakkaveron osuus vähittäismyynnin arvosta Tobaksskattens andel av värdet av detaljhandels- försäljningen Tobacco excise duty as a % of the value of retail sales
milj. € – mn. € – EUR million						%

Vähittäismyyntiarvo – Detaljhandelsvärde – Value of retail sales

1980	343,1	6,2	14,0	.	363,3	55,5
1981	363,0	6,5	16,1	.	385,6	56,1
1982	429,3	7,0	20,3	.	456,6	54,4
1983	500,4	8,1	22,3	0,5	531,3	51,9
1984	559,9	9,3	23,9	0,5	593,6	51,0
1985	539,8	744,0	23,9	0,6	575,5	50,3
1986	604,9	12,7	23,2	0,6	641,4	50,4
1987	681,5	14,6	24,2	0,6	720,9	50,5
1988	733,2	15,7	23,8	0,6	773,4	51,2
1989	832,7	17,9	25,3	0,6	876,5	51,5
1990	837,3	19,5	25,5	0,7	882,9	51,5
1991	896,3	19,3	33,1	0,7	949,3	51,5
1992	937,0	19,0	45,0	0,8	1 001,7	53,1
1993	858,9	17,2	60,2	0,8	937,1	54,4
1994	837,1	15,6	58,7	0,8	912,2	54,4
1995	823,6	23,9	61,4	0,1 ²⁾	909,1	56,5
1996	760,2	25,1	78,1	.	863,3	57,2
1997	821,7	25,6	80,0	.	927,3	57,0
1998	857,2	28,5	89,3	.	974,9	56,9
1999	873,8	31,7	104,8	.	1 010,3	56,5
2000	858,8	35,0	84,4	.	978,1	56,6
2001	912,3	37,8	93,5	.	1 043,6	56,4
2002	929,0	41,0	91,0	.	1 061,0	56,6
2003 ⁶⁾	901,2	41,5	..	.	942,7	57,0
2004 ⁶⁾	900,4	44,3	..	.	944,7	57,8
2005 ⁶⁾	946,2	47,3	..	.	993,5	57,0
2006 ⁶⁾	957,3	49,1	..	.	1 006,4	56,4
2007 ⁶⁾	968,7	51,2	..	.	1 019,9	56,4
2008 ⁵⁾⁶⁾	1 422,5	56,6	..	.	1 479,1	56,6
2009 ⁶⁾	744,2	60,0	..	.	804,2	57,8
2010	953,7	56,5	67,5	.	1 077,7	60,7
2011 ⁵⁾	1 433,8	77,5	130,3	.	1 641,6	59,3
2012	690,8	54,3	62,8	.	807,9	60,0
2013 ⁵⁾	1 734,9	73,3	157,6	.	1 965,8	60,3
2014 ⁵⁾	1 218,7	63,4	104,3	.	1 386,4	61,2

Liitetaulukko 22b. Verolliseen kulutukseen toimitettujen tupakkatuotteiden vähittäismyyntiarvo¹⁾ ja tupakkaveron määrä 1980–2014

Tabellbilaga 22b. Detaljhandelsvärdet¹⁾ hos de för skattebelagd konsumtion levererade tobaksprodukterna och tobaksskatten 1980–2014

Appendix Table 22b. Value of retail sales¹⁾ and amount of excise duty on tobacco products delivered for taxable consumption, 1980–2014

Vuosi År Year	Savukkeet ⁴⁾ Cigarettes ⁴⁾ Cigarettes ⁴⁾	Sikarit Cigarrer Cigars	Irtotupakka Löstobak Loose	Nuuska ja purutupakka Snus och chewing tobacco	Yhteensä Totalt Total	Kaikkiaan ³⁾ Sammanlangt ³⁾ Total ³⁾
---------------------	---	-------------------------------	----------------------------------	--	-----------------------------	---

milj. € – mn. € – EUR million

Tupakkavero – Tobaksskatt – Excise duty on tobacco

1980	193,2	2,7	5,9	0,1	201,8	205,8
1981	206,3	2,9	7,1	0,1	216,4	220,7
1982	237,0	2,9	8,5	0,1	248,5	265,2
1983	264,5	2,5	8,6	0,1	275,8	283,6
1984	290,7	2,8	8,8	0,2	302,5	292,9
1985	277,6	3,3	8,6	0,2	289,7	306,1
1986	311,1	3,8	8,3	0,2	323,4	326,4
1987	350,5	4,4	8,7	0,2	363,7	356,9
1988	382,1	4,8	8,7	0,2	395,8	478,0
1989	436,5	5,5	9,3	0,2	451,5	448,0
1990	438,9	6,0	9,4	0,2	454,5	473,0
1991	470,5	5,9	12,2	0,3	488,8	492,0
1992	507,7	5,8	18,0	0,3	531,8	550,0
1993	478,0	5,3	26,5	0,3	510,0	532,0
1994	465,1	4,8	25,8	0,3	496,1	514,0
1995	479,1	4,8	29,5	0,1 ²⁾	513,4	532,0
1996	448,8	5,5	39,6	.	494,0	506,0
1997	482,4	5,6	40,4	.	528,5	540,0
1998	501,5	6,3	46,6	.	554,4	564,0
1999	509,7	7,0	54,7	.	571,3	580,0
2000	500,5	7,7	45,2	.	553,4	561,0
2001	530,5	8,3	50,2	.	589,1	599,0
2002	542,0	9,0	49,0	.	600,0	604,0
2003 ⁵⁾	528,7	9,1	..	.	537,8	593,0
2004 ⁶⁾	536,8	9,7	..	.	546,5	598,0
2005 ⁶⁾	555,3	10,4	..	.	565,8	613,0
2006 ⁶⁾	557,0	10,8	..	.	567,8	619,0
2007 ⁶⁾	562,7	12,3	..	.	575,0	622,0
2008 ⁵⁾⁶⁾	824,1	12,4	..	.	836,5	627,0
2009 ⁶⁾	450,2	14,4	..	.	464,6	693,0
2010	599,7	14,1	40,4	.	654,2	655,0
2011 ⁵⁾	874,6	19,4	78,9	.	972,9	718,0
2012	430,4	14,7	39,9	.	485,0	749,0
2013 ⁵⁾	1 066,1	19,8	99,9	.	1 185,8	852,0
2014 ⁵⁾	762,6	18,4	67,0	.	848,0	788,0

1) Vuosina 1980–1994: Kotimaisten tupakkatuotteiden vähittäismyyntiarvo. – Åren 1980–1994: De inhemska tobaksprodukternas detaljhandelsvärde. – Years 1980–1994: Value of retail sales of Finnish tobacco products.

2) Tammi-helmikuu 1995. – Januari-februari 1995. – Data on January-February 1995.

3) Valtion valmisteveromomentin koko verokertymä. – Hela beskattningsutfallet för statens punktskattmoment – State budget total tax revenue.

4) Ei sisällä savukepaperia. – Exklusive cigarrettpapper. – Excluding cigarette paper.

5) 1.1.2009, 1.1.2012, 1.1.2014 ja 1.1.2015 voimaan tulleiden tupakkaveron korotusten vuoksi tupakkatuotteita luovutettiin edellisten vuosien lopussa poikkeuksellisen paljon kulutukseen. – Till följd av höjningarna av tobaksaccisen som trädde i kraft 1.1.2009, 1.1.2012, 1.1.2014 och 1.1.2015 frisläpptes exceptionellt stora mängder tobaksprodukter för konsumtion. – Due to the increases in the tobacco tax effective as from 1 January 2009, 1 January 2012, 1 January 2014 and 1 January 2015, exceptional amounts of tobacco products were supplied to consumption at the end of the previous years.

6) Irtotupakka ei sisälly vuosien 2003–2009 osalta yhteensä-sarakkeisiin, koska tiedot ovat liikesalaisuuksia. – Löstobak ingår inte i kolumnen "Totalt" år 2003–2009, eftersom uppgifterna är affärshemligheter. – Loose tobacco is not included in the Total columns for 2003–2009 because the data are trade secrets.

Lähteet: Tulli; Kansantalouden tilinpito. Tilastokeskus. – Källor: Tullstyrelsen; Nationalräkenskaper. Statistiskentralen. – Sources: Finnish Customs; Annual national accounts. OSF. Statistics Finland.

Liitetaulukko 23a. Verojen osuudet (%) tupakkatuotteiden keskihinnasta ¹⁾ 1998–2014

Tabellbilaga 23a. Skatternas andel (%) av medelpriset för tobaksprodukter ¹⁾ 1998–2014

Appendix Table 23a. Average price of tobacco products ¹⁾, proportions (%) accounted for by taxes, 1998–2014

Hinnanmuutos alkaen Prisändring från Change in price	Vähittäismyyntihinta Detaljhandelspris Retail price	Verot – Skatter – Taxes			
		Arvonlisävero ²⁾	Arvovero	Yksikkövero ³⁾	Yksikkövero
		Mervärdesskatt ²⁾ Value added tax ²⁾	Värdeskatt Ad valorem tax	Enhetsskatt ³⁾ Specific tax ³⁾	Enhetsskatt Specific tax
	€	%	%	€/1 000 kpl	%
Savukkeet (20 kpl) – Cigaretter (20 st.) – Cigarettes (20 pcs)					
1.1.1998	3,70 ²⁾	18,03	50,00	15,14	8,18
1.4.1999	3,78 ²⁾	18,03	50,00	15,14	8,01
1.2.2000	3,78 ²⁾	18,03	50,00	15,14	8,01
1.6.2000	3,87 ²⁾	18,03	50,00	15,14	7,82
1.1.2001	4,00 ²⁾	18,03	50,00	15,14	7,57
1.1.2002	4,00 ²⁾	18,03	50,00	15,13	7,57
1.1.2003	4,00 ²⁾	18,03	50,00	15,13	7,57
1.1.2004	4,00 ²⁾	18,03	50,00	15,13	7,57
1.1.2005	4,00 ²⁾	18,03	50,00	15,13	7,57
1.1.2006	4,10 ²⁾	18,03	50,00	15,13	7,38
1.1.2007	4,20 ²⁾	18,03	50,00	15,13	7,20
1.1.2008	4,30 ²⁾	18,03	50,00	15,13	7,04
1.1.2009	4,40 ²⁾	18,03	52,00	15,13	6,88
1.7.2010	4,40 ²⁾	18,70	52,00	17,50	7,95
1.1.2011	4,50 ⁶⁾	18,70	52,00	17,50	7,78
1.1.2012	4,89 ⁶⁾	18,70	52,00	22,50	9,20
1.1.2013	5,01 ⁶⁾	19,35	52,00	22,50	8,99
1.1.2014	5,47 ⁶⁾	19,35	52,00	28,00	10,24

Liitetaulukko 23b. Verojen osuudet (%) tupakkatuotteiden keskihinnasta ¹⁾ 1998–2014

Tabellbilaga 23b. Skattnas andel (%) av medelpriset för tobaksprodukter ¹⁾ 1998–2014

Appendix Table 23b. Average price of tobacco products ¹⁾, proportions (%) accounted for by taxes, 1998–2014

Hinnanmuutos alkaan Prisändring från Change in price	Vähittäismyyntihinta Detaljhandelspris Retail price	Verot – Skatter – Taxes		
		Arvonlisävero ²⁾	Arvovero	Yksikkövero ³⁾
		Mervärdesskatt ²⁾	Värdeskatt	Enhetsskatt ³⁾
		Value added tax ²⁾	Ad valorem tax	Specific tax ³⁾
	€	%	%	€
Sikarit (10 kpl) – Cigarrer (10 st.) – Cigars (10 pcs)				
15.1.1998	4,71	18,03	22,00	..
1.4.1999	5,05	18,03	22,00	..
1.2.2000	5,28	18,03	22,00	..
1.6.2000	5,55	18,03	22,00	..
1.1.2001	5,55	18,03	22,00	..
1.1.2002	4,58	18,03	22,00	..
1.1.2003	4,63	18,03	22,00	..
1.1.2004	4,82	18,03	22,00	..
1.1.2005	4,75	18,03	22,00	..
1.1.2006	4,86	18,03	22,00	..
1.1.2007	6,54	18,03	22,00	..
1.1.2008	6,85	18,03	22,00	..
1.1.2009	8,33	18,03	24,00	..
1.7.2010	6,59	18,70	25,00	..
1.1.2011	6,37	18,70	25,00	..
1.1.2012	5,10	18,70	27,00	..
1.1.2013	6,40	19,35	27,00	..
1.1.2014	6,75	19,35	28,00	..

Liitetaulukko 23c. Verojen osuudet (%) tupakkatuotteiden keskihinnasta ¹⁾ 1998–2014

Tabellbilaga 23c. Skatternas andel (%) av medelpriset för tobaksprodukter ¹⁾ 1998–2014

Appendix Table 23c. Average price of tobacco products ¹⁾, proportions (%) accounted for by taxes, 1998–2014

Hinnanmuutos alkaen Prisändring från Change in price	Vähittäismyyntihinta Detailhandelspris Retail price	Verot – Skatter – Taxes			
		Arvonlisävero ²⁾	Arvovero	Yksikkövero ³⁾	Yksikkövero
		Mervärdesskatt ²⁾	Värdeskatt	Enhetsskatt ³⁾	Enhetsskatt
		Value added tax ²⁾	Ad valorem tax	Specific tax ³⁾	Specific tax
	€	%	%	€/kg	%
Piippu- ja savuketupakka (40g) – Pip- och cigarrettbak (40g) – Pipe and cigarette tobacco (40g)					
15.1.1998	5,52 ³⁾	18,03	48,00	2,02	1,46
1.4.1999	5,72 ³⁾	18,03	48,00	2,02	1,41
1.2.2000	6,12 ³⁾	18,03	48,00	3,62	2,37
1.6.2000	6,16 ³⁾	18,03	48,00	3,62	2,35
1.1.2001	6,16 ³⁾	18,03	48,00	3,62	2,35
1.1.2002	6,16 ³⁾	18,03	48,00	3,62	2,35
1.1.2003	6,56 ³⁾	18,03	48,00	3,62	2,21
1.1.2004	6,70 ³⁾	18,03	48,00	3,62	2,16
1.1.2005	6,70 ³⁾	18,03	48,00	3,62	2,16
1.1.2006	6,12 ³⁾	18,03	48,00	3,62	2,37
1.1.2007	7,08 ³⁾	18,03	48,00	3,62	2,05
1.1.2008	8,20 ³⁾	18,03	48,00	3,62	1,77
1.1.2009	8,48 ³⁾	18,03	48,00	6,50	3,07
1.7.2010	8,57 ⁴⁾	18,70	48,00	8,50	3,97
1.1.2011	8,75 ⁴⁾	18,70	48,00	8,50	3,89
1.1.2012	8,80 ⁴⁾	18,70	48,00	13,50	6,14
1.1.2013	9,70 ⁴⁾	19,35	48,00	13,50	5,57
1.1.2014	11,50 ⁴⁾	19,35	48,00	19,00	6,61

Liitetaulukko 23d. Verojen osuudet (%) tupakkatuotteiden keskihinnasta¹⁾ 1998–2014

Tabellbilaga 23d. Skatternas andel (%) av medelpriset för tobaksprodukter¹⁾ 1998–2014

Appendix Table 23d. Average price of tobacco products¹⁾, proportions (%) accounted for by taxes, 1998–2014

Hinnanmuutos alkaen Prisändring från Change in price	Vähittäismyyntihinta Detaljhandelspris Retail price	Verot – Skatter – Taxes			
		Arvonlisävero ²⁾	Arvovero	Yksikkövero ³⁾	Yksikkövero
		Mervärdesskatt ²⁾	Värdeskatt	Enhetskatt ³⁾	Enhetskatt
		Value added tax ²⁾	Ad valorem tax	Specific tax ³⁾	Specific tax
	€	%	%	€/kg	%

**Savukkeiksi käärittävä tupakka⁶⁾ (30g) – Tobak för rullning av cigaretter⁶⁾ (30g) –
Tobacco for hand rolled cigarettes⁶⁾ (30g)**

15.1.1998	2,52	18,03	50,00	2,02	2,40
1.4.1999	2,69	18,03	50,00	2,02	2,25
1.2.2000	2,86	18,03	50,00	3,62	3,80
1.6.2000	2,86	18,03	50,00	3,62	3,80
1.1.2001	2,86	18,03	50,00	3,62	3,80
1.1.2002	2,86	18,03	50,00	3,62	3,80
1.1.2003	2,86	18,03	50,00	3,62	3,80
1.1.2004	2,85	18,03	50,00	3,62	3,81
1.1.2005	2,85	18,03	50,00	3,62	3,81
1.1.2006	2,85	18,03	50,00	3,62	3,81
1.1.2007	2,85	18,03	50,00	3,62	3,81
1.1.2008	2,95	18,03	50,00	3,62	3,68
1.1.2009	2,95	18,03	52,00	6,50	6,61
1.7.2010	3,50	18,70	52,00	10,00	8,57
1.1.2011	3,68 ⁶⁾	18,70	52,00	10,00	8,15
1.1.2012	4,41 ⁶⁾	18,70	52,00	16,50	11,23
1.1.2013	4,40 ⁶⁾	19,35	52,00	16,50	11,25
1.1.2014	4,84 ⁶⁾	19,35	52,00	20,00	13,39

1) Tullin laskemat verotusarvot. – Av Tullsen beräknat beskattningsvärde. – Taxable values calculated by the Customs.

2) Kysytyimmän hintaluokan savuke. – Cigaretten i den mest efterfrågade priskategorin. – The cigarette in the price class most in demand.

3) Sisältää savukkeiksi käärittävän tupakan. – Inklusive tobak för rullning av cigaretter. – Includes tobacco for rolled cigarettes.

4) Lähde: Tulli. - Källa: Tull. - Source: Customs.

5) Kysytyimmän hintaluokan savukkeiksi käärittävä tupakka. – Tobak för rullning av cigaretter i den mest efterfrågade priskategorin. – Tobacco for hand rolled cigarettes in the price class most in demand.

6) Vuoden 2011 alusta voimaan tullessa tupakkaverodirektiivissä otettiin savukkeiden ja savukkeiksi käärittävän käärittävän hienoksi leikatun tupakan osalta käyttöön vähittäismyyntihinnan painotetun keskiarvon (WAP) käsite. – The tobacco excise directive that entered into force on 1 January 2011 introduced the concept of weighted average retail selling price (WAP) for cigarettes and fine-cut tobacco for the rolling of cigarettes.

Laatuseloste (SVT)

Tupakkatilasto

Tilastotietojen relevanssi

Tupakkatilasto sisältää tietoja tupakan kulutuksesta, tupakan hintakehityksestä ja verotuksesta, tupakkalainsäädännöstä, väestön tupakoinnista, tupakansavulle altistuneista sekä tupakoinnin taloudellisista haittakustannuksista.

Tupakkatilastoa käytetään muun muassa tupakkapoliittiseen päätöksentekoon, tupakan kulutuksen seurantaan kotimaassa ja kansainvälisiin vertailuihin.

Tupakkatilaston tietojen keruu perustuu Tilastolakiin (280/2004) ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annettuun lakiin (668/2008).

Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Väestön tupakointi

Tiedot aikuisväestön (15–64-vuotiaat) tupakoinnista perustuvat Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) vuosittain toteuttamaan tutkimukseen ”Suomalaisen aikuisväestön terveystilanne ja terveys” (AVTK). AVTK-tutkimuksesta löytyy lisätietoa THL:n verkkosivuilta www.thl.fi/avtk. Tutkimukseen vastanneiden lukumäärä tutkimusvuosina: 1979: N=4 925; 1980: N=4 763; 1981: N=4 103; 1982: N=4 013; 1983: N=3 987; 1984: N=3 822; 1985: N=3 418; 1986: N=4 089; 1987: N=4 043; 1988: N=3 885; 1989: N=3 877; 1990: N=3 812; 1991: N=3 809; 1992: N=3 714; 1993: N=3 473; 1994: N=3 500; 1995: N=3 644; 1996: N=3 597; 1997: N=3 516; 1998: N=3 505; 1999: N=3 371; 2000: N=3 468; 2001: N=3 469; 2002: N=3 259; 2003: N=3 335; 2004: N=3 369; 2005: N=3 287; 2006: N=3 255; 2007: N=3 245; 2008: N=3 216; 2009: N=2 943; 2010: N=2 826; 2011: N=2787; 2012: N=2601; 2013: N=2545; 2014: N=2630.

Tutkimuksen vastausprosentit ovat tutkimusaikana olleet keskimäärin noin 70 %, mutta vaihdelleet välillä 51–84 %. Vastausprosentti nousi hieman 53 prosenttiin vuonna 2014, mutta vastausaktiivisuus on ollut laskussa viime vuosina. Naiset (vastausprosentti 59 %) vastasivat vuonna 2014 tutkimukseen miehiä (vastausprosentti 46 %) aktiivisemmin. Verrattaessa vuosien 2009–2014 tietoja edeltäviin vuosiin tulee ottaa huomioon vastausprosentin aleneminen.

Eläkeikäisen (65–84-vuotiaat) väestön tupakointitiedot perustuvat Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen joka toinen vuosi toteuttamaan tutkimukseen ”Eläkeikäisen väestön terveystilanne ja terveys” (EVTK). EVTK-tutkimuksesta löytyy lisätietoa THL:n verkkosivuilta www.thl.fi/evtk. Tutkimukseen vastanneiden lukumäärä tutkimusvuosina: 1993: N=2 035; 1995: N=1 959; 1997: N=1 886; N=2001: N=1 949; 2003: N=1 863; 2005: N=1 863; 2007: N=1 847; 2009: N=1 741; 2011: N=1723; 2013: N=1760.

Tutkimuksen vastausprosentit ovat tutkimusaikana vaihdelleet 72–88 % välillä. Vuoden 2013 vastausprosentti oli 74 %. Miesten ja naisten vastausaktiivisuuden välillä ei ole ollut merkittäviä eroja.

Tiedot nuorten (14–20-vuotiaat) päivittäisestä tupakoinnista perustuvat THL:n Kouluterveyskyselyyn (www.thl.fi/kouluterveyskysely), joka tehdään opettajan ohjaamana luokkakyselynä peruskoulun 8. ja 9. luokan oppilaille sekä lukioiden ja ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijoille. Tietoa peruskoulujen yläluokkalaisten tupakoinnista on vuodesta 1996 ja lukiolaisten tupakoinnista vuodesta 1999 alkaen. Ammatilliset oppilaitokset ovat olleet kyselyssä mukana vuodesta 2008 lähtien.

Aineistonkeruussa on siirrytty vaihteittain paperilomakkeesta sähköiseen lomakekyselyyn. Vuonna 2013 kysely toteutettiin sähköisenä ammatillisissa oppilaitoksissa. Vuonna 2015 siirryttiin sähköiseen kyselyyn myös lukioissa ja peruskouluissa. Uusin aineisto kerättiin peruskouluissa ja lukioissa 30.3.–29.5.2015 ja ammatillisissa oppilaitoksissa 9.3.–29.5.2015.

Kouluterveyskyselyn kattavuus on vaihdellut vuosina 2000–2013 peruskoulujen 8. ja 9. luokan osalta 72–84 prosentin välillä ja lukioiden 1. ja 2. vuosikurssin osalta 64–75 prosentin välillä. Ammatillisista oppilaitoksista ei ole saatavissa tarkkoja kattavuustietoja. Vuoden 2015 aineistoon saatiin vastauksia noin 50 400

peruskoululaiselta, 39 500 lukiolaiselta ja 39 000 ammattiin opiskevalta. Tutkimukseen osallistuneiden määrän lasku vuonna 2015 johtui tiedonkeruuseen liittyvistä teknisistä ongelmista. Ongelmat eivät kuitenkaan oleellisesti vaikuttaneet koko maasta raportoitavan tiedon laatuun, vaan tietoja voidaan pitää kansallisesti yleistettävänä.

Tutkimukseen vastanneiden lukumäärä tutkimusvuosina: 2002–2003: N=153 530, 2004–2005: N=158 163, 2006–2007: N=161 889, 2008–2009: N=199 676, 2010–2011: N=192 414, 2013: N=182 864, 2015: N=120 673.

Tiedot nuorten (14–18-vuotiaiden) tupakoinnista perustuvat Tampereen yliopiston terveystieteiden yksikön joka toinen vuosi toteuttamaan Nuorten terveystapatutkimuksen. Tutkimukseen vastanneiden lukumäärä tutkimusvuosina: 1977: N=2 832, 1979: N=4 273, 1981: N=4 410, 1983: N=3 721, 1985: N=3 353, 1987: N=8 113, 1989: N=3 105, 1991: N=7 634, 1993: N=8 189, 1995: N=8 382, 1997: N=8 390, 1999: N=8 219, 2001: N=7292, 2003: N=6 761, 2005: N=6 503, 2007: N=5 840, 2009: N=5 516, 2011: N=4566, 2013: N=4158, 2015: N=7412.

Tutkimuksen vastausprosentit ovat tutkimusaikana vaihdelleet 44–88 % välillä. Vastausaktiivisuus on viime vuosina ollut laskussa, mutta vuonna 2015 vastausprosentti kuitenkin nousi prosenttiyksikön 45:een. Vuonna 2015 vastausprosentti oli pojilla 38 ja työillä 52.

Ympäristön tupakansavulle altistuminen

Tiedot tupakansavulle altistumisesta työpaikalla sekä tupakointitilojen järjestämisestä työpaikalla perustuvat Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen tutkimukseen ”Suomalaisen aikuisväestön terveyskäyttäytyminen ja terveys” (AVTK).

Raskauden aikainen tupakointi

Tiedot raskaudenaikaisesta tupakoinnista saadaan THL:n perinataalitulostosta (www.thl.fi/tilastot/synnyttajat).

Tupakan verollinen ja veroton kulutus

Tupakkatuotteiden verolliset kulutustiedot saadaan Tullin valmisteverotilaston verotusluvuista (<http://uljas.tulli.fi>).

Tiedot tullin rikosasioissa haltuun ottamista savukkeista on saatu Tullista.

Tupakan kulutuksen estimoinnissa on käytetty kahta tapaa. Ensimmäinen kulutukseksi on katsottu edellisen vuoden joulukuun alusta tilastovuoden marraskuun loppuun kohdistuvat verolliset tupakkatoimitukset. Menettely perustuu arvioon tupakan keskimääräisestä noin vajaan kuukauden mittaisesta varastointiajasta tukku- ja vähittäiskaupassa sekä joulukuun ns. tilinpäätösostojen ajoittumisesta oikeaan vuoteen. Toiseksi vuosittaista verollista kulutusta kuvataan kunkin vuoden tammi-joulukuun tupakkatoimituksilla. Tiedonantajien tietosuojan takaamiseksi savukkeiksi käärittävä hienoksi leikattu tupakka on yhdistetty piippu- ja savuketupakkaan.

Tiedot verovapaiden savukkeiden ja nuuskan kulutuksesta perustuvat TNS Gallupin tekemään haastattelututkimukseen ”Tupakkatuotteiden matkustajatuontiseuranta”. Savukkeiden ja nuuskan matkustajatuontia seurataan tekemällä joka viikko valtakunnallisesti 500 puhelinhaastattelua. Otanta on toteutettu monivaiheisena ositettuna otantana. Tutkimuksen näyte edustaa Suomen 15–79 vuotta täyttäneitä väestöä Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Yhden vuoden pituisen tarkasteluajanjakson tiedot perustuvat näin ollen noin 26 000 henkilön haastatteluaineistoon, josta noin 2 600 henkilöä oli käynyt ulkomailla ja vastasi matkustajatuontia koskeviin kysymyksiin. Haastattelussa selvitetään savukkeiden ja nuuskan maahantuontia kahden edellisen viikon aikana. TNS Gallup on seurannut savukkeiden matkustajatuontia vuodesta 2006 ja nuuskan tuontia vuodesta 2009 alkaen.

Tupakkatuotteiden hinnat ja verotus

Tupakkatuotteiden vähittäismyyntiarvot ja verotusarvot, tupakkaveron tuotto sekä tupakkaveron prosenttiosuudet on saatu Tullista. Kotitalouksien käytettävissä olevat tulot on saatu Tilastokeskuksen

kansantalouden tilinpidosta (<http://tilastokeskus.fi/til/vtp/index.html>). Tupakkatuotteiden hintaindeksitiedot on saatu Tilastokeskuksesta.

Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tupakkatilaston tietojen oikeellisuus riippuu viime kädessä tiedonantajilta eli Tullilta, Tilastokeskukselta ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselta saatavien tietojen oikeellisuudesta ja tarkkuudesta. Tietojen loogisuutta verrataan laskentavaiheessa aikaisempiin, ja jos epäillään virhettä, asia tarkastetaan tiedontuottajien kanssa.

Tilastoraportin teksti on tuotettu sosiaali- ja terveysministeriön, THL:n, valtiovarainministeriön ja Valviran asiantuntijoiden yhteistyönä. Kirjoittajat vastaavat oman tekstinsä oikeellisuudesta ja tarkkuudesta.

Tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tupakkatilasto ilmestyy vuosittain, ja tiedot ovat lopullisia. Ennakkotietoja ei julkaista. Tupakkatilasto julkaistaan tilastointivuotta seuraavan vuoden lokakuun loppuun mennessä.

Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys

Tupakkatilasto julkaistaan kerran vuodessa tilastoraporttina THL:n verkkosivuilla www.thl.fi/tilastot/tupakkatilasto. Eräitä tupakkatilaston tietoja voi poimia myös Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanetistä osoitteesta www.sotkanet.fi. Indikaattorit saa näkyviin esimerkiksi asiasanalla "tupakointi".

Tilastojen vertailukelpoisuus

Tupakkatilaston tiedot ovat pääosin saatavissa vuodesta 1980 lähtien. Vastaavia sarjoja tupakkatuotteiden kulutuksesta vuodesta 1970 lähtien on julkaistu tutkimuksessa "Tupakka tupakkalain jälkeen" (Tilastokeskus, tutkimuksia no 135). Vuosien 1980–2009 tupakkatilastot on laadittu Tilastokeskuksessa. Vuodesta 2010 alkaen Tupakkatilasto on tehty Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksessa.

Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tupakkatilasto on osa vakiintunutta tilastotuotantoa. Tilastoraportti sisältää koko maan kattavia tietoja.

Vuoden 2014 tilastoa koskevat erityiskysymykset

Tupakkatilastoon on saatu ensimmäistä kertaa tietoa tupakoinnin taloudellisista haittakustannuksista Suomessa vuonna 2012. Miikka Vähäsen (THL) raportti "Tupakoinnin yhteiskunnalliset kustannukset ja niiden arviointimenetelmät" julkaistiin elokuussa 2015 THL:n verkkosivuilla osoitteessa: http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/126796/URN_ISBN_978-952-302-503-5.pdf?sequence=1.

Kvalitetsbeskrivning (FOS)

Tobaksstatistik

Statistikuppgifternas relevans

Tobaksstatistiken innehåller uppgifter om konsumtionen av tobak, prisutvecklingen på och beskattningen av tobak, tobakslagstiftningen, befolkningens rökning, exponering för tobaksrök samt rökningens ekonomiska konsekvenser.

Tobaksstatistiken används bland annat för tobakspolitiskt beslutsfattande, uppföljning av tobakskonsumtionen i Finland och för internationella jämförelser.

Insamlingen av statistikuppgifterna om tobak grundar sig på statistiklagen (280/2004) och lagen om Institutet för hälsa och välfärd (668/2008).

Metodbeskrivning av den statistiska forskningen

Finländarnas rökvanor

Uppgifterna om den vuxna befolkningens (15–64-åringar) rökning bygger på Institutet för hälsa och välfärds (THL) årliga undersökning "Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa" (AVTK). Mer information om AVTK finns på THL:s webbplats www.thl.fi/avtk. Antalet personer som svarat på undersökningen under undersökningsåren: 1979: N=4 925; 1980: N=4 763; 1981: N=4 103; 1982: N=4 013; 1983: N=3 987; 1984: N=3 822; 1985: N=3 418; 1986: N=4 089; 1987: N=4 043; 1988: N=3 885; 1989: N=3 877; 1990: N=3 812; 1991: N=3 809; 1992: N=3 714; 1993: N=3 473; 1994: N=3 500; 1995: N=3 644; 1996: N=3 597; 1997: N=3 516; 1998: N=3 505; 1999: N=3 371; 2000: N=3 468; 2001: N=3 469; 2002: N=3 259; 2003: N=3 335; 2004: N=3 369; 2005: N=3 287; 2006: N=3 255; 2007: N=3 245; 2008: N=3 216; 2009: N=2 943; 2010: N=2 826; 2011: N=2 787; 2012: N=2 601; 2013: N=2 545; 2014: N=2 630.

Svarsprocenten har varit i genomsnitt cirka 70, men den har varierat mellan 51 och 84 procent. Svarsprocenten steg något, till 53 procent 2014, men svarsaktiviteten har varit på nedgång under de senaste åren. Kvinnorna (svarsprocent 59) svarade aktivare än männen (svarsprocent 46) 2014. När uppgifterna för 2009–2014 jämförs med tidigare år måste man beakta nedgången i svarsprocent.

Uppgifterna om den pensionerade befolkningens (65–84-åringar) rökning bygger på Institutet för hälsa och välfärds undersökning "Den pensionerade befolkningens hälsobeteende och hälsa" (EVTK) som genomförs vartannat år. Mer information om EVTK finns på THL:s webbplats www.thl.fi/evtk. Antalet personer som svarat på undersökningen under undersökningsåren: 1993: N=2 035; 1995: N=1 959; 1997: N=1 886; N=2001: N=1 949; 2003: N=1 863; 2005: N=1 863; 2007: N=1 847; 2009: N=1 741; 2011: N=1 723; 2013: N=1 760.

Svarsprocenten har varierat under tiden som enkäten genomförts och den har varit mellan 72 och 88 procent. År 2013 var svarsprocenten 74 procent. Det fanns inga signifikanta skillnader mellan männens och kvinnornas svarsaktivitet.

Uppgifterna om de ungas (14–20-åringar) dagliga rökning bygger på THL:s enkät Hälsa i skolan (www.thl.fi/kouluterveyskysely), som görs i form av en lärarledd klassförfrågan bland åttonde- och niondeklassisterna i grundskolan samt bland första och andra årets studerande i gymnasierna och yrkesläroanstalterna. Information om rökning bland grundskolornas högre klasser finns från och med 1996 och om rökning bland gymnasister från och med 1999. Yrkesläroanstalterna har varit med i enkäten sedan 2008.

Vid inhämtning av materialet har man stegvis övergått från pappersblankett till elektronisk enkätblankett. År 2013 gjordes enkäten elektroniskt i yrkesläroanstalterna. År 2015 övergick man till elektronisk enkät även i gymnasierna och grundskolorna. Det senaste materialet samlades in i grundskolorna och gymnasierna 30.3–29.5.2015 och i yrkesläroanstalterna 9.3–29.5.2015.

Åren 2000–2013 har täckningen för enkäten Hälsa i skolan bland åttonde- och niondeklassisterna i grundskolan varierat mellan 72 och 84 procent och bland första och andra årskursen i gymnasier mellan 64 och 75 procent. För yrkesläroanstalterna finns inte exakta data om täckningen tillgängliga. För 2015 års material kom det in svar från cirka 50 400 grundskolelever, 39 500 gymnasister och 39 000 yrkesstuderande. Det lägre antalet deltagare 2015 berodde på tekniska problem vid inhämtningen av materialet. Problemen påverkade ändå inte väsentligt kvaliteten i data som rapporterades från hela landet, utan uppgifterna kan anses vara nationellt allmängiltiga.

Antalet personer som svarat på undersökningen under undersökningsåren: 2002–2003: N=153 530, 2004–2005: N=158 163, 2006–2007: N=161 889, 2008–2009: N=199 676, 2010–2011: N=192 414, 2013: N=182 864, 2015: N=120 673.

Uppgifterna om rökning bland unga (14–18-åringar) baserar sig på undersökningen om ungdomars hälsobeteende som görs vartannat år av institutionen för hälsovetenskap vid Tammerfors universitet. Antalet personer som svarat på undersökningen under undersökningsåren: 1977: N=2 832, 1979: N=4 273, 1981: N=4 410, 1983: N=3 721, 1985: N=3 353, 1987: N=8 113, 1989: N=3 105, 1991: N=7 634, 1993: N=8 189, 1995: N=8 382, 1997: N=8 390, 1999: N=8 219, 2001: N=7 292, 2003: N=6 761, 2005: N=6 503, 2007: N=5 840, 2009: N=5 516, 2011: N=4 566, 2013: N=4 158, 2015: N=7 412.

Svarsprocenten har varierat under tiden som enkäten genomförts och den har varit mellan 44 och 88 procent. Svarsaktiviteten har minskat under de senaste åren men 2015 ökade den ändå med en procentenhet till 45 procent. År 2015 var svarsprocenten för pojkarna 38 och för flickorna 52.

Omgivningens exponering för tobaksrök

Uppgifterna om exponering för tobaksrök på arbetsplatsen samt ordnande av rökutrymmen på arbetsplatsen bygger på Institutet för hälsa och välfärds undersökning "Den finländska vuxenbefolkningens hälsobeteende och hälsa" (AVTK).

Rökning under graviditeten

Uppgifterna om rökning under graviditeten fås från THL:s perinatalstatistik (www.thl.fi/sv/statistik/foderskor).

Konsumtionen av skattebelagd och skattefri tobak

Uppgifterna om konsumtionen av skattebelagda tobaksprodukter fås från beskattningssiffrorna i tullens punktskattestatistik (<http://uljas.tulli.fi>).

Uppgifterna om cigaretter som tullen tagit i beslag i samband med brottmål kommer från tullen.

Vid uppskattning av tobakskonsumtionen har två metoder använts. För det första har de skattepliktiga leveranserna av tobak från början av december året innan till slutet av november statistikåret ansetts som konsumtion. Metoden bygger på uppskattningen att tobak hålls i lager i genomsnitt ungefär en knapp månad i parti- och detaljhandeln samt på att de s.k. bokslutsköpen i december ska infalla rätt år. För det andra beskrivs den årliga skattepliktiga konsumtionen för respektive år med tobaksleveranserna under perioden januari–december. För att säkerställa uppgiftslämnarnas sekretesskydd har finskuren tobak för rullning av cigaretter slagits samman med pip- och cigarettobak.

Uppgifterna om konsumtionen av skattefria cigaretter och snus baserar sig på TNS Gallups intervjuenkät "Undersökning av resenärförsel av tobaksprodukter". Resenärförseln av cigaretter och snus följs upp genom 500 riksomfattande telefonintervjuer som görs varje vecka. Urvalet görs i form av ett partiellt flerstegsurval. Undersökningen representerar Finlands befolkning i åldern 15–79 år, exklusive Åland. Uppföljningsperiodens information baserar sig således på ett intervjumaterial av cirka 26 000 personer, varav cirka 2 600 personer hade varit utomlands och besvarade frågorna om resenärförsel. I intervjuerna frågar man personerna om införsel av cigaretter och snus under de två föregående veckorna. TNS Gallup har följt upp resenärförseln av cigaretter sedan 2006 och införseln av snus sedan 2009.

Tobaksprodukternas priser och beskattning

Tobaksprodukternas detaljhandelspriser och beskattningsvärden, intäkterna av tobaksskatten samt tobaksskattens procentandelar har fått från tullen. Hushållens tillgängliga inkomster har fått från Nationalekonomiska enhetens bokföring vid Statistikcentralen (<http://tilastokeskus.fi/til/vtp/index.html>). Indexuppgifterna för tobaksprodukter har fått från Statistikcentralen.

Uppgifternas exakthet och tillförlitlighet

Riktigheten för uppgifterna i tobaksstatistiken beror i sista hand på riktighet och exakthet i den information som fås av uppgiftslämnarna, dvs. av Tullen, Statistikcentralen och Institutet för hälsa och välfärd. Uppgifternas följdriktighet jämförs i beräkningsskedet med uppgifter från tidigare år och om man misstänker ett fel, kontrolleras saken med uppgiftslämnarna.

Statistikrapporten är författad i samarbete mellan experter på social- och hälsovårdsministeriet, THL, finansministeriet och Valvira. Varje författare ansvarar för riktighet och exakthet i sin egen del av texten.

Aktualitet och rättidighet för data

Tobaksstatistiken utkommer årligen, och uppgifterna är slutgiltiga. Förhandsuppgifter publiceras inte. Tobaksstatistik publiceras före utgången av oktober året efter statistikföringsåret.

Tillgång till uppgifterna och deras transparens

Tobaksstatistiken publiceras en gång om året som en statistikrapport på THL:s webbplats www.thl.fi/tilastot/tupakkatilasto. Viss information om tobaksstatistik kan även hämtas i Statistik- och indikatorbanken Sotkanet på webbplatsen www.sotkanet.fi. Indikatorerna hittas med hjälp av till exempel referensordet "rökning".

Statistikens jämförbarhet

Uppgifterna om tobaksstatistik finns huvudsakligen att tillgå från och med 1980. Motsvarande serier om konsumtionen av tobaksprodukter från och med 1970 har publicerats i undersökningen "Tupakka tupakkalain jälkeen" (Tobaken efter tobakslagen) (Statistikcentralen, undersökningar nr 135). Åren 1980–2009 gjordes tobaksstatistiken av Statistikcentralen. Från och med 2010 har Tobaksstatistiken gjorts av Institutet för hälsa och välfärd.

Tydlighet och enhetlighet/överensstämmelse

Tobaksstatistiken är en del av den etablerade statistikföringen. Statistikrapporten innehåller uppgifter från hela landet.

Specialfrågor gällande statistiken för 2014

I tobaksstatistiken ingår för första gången information om rökningens ekonomiska konsekvenser i Finland 2012. Miikka Vähänens (THL) rapport "Tupakoinnin yhteiskunnalliset kustannukset ja niiden arviointimenetelmät" (Samhällets kostnader för rökningen och metoder för kostnadsbedömning) publicerades i augusti 2015 på THL:s webbplats på http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/126796/URN_ISBN_978-952-302-503-5.pdf?sequence=1.

Quality description (OSF)

Tobacco statistics

Relevance of statistical data

The Tobacco statistics include data on the consumption of tobacco, the price trends and taxation of tobacco, tobacco legislation, smoking habits of the population, exposure to tobacco smoke and social costs of smoking.

The statistics are used in making tobacco-policy decisions, monitoring the consumption of tobacco in Finland, and conducting international comparisons.

The data collection is based on the Statistics Act (280/2004) and the Act on the National Institute for Health and Welfare (668/2008).

Description of methods

Smoking habits of the population

The data on the smoking habits of the adult population (people aged 15–64) are based on the survey "Health Behaviour and Health among the Finnish Adult Population" (AVTK) carried out annually by the National Institute for Health and Welfare. More detailed information about AVTK is available on THL's website at: www.thl.fi/avtk. Number of respondents in the survey each year: 1979: N=4 925; 1980: N=4 763; 1981: N=4 103; 1982: N=4 013; 1983: N=3 987; 1984: N=3 822; 1985: N=3 418; 1986: N=4 089; 1987: N=4 043; 1988: N=3 885; 1989: N=3 877; 1990: N=3 812; 1991: N=3 809; 1992: N=3 714; 1993: N=3 473; 1994: N=3 500; 1995: N=3 644; 1996: N=3 597; 1997: N=3 516; 1998: N=3 505; 1999: N=3 371; 2000: N=3 468; 2001: N=3 469; 2002: N=3 259; 2003: N=3 335; 2004: N=3 369; 2005: N=3 287; 2006: N=3 255; 2007: N=3 245; 2008: N=3 216; 2009: N=2 943; 2010: N=2 826; 2011: N=2 787; 2012: N=2 601; 2013: N=2 545; 2014: N=2 630.

The response rate for the survey has been on average about 70 per cent during the period studied but has varied between 51 and 84 per cent. While the response rate rose to 53 per cent in 2014, the response rate trend has been declining in recent years. The response rate was higher for women (59%) than for men (46%) in 2014. The declining response rate should be taken into account when the years 2009–2014 are compared with preceding years.

The data on the smoking habits of the retirement-age population (aged 65–84) are based on the survey "Health Behaviour and Health among the Finnish Retirement-Age Population" (EVTK) carried out every other year by the National Institute for Health and Welfare. More detailed information about EVTK is available on THL's website at: www.thl.fi/evtk. Number of respondents in the survey each year: 1993: N=2 035; 1995: N=1 959; 1997: N=1 886; 2001: N=1 949, 2003: N=1 863, 2005: N=1 863, 2007: N=1 847, 2009: N=1 741, 2011: N=1 723, 2013: N=1 760.

The response rate for the surveys have varied between 72 and 88 per cent during the period studied. In 2013, the response rate was 74 per cent. There has been no significant difference between the response rates of men and women.

Data on the daily smoking of young people (aged 14–20) are based on THL's School Health Promotion Study (www.thl.fi/kouluterveyskysely), which is carried out in the form of surveys to entire classes, supervised by the teacher, and cover pupils in their 8th and 9th year of comprehensive school and pupils in their 1st and 2nd year of upper secondary school and vocational school. Data on smoking in comprehensive schools has been collected since 1996 and data on smoking in upper secondary schools since 1999. The study was extended to vocational schools in 2008.

Data collection has gradually moved from paper forms to an electronic survey form. The electronic survey was first used in vocational schools in 2013, and in 2015 it was also adopted in upper secondary schools and comprehensive schools. The latest survey data were collected on 30 March–29 May 2015 in comprehensive schools and upper-secondary schools and on 9 March–29 May 2013 in vocational schools.

In 2000-2013, the response rates for the School Health Promotion Study have varied between 72 and 84 per cent for pupils in their 8th and 9th year of comprehensive school and between 64 and 75 per cent for pupils in their 1st and 2nd year of upper secondary school. Exact response rates are not available for vocational schools. In 2015 the data were supplemented with responses from some 50 400 pupils in comprehensive school, 39 500 students in upper secondary school and 39 000 students in vocational school. The decrease in the number of survey participants in 2015 was due to technical difficulties in the data collection. The difficulties did not, however, have any fundamental impact on the quality of data, and the data can be generalised at national level.

Number of respondents in the survey each year: 2002–2003: N=153 530, 2004–2005: N=158 163, 2006–2007: N=161 889, 2008–2009: N=199 676, 2010–2011: N=192 414, 2013: N=182 864, 2015: N=120 673.

The data on the smoking habits of the population aged 14–18 are based on the "Adolescent Health and Lifestyle Survey" carried out every other year by the Tampere School of Public Health. Number of respondents in the survey each year: 1977: N=2 832, 1979: N=4 273, 1981: N=4 410, 1983: N=3 721, 1985: N=3 353, 1987: N=8 113, 1989: N=3 105, 1991: N=7 634, 1993: N=8 189, 1995: N=8 382, 1997: N=8 390, 1999: N=8 219, 2001: N=7 292, 2003: N=6 761, 2005: N=6 503, 2007: N=5 840, 2009: N=5 516, 2011: N=4 566, 2013: N=4 158, 2015: N=7 412.

The response rate for the surveys have varied between 44 and 88 per cent during the period studied. While in recent years the response rate has been declining, in 2015 the rate rose by one percentage point to 45 per cent. In 2015, the response rate was 38 for boys and 52 for girls.

Exposure to environmental tobacco smoke

The data on persons having been exposed to tobacco smoke at workplace and on arrangements made for smoking at workplace are based on the survey "Health Behaviour and Health among the Finnish Adult Population" (AVTK) carried out by the National Institute for Health and Welfare.

Smoking during pregnancy

The data on smoking during pregnancy are retrieved from THL's Perinatal statistics (www.thl.fi/tilastot/synnyttajat).

Taxable and untaxable consumption of tobacco products

Data on taxable consumption of tobacco products are retrieved from the taxation data reported in the excise duty statistics of the Finnish Customs (<http://uljas.tulli.fi>).

The data on the cigarettes confiscated in criminal cases are received from the Finnish Customs.

Two methods have been used in estimating consumption of tobacco. First, the consumption for one year consists of taxable tobacco deliveries from the beginning of December of the previous year to the end of November of the statistical year. The method is based, on one hand, on the estimated average storage time (less than a month) for tobacco at the wholesale and retail levels, and, on the other, on the assumption that the so-called balancing purchases in December are recorded for the correct year. Secondly, the tobacco deliveries between January and December are also used to describe taxable consumption. For reasons of data protection, the statistical report combines the data on smoking tobacco and the data on fine-cut tobacco for the rolling of cigarettes.

The data on the consumption of tax free cigarettes and of snuff are based on an interview survey "Private import of tobacco products" carried out by TNS Gallup. Passenger imports of cigarettes and snuff is monitored by making 500 telephone interviews across the country every week using the method of multistage stratified sampling. The sample represents the 15–79-year-old population in Finland, with the exception of Åland. Data for the one-year review period is, then, based on telephone interviews with some 26 000 persons, of whom some 2 600 had been abroad and responded to questions about passenger imports. The interviews focus on cigarette and snuff imports during the two weeks preceding the interview. TNS Gallup has monitored the passenger imports of cigarettes since 2006 and of snuff since 2009.

Prices and taxation of tobacco products

The data on the retail values and taxable values of tobacco products, the tobacco excise revenue and the percentage of tobacco taxes were obtained from the Finnish Customs. The data on the disposable income of households were obtained from the annual national accounts published by Statistics Finland (<http://tilastokeskus.fi/til/vtp/index.html>). Statistics Finland supplies the price index data on tobacco products.

Correctness and accuracy of data

The correctness and accuracy of the Tobacco statistics data depend on the correctness and accuracy of the data received from the data sources, i.e., the Finnish Customs, Statistics Finland and the National Institute for Health and Welfare. Logical check-ups are carried out on the data at the calculation stage by comparing them to previous data. If an error is suspected, the data are checked with the data suppliers.

The report text is the result of a collaboration between experts from the Ministry of Social Affairs and Health, the National Institute for Health and Welfare, the Ministry of Finance and the National Supervisory Authority for Welfare and Health. Each author is responsible for the correctness and accuracy of their own text.

Timeliness and promptness of published data

The Tobacco statistics are published annually, and the data are final. No preliminary data are published. The Tobacco statistics are published by the end of October following the statistical reference year.

Availability and transparency of data

The Tobacco statistics are published once a year in the form of a statistical report at THL's web page at <http://www.thl.fi/tilastot/tupakkatilasto>. Some data on tobacco statistics are also available in the Sotkanet Statistics and Indicator Bank at www.sotkanet.fi. The indicators can be accessed by searching with the keyword 'smoking'.

Comparability of statistical data

The Tobacco statistics data are primarily available from 1980 onwards. Similar series on the consumption of tobacco products have been published since the 1970s in the report *Tupakka tupakkalain jälkeen* ("Tobacco after the Tobacco Act"; Statistics Finland, Studies 135). In 1980–2009 the Tobacco statistics were compiled by Statistics Finland. Since 2010 the Tobacco statistics have been compiled by the National Institute for Health and Welfare.

Clarity and consistency

The Tobacco statistics form part of the established production of statistics. The statistical report contains nationwide data.

Special issues concerning the 2014 statistics

The Tobacco statistics includes for the first time data on the social costs of smoking in Finland in 2012. A report on the social costs of smoking by Miikka Vähänen (THL) was published in August 2015 on THL's website at: http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/126796/URN_ISBN_978-952-302-503-5.pdf?sequence=1.